اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

شنبه ● ۱۲ خرداد ۱۴۰۳ ● ۲۳ ذی القعده ۱۴۴۵ ● اول ژوئن ۲۰۲۴ ● سال هفتم ● شماره ۱۳۱۵ ● ۸صفحه ● قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

اقدامات جهشی دولت و بخش خصوصی برای معرفی معادن جدید

مقدمعلی: در قانون رفع موانع تولید و اصول رقابت پذیر طبق سیاست های کلی اصل ۴۴؛ موضوعی لحاظ شد که به سازمان های دولتی نظیر ایمیدرو و شرکت های تابعه تکلیف می کرد که پس از اخذ گواهینامه کشف -که سندی دال بر میزان ذخیره و عیار آن کانسنگ است آن را طریق مزایده در معرض عموم قرار دهد تا شـرکت های خصوصی و تعاونی بتوانند در یک فضای رقابتی، محدوده معدنی را برای فعالسازی در اختیار بگیرند.

۴

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان:

تلاش در جبهه تولید جهاد مقدس است

همین صفحه

روزگار معدن در گفت‌وگو با کارشناسان آینده معدنکاری در جهان را بررسی کرد:

فـــراتر از تـــصور

۳

طرح: مهدی کاوه ای AI

یادداشت‌ها

راهی برای رسیدن به توسعه پایدار در معادن
۲

ضرورت کارشناسی یک تصمیم
۳

سختی صادرات مانع تولید
۴

صنعت فولاد در مسیر بالندگی
۶

ضرورت اصلاح ساختار تخصیص سهمیه سوخت به ناوگان دیزلی
۷

تحدید دامنه نوسان و اثر آن بر بازار سهام
۸

تیترهای روز

رشد تولید تنها در حد شعار
۴

بورس جان گرفت
۸

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان:

تلاش در جبهه تولید جهاد مقدس است

مدیرعامل شـرکت فولاد هرمزگان در مراسـم گرامیداشـت شـهدای خدمت گفـت: همان‌گونه که در دوران هشـت سـال دفاع مقدس حضور در جبهه‌هـای جنـگ جهادی مقدس بـود، امروز به تاکید رهبری حضور و تلاش در عرصه تولید جهاد مقدس است و تمام توان خود را برای افزایش تولید به کار می‌بندیم.

عطاالله معروفخانی در مراسم گرامیداشت شهدای خدمت با اشاره به خط مشی شهید رئیسی مبنی بر تبعیت از رهبری به ویژه در امر کمک به تولید، بیان کرد: همه کارگران و کارکنان زحمتکش و دلسـوز فـولاد هرمـزگان در دو ماه گذشـته با تلاش‌های خود سیاسـت‌های شـهید جمهور را کـه همواره بر افزایش تولید تاکید داشـتند، پیاده کردند. این مهم از ابتدای سـال تا پایان اردیبهشـت و پس از شهادت رئیس جمهور اتفاق افتاد و کارکنان فولاد هرمزگان با ثبت رکوردهای تولید روزانه و ماهیانه هم در واحد احیا مستقیم و هم در واحد فولادسازی ثابت کردند راه شهید جمهور را شجاعانه و صادقانه ادامه خواهند داد.

وی افـزود: بـه همـت و تلاش کارکنـان فولاد هرمزگان، شرکت ما در سال گذشته به عنوان واحد ملی نمونه سـال انتخاب شـد و از ریاست محترم جمهور شـهید لوح تقدیـر و تندیس دریافت کرد. شـهید رئیسی در آخرین دیدار خود با کارگران در روز کارگر داشـتند، بر رفـع موانع تولید و حمایت تمام و کمال از تولید تاکید کردند.

■ دغدغه شهیدرئیسی رفع موانع تولید بود

مدیرعامل شـرکت فولاد هرمزگان خاطرنشان کرد: شـهید رئیسی بارها در صحبت‌های خود راه نجات کشـور را حمایت از تولید عنوان می‌کردند و واقعیت امروز اقتصاد کشـور ما نیز همین است. امروز در تایید فرمایشات مقام معظم رهبری تلاش در جبهـه تولید جهاد مقدس اسـت و همان‌گونه که در دوران هشـت سـال دفاع مقدس حضور در جبهه‌هـای جنگ جهادی مقدس بـود، امروز به تاکید رهبری حضور و تلاش در عرصه تولید جهاد مقدس است. ما باید تمام توان خود را برای افزایش تولید به کار ببندیم تا روح شـهید رئیسی را که بر عملکرد ما ناظر است، خشنود کنیم.معروفخانی در ادامه با بیان ویژگی‌های شهید رئیسی و همراهان ایشـان، عنوان کرد: بنده توفیق آشـنایی با شهید رئیسی را داشتم و یکی از افتخاراتم این بود که در هر دو دوره انتخابات ریاسـت جمهوری سال‌های ۱۳۹۶ و ۱۴۰۰، رئیس ستاد انتخاباتی ایشان بودم.

وی اضافـه کرد: همه این عزیزان طوری زندگی و عمـل کرده‌اند کـه لایق شـهادت بودند. آن‌ها صادقانه به جز اعتلای نام ایران اسـلامی و خدمت به مردم به صورت شبانه‌روزی به چیز دیگری فکر نمی‌کردند و همین امر باعث شد کل ایران اسلامی برای شـهادت آن‌ها سوگوار شود و سیل پیام‌های تسلیت از جانب کشورهای دیگر را دریافت کنیم. این شـهادت نام شهید رئیسـی را در تاریخ ایران جاودانه کرد.

■ امام جمعه تبریز مردمی بودند

مدیرعامل شـرکت فولاد هرمـزگان ادامه داد: همـه همراهـان رئیس‌جمهور نیـز صادقانه به کشـور خدمت کردند و لیاقت شـهادت داشتند. آیت‌الله آل‌هاشـم که نماینده ولی فقیه در استان آذربایجان‌شـرقی بودند و از ۲۷ سال قبل افتخار آشـنایی با ایشان را از زمان حضورشان در ارتش و بعـد از آن به عنوان امام جمعه تبریز داشـتم، همواره شـهیدگونه زندگی کردند و دغدغه رفع مشـکلات مـردم به ویـژه محرومـان جامعه را داشـتند. ایشـان به تمام معنا افتاده، پاک‌دست، صـادق و مردمی بودنـد و همه عمر خود را برای کمـک به جامعـه حرکت کرد. از ایـن رو مردم آذربایجـان به خاطر صداقـت و مردمی بودن، به ایشان علاقه زیادی داشتند.

■ همصدایی دنیا با ایران علیه رژیم صهیونیستی

معروفخانی در بیان ویژگی‌های وزیر امور خارجه شهید، عنوان کرد: ایشان نیز با رفتار دیپلماتیک خود ابهت پوشالی رژیم کودک‌کش صهیونیستی را درهـم شکسـت. شـهید امیرعبداللهیـان با سیاسـت‌های مدبرانه خود کشورهای جهان را با جمهوری اسـلامی ایران علیه رژیم صهیونیستی و محکـوم کردن جنایات ایـن رژیم کودک‌کش همراه کرد.

■ اگر سپاه نبود، کشور هم نبود

وی در ادامـه بـا اشـاره به ویژگی‌های سـردار شـهید موسوی، سـرتیم حفاظت رئیس جمهور، تصریح کرد: به فرموده امام خمینی (ره) اگر سپاه بود، کشـور هم نبود. سـپاهیان عزیز همیشـه با ایثارگری‌های خود مدافع کشور و دین ما هستند. شـهید موسوی جزو فرماندهان لایق بودند و تمام عمـر خود را برای خدمت بـه جامعه از مبارزه در سـوریه و بـا داعش تا تامین امنیت در کشـور به کار بسـت. اگـر رشـادت‌ها و ایثارگری‌های این سبزپوشـان نبود، ما در دوران دفاع مقدس پیروز نمی‌شدیم. رشـادت‌ها و ایثارگری‌های سپاهیان اسـت که امنیت را برای کشور به ارمغان می‌آورد تا ما در عرصه تولید با امنیت خاطر حضور داشـته باشیم.

■ وعده صادق ابهت رژیم صهیونیستی را درهم شکست

مدیرعامل شـرکت فولاد هرمزگان ادامه داد: در جریـان عملیات وعده صادق با حملات موشـکی که این سـرافرازان سـپاهی تحت لوای فرماندهی معظـم کل قوا انجـام دادند، ابهت پوشـالی رژیم صهیونیسـتی درهم شکسـته و وضعیت دگرگون شـد. بعـد از عملیـات وعـده صادق بسـیاری از کشـورهای جهـان به ویژه هم‌پیمانـان آمریکا در مورد جمهوری اسلامی ایران خیال باطل ندارند.

معروفخانـی خاطرنشـان کرد: شـهید رحمتی اسـتاندار آذربایجان شرقی هم جزو خدمتگزارانی بود که مردم قلبا به وی علاقه داشتند. عزیزان کادر پرواز نیز به واسطه شناختی که از ایشان دارم، لایق شـهادت بودند. این ضایعـه بزرگ را خدمت مردم و رهبر معظم تسـلیت عرض می‌کنـم و امیدوارم ادامه‌دهنده راه شهدای خدمت باشیم.

■ در سایه امنیت مشغول رکوردشکنی هستیم

وی در پایـان بـا تشـکر از رکوردشـکنی‌های کارگـران فـولاد هرمـزگان و حضـور آن‌ها در مراسـم گرامیداشت شهدای خدمت، تاکید کرد: عملکرد این شـهیدان راه خدمت باعث شد فولاد هرمـزگان و کارگـران آن در عرصه تولید امنیت داشته باشند و بتوانند با رکوردشکنی‌های پیاپی خود بدرخشند. امیدوار هستیم به دست کارگران در عرصه تولید همچنان موفق باشـیم و بتوانیم گرهی از مشـکلات اقتصادی کشـور را با جهش تولید خود برطرف کنیم تا کشـور ما در سـطح جهان مانند یک ستاره بدرخشد.

نوبت دوم

«آگهی تجدید مزایده عمومی»

شـهرداری اندیشـه در نظر دارد به استناد مجوز ۵/۶۶۱/د مـورخ ۱۴۰۲/۰۹/۲۱ موضوع ابلاغ بند ۱ صورتجلسـه شـماره ۱۴۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۴ شـورای اسلامی شـهر اندیشه، نسبت بـه فـروش اموال غیرمنقـول خود از طریق مزایـده عمومی به اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط به شرح ذیل اقدام نماید.

۱- موضوع مزایده:

عبـارت است از فروش ۱۶ واحـد اداری واقع در فاز ۳ اندیشه، طبقه چهارم مجتمع اداری تجاری نور

۲- مبلغ فروش:

مبلغ پایه کارشناسی شده (گزارش کارشناس رسمی دادگستری به شـماره ۱۱۰۳/آ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۰۳) به شرح جدول پیوست اسناد می‌باشد:

تبصره ۱: فروش واحدهای فوق مطابق با وضع موجود بوده و خریدار تحت هیچ شرایطی حق تغییر کاربری ملک را نخواهد داشـت. خریدار می‌بایست قبل از شرکت در مزایده از ملک مورد نظر بازدید و سپس نسبت به ارائه پیشنهاد قیمت اقدام نماید.

تبصـره ۲: کلیه هزینه‌های مربوط به شـارژ ماهانه، آب، برق، گـاز، تلفن، عوارض ملکـی و صنفی تا زمان اعـلام برنده مزایده برعهده شهرداری می‌باشد.

تبصـره ۳: هزینه‌های اخذ استعلام ادارات مربوطه و همچنین انتقال اسناد در دفترخانه برعهده برنده مزایده خواهد بود.

۳- تضمین شرکت در مزایده:

سپرده شرکت در مزایده مطابق جدول پیوست اسناد مزایده می‌باشد که می‌بایست تا پایان مهلت تسلیم پیشنهاد قیمت به یکی از صورت‌های ذیل به واحد دبیرخانه شـهرداری تسلیم و شماره ثبت پاکت الف را دریافت نمایند.

الـف) رسیدبانکی واریـز وجه مزبور به‌شماره‌حسـاب سپرده ضمانت‌شـرکت در مزایده ۰۱۱۳۹۹۴۴۵۶۰۰۱ نزد بانک ملی شعبه شهر اندیشه کد ۲۴۱۷

ب) ضمانت‌نامه بانکی

تذکـر ۱: مدت تضمین فوق باید در زمان باز گشایی پیشنهاد قیمت معتبر بوده و برای سه ماه دیگر نیز قابل تمدید باشـد و عـلاوه بر آن ضمانت‌نامه‌های بانکی باید طبق فرم‌های قابل قبول تنظیم شود.

تذکر ۲: به پیشنهادهایی که سپرده شـرکت در مزایده آنها به غیر از موارد فوق باشد ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۴- مدارک لازم جهت دریافت اسناد مزایده:

متقاضیـان جهت دریافت اسناد مزایده می‌بایسـت از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت www.setadiran.ir اقدام نمایند.

۵- مهلت و محل دریافت اسناد مزایده:

از تاریـخ انتشار آگهی لغایت پایان وقت اداری روز یکشـنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۱۳ و محل دریافت آن صرفا از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت www.setadiran.ir می‌باشد.

۶- مهلت و محل تسلیم پیشنهادات:

متقاضیـان می‌بایسـت پاکت‌های پیشنهاد قیمـت خود را که برابر شـرایط مندرج در کاربرگ مزایده تنظیم شـده است را حداکثر تا پایان وقت اداری روز شـنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۶ در سامانـه تدارکات الکترونیک دولـت www.setadiran.ir بارگذاری نمایند.

* **تذکـر:** در جلسـه بازگشایـی صرفـا اسـناد دارای امضاء الکترونیکی مورد پذیرش است.

۷- تاریخ و محل بازگشایی پیشنهادات:

روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۷ از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت www.setadiran.ir می‌باشد.

۸- هزینـه درج آگهـی در روزنامه به عهده برنده موضوع مزایده است.

۹- شـهرداری اندیشه در رد یا قبول تمام پیشنهادات بدون ذکر دلیل مختار می‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۳/۰۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۳/۱۲

بهروز کاویانی، شهردار شهر اندیشه

روزگار معدن
شنبه
• ۱۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • اول ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۵

یادداشت

راهی برای رسیدن به توسعه پایدار در معادن

فرشاد رشیدنژاد
مدرس دانشگاه و فعال معدن

- در معدنکاری به‌ویژه در روش استخراج روباز، مقدار زیادی باطله تولید می‌شود که مخرب محیط‌زیست است. در گذشته‌های دور، اهمیت حفظ و نگهداری محیط‌زیست مثل امروز برای بشر مشخص نبود، اما با افزایش آگاهی جامعه در این زمینه، مطالبات از معدنکاران برای اجرای عملیات معدنکاری به‌طورمسئولانه، افزایش یافته است و این روند همچنان ادامه دارد.معدنکاران هم سعی کرده‌اند که ملاحظات محیط‌زیستی را در فاز برنامه‌ریزی پروژه‌های معدنی مدنظر داشته باشند و در فازهای ساخت و بهره‌برداری هم سعی کنند، کمترین آسیب متوجه محیط‌زیست شود. در این رابطه، مرحله بستن معدن و بازسازی و احیای منطقه بسیار مهم است، چون معدنکاری کاربرد یک‌بارمصرف از زمین است، با بازسازی معدن و تغییر کاربری زمین این امکان به وجود می‌آید که بتوان از زمین باز هم استفاده کرد. همچنین، با بازگرداندن خاک نباتی به نواحی استخراج‌شده و انباشتگاه‌های باطله، بذرپاشی و گیاه‌کاری می‌توان معادن را به مناطق سبز تبدیل کرد.البته باید شرایط آب‌وهوایی و اقلیمی مساعد باشد و آب کافی هم وجود داشته باشد تا بتوان معادن را به «معادن سبز» تبدیل کرد. نکته قابل‌توجه در این زمینه این است که باید بودجه کافی برای انجام کارهای بازسازی معادن در نظر گرفته شود. مدیریت ریسک اکوسیستم، مدیریت باطله معدن، کمینه کردن میزان تولید باطله، بازفرآوری باطله فرآوری (تیلینگز)، کاهش سطح اشغال معدن و اقداماتی از این دست هم به معدنکاری سبز کمک می‌کند.معدنکاری سبز نقش مهمی در دستیابی به اهداف توسعه پایدار دارد، چرا که توسعه پایدار بر ۳ رکن اجتماع، اقتصاد و محیط‌زیست استوار است و معدنکاری سبز می‌تواند در هر ۳ رکن نقشی اساسی ایفا کند. در جهان امروزی، توجه نکردن به توسعه پایدار در هیچ کجای جهان پذیرفتنی نیست، هرچند شرایط رعایت ملاحظات محیط‌زیستی و پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی در کشورهای پیشرفته و توسعه‌یافته بهتر از کشورهای درحال‌توسعه است، اما در این کشورها هم، تقاضا از معدنکاران برای رعایت ملاحظات محیط‌زیستی و پذیرش مسئولیت‌های اجتماعی روزبه‌روز در حال گسترش است.ترویج مفهوم توسعه پایدار از ابتدای هزاره سوم آغاز شده و با گسترش علم و فناوری در این حوزه، معدنکاری سبز به یکی از مفاهیم کلیدی و راهگشا برای رفع چالش‌های پیشروی معدنکاری تبدیل شده است. باوجود اینکه معدنکاری به‌طوربالقوه مخرب محیط‌زیست است و به‌ویژه بخش قابل‌توجهی از تولید گازهای گلخانه‌ای به سوزاندن زغال‌سنگ برای تولید برق مربوط می‌شود که منشأ آن معدن است، در عین حال، معدن مولد عناصری است که برای کاهش اثرات منفی محیط‌زیستی ناشی از انتشار گازهای گلخانه‌ای به کار می‌رود، در واقع معدنکاری نقشی دوگانه و ناسازگار با تولید گازهای گلخانه‌ای دارد. جهان اینک به نقش گازهای گلخانه‌ای (به‌ویژه گازکربنیک) در گرمایش جهانی و خطرات آن پی برده است و در راستای کاهش تولید این گازها گام برمی‌دارد. برای مثال، کشورهای ایالات‌متحده‌امریکا و کانادا برنامه‌ریزی کرده‌اند که تا سال ۲۰۵۰ به کشورهایی با تولید کربن صفر تبدیل شوند. در اروپا هم برخی کشورها تا سال ۲۰۳۰، خودروهای با سوخت فسیلی را از رده خارج می‌کنند و خودروهای برقی جایگزین آنها خواهند شد و دیگر تجهیزات موردنیاز برای نیروگاه‌های با سوخت‌های فسیلی را تامین نخواهند کرد و در عوض به‌سمت تولید تجهیزات موردنیاز برای مولدهای انرژی با منابع تجدیدپذیر روی آورده‌اند.این عزم جهانی در راستای کاهش ردپای کربن کاملا جدی و عملیاتی است و قاعدتا ایران هم از این امر مستثنا نیست؛ هرچند ایران تابه‌حال، عملکرد قابل‌دفاعی در این زمینه نداشته است. شنیده‌ها هم حاکی از آن است که ایران درصدد است تا ۵۰۰۰ مگاوات ظرفیت تولید برق از زغال‌سنگ ایجاد کند. اگر این تصمیم دولت صحت داشته باشد، بعید است در راستای اهداف توسعه پایدار باشد، البته ناگفته نماند که پیش‌بینی می‌شود مصرف زغال‌سنگ جهان در سال ۲۰۲۲ رکورد جدیدی را شکسته است و برای نخستین‌بار از مرز ۸ میلیارد تن در یک سال فراتر برود.وابستگی شدید اروپا به زغال‌سنگ در سال جاری میلادی، بیشتر به‌دلیل کاهش گاز روسیه به این قاره، آنها را مجبور به استفاده از سایر منابع انرژی از جمله زغال‌سنگ، البته به‌صورت موقتی و کوتاه‌مدت کرد.امروزه شیوه معدنکاری سنتی در جهان رو به بهبود است. مفاهیم انقلاب صنعتی چهارم در صنعت معدن همانند سایر صنایع به‌سرعت در حال جا افتادن است. استفاده از فناوری‌های نوین، نظیر اینترنت اشیا، در معادن در حال گسترش است و با روند کنونی، شیوه معدنکاری سنتی رفته‌رفته جای خود را به روش‌های نوین خواهد داد. با استفاده از فناوری‌های نوین، هم امکان افزایش و بهبود در تولید میسر است، هم اینکه می‌توان ایمنی کارکنان را تا حد چشمگیری ارتقا و آسیب‌های وارده به محیط‌زیست را نیز کاهش داد.

مدیرعامل شرکت فولاد آلیاژی ایران مطرح کرد:

بهره‌برداری از پروژه وایر تا اوایل سال ۱۴۰۴

مدیرعامل شرکت فولاد آلیاژی ایران گفت: کارخانه نورد وایر آلیاژی و فولادهای خاص در راستای اهداف استراتژیک «فولاژ» و جهت افزایش سبد محصولات و تامین نیاز صنایع پایین‌دستی تا اوایل سال ۱۴۰۴ راه‌اندازی خواهد شد.

محمد کمال‌زاده با تاکید بر این موضوع که کارخانه نورد وایر آلیاژی و فولادهای خاص در راستای اهداف استراتژیک شرکت فولاد آلیاژی ایران و جهت افزایش سبد محصولات و تامین نیاز صنایع پایین‌دستی تا اوایل سال ۱۴۰۴ به بهره‌برداری می‌رسد، گفت: با بهره‌برداری از این خط، امکان تولید انواع وایرهای آلیاژی با ظرفیت نهایی ۴۰۰ هزار تن در سال و با قطر پنج تا ۲۵ میلی‌متر و همچنین زمینه اشتغال مستقیم ۲۰۰ نفر فراهم خواهد شد.

وی سرمایه‌گذاری اولیه احداث پروژه وایر را بین ۸۰ تا ۸۵ میلیون یورو عنوان کرد و ادامه داد: این پروژه که تامین‌کننده مواد اولیه بسیاری از صنایع پایین‌دستی شامل صنایع لاستیک و پیچ‌سازی تا صنایع خودروسازی به شمار می‌آید، تا به امروز ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است و امیدواریم در اوایل سال ۱۴۰۴ به بهره‌برداری برسد.به گفته مدیرعامل شرکت فولاد آلیاژی ایران، برنامه‌ریزی احداث این کارخانه در زمینی به ابعاد ۷۰۰ در ۵۰ متر و در سال ۱۴۰۱ آغاز شد و در حال حاضر تقریبا ۵۰ درصد پیشرفت داشته است.

کمال‌زاده بر این موضوع نیز تاکید کرد: فناوری این طرح، از تکنولوژی پومیلی ایتالیا با هزینه ۳۰ میلیون یورو تامین شده است و مابقی تجهیزات نیز در داخل کشور ساخته می‌شود.

وی مزیت برتری این پروژه نسبت به پروژه‌های مشابه را قابلیت تولید انواع گریدهای آلیاژی دانست و خاطرنشان کرد: به بهره‌برداری رسیدن این پروژه می‌تواند ارزش‌افزوده بسیار بالایی را برای شرکت فولاد آلیاژی ایران به همراه داشته باشد.

گفتنی است که وایرهای آلیاژی، دامنه گسترده‌ای از کاربردها از صنایع لاستیک و پیچ‌سازی تا صنایع خودروسازی مورداستفاده قرار می‌گیرند.

حلقه مفقوده بازار قراضه فلزات

گروه خبر

مالیات ارزش‌افزوده به خودی‌خود مشکلی برای تولیدکنندگان ایجاد نمی‌کند و با اجرای صحیح آن می‌توان با ایجاد ارزش‌افزوده در هر مرحله از تولید، مالیات آن را از مصرف‌کننده دریافت کرد.

در حقیقت اگر این نوع مالیات به‌درستی اجرا شود، سبب می‌شود هم مصرف‌کننده به اندازه خود مالیات پرداخت کند و هم تولیدکننده درگیر مالیات‌های بیهوده دیگر نشود. بنابراین به طور معمول اگر برای دریافت مالیات ارزش‌افزوده تمام حلقه‌های تولید حضور داشته باشند و پرداخت این مالیات به صورت زنجیره‌وار پیش برود، بدون شک با بهترین کارآیی همراه خواهد بود. البته در برخی صنایع معدنی به‌ویژه فلزات، شاهد حلقه‌های مفقوده در پرداخت مالیات ارزش‌افزوده هستیم.

مالیات ارزش‌افزوده، مبنای شفافیت کسب‌وکارها

رضا اعتدال کارشناس سرب و روی در گفت‌وگویی با این دیدگاه که گرفتن مالیات ارزش‌افزوده برای دولت‌ها یک ضرورت به‌شمار می‌رود و همچنین سبب شفافیت برای تولیدکنندگان می‌شود، گفت: مالیات ارزش‌افزوده با نگاه کسب درآمد برای دولت انجام می‌گیرد. در کل دنیا، بنای سیستم مالیاتی، شفافیت گزارش‌ها و کسب‌وکارهاست و بهترین نوع مالیات نیز همان مالیات ارزش‌افزوده است. البته قرار این بود که در کشور مالیات ارزش‌افزوده به صورت منطقی و شفاف گرفته شود و در این راستا نیز مالیات بر عملکرد حذف شود که چنین اتفاقی نیفتاد.اعتدال در ادامه خاطرنشان کرد: البته قرار بود که محاسبه مالیات ارزش‌افزوده بر اساس چرخه خرید و فروش انجام گیرد تا از این طریق فرار مالیاتی کنترل شود که در نهایت این موضوع می‌تواند به نفع تولید باشد و در چنین شرایطی است که تولیدکننده و صادرکننده می‌توانند به صورت رسمی فعالیت داشته باشند. در حقیقت هر اندازه راه فرار مالیاتی بسته شود، این امر به نفع اقتصاد کشور خواهد بود. هرچند مالیاتی که دولت دریافت می‌کند، باید صرف زیرساخت‌ها شود تا تولیدکنندگان خود در پی تامین زیرساخت برای خود نباشند.

زکریا نایبی کارشناس حوزه فولاد درباره مالیات ارزش‌افزوده در گفت‌وگو با «دنیای‌اقتصاد» عنوان کرد: در همه‌جای دنیا مالیات ارزش‌افزوده مرسوم است و این مالیات را دولت از مصرف‌کننده نهایی بابت ارزش‌افزوده‌ای که روی تولید یک کالا ایجاد شده است، دریافت می‌کند. در صنایع معدنی مانند فولاد نیز یک زنجیره تولید وجود دارد، از استخراج سنگ‌آهن تا تولید کنسانتره، گندله، آهن اسفنجی، شمش و محصول نهایی مالیات ارزش‌افزوده در هر مرحله گرفته می‌شود و تولیدکننده نهایی این میزان مالیات را روی کالای نهایی خود در نظر می‌گیرد و آن را به دولت پرداخت می‌کند و مابه‌التفاوت آن چیزی را که پرداخت کرده است از دولت می‌گیرد.

نایبی در ادامه توضیح داد: مالیات ارزش‌افزوده هر واحد تولیدی هر ماه حساب می‌شود و به صورت سه ماه یک‌بار تسویه می‌شود. به نظر می‌رسد که این روند، روند معقولی است و البته اگر زمان تسویه حساب‌ها کوتاه‌تر شود و سریع‌تر انجام گیرد، برای تولیدکننده بهتر خواهد بود.

وی در ادامه یادآور شد: مالیات ارزش‌افزوده تا پیش از این به میزان ۹درصد بود، اما در سال جدید این میزان را به ۱۰درصد رسانده‌اند که این موضوع به مصرف‌کننده فشار وارد می‌کند.

این کارشناس حوزه فولاد در پاسخ به این پرسش که آیا در حوزه صنایع معدنی حلقه مفقوده‌ای وجود دارد که این مالیات را پرداخت نکرده باشند، گفت: در زمینه صنایع معدنی فلزی که معمولا از ضایعات استفاده می‌کنند، این بخش که یک بازار غیررسمی را شکل داده است، می‌تواند حلقه مفقوده مالیات ارزش‌افزوده باشد؛ البته طی سال‌های اخیر قرار شد با نظارت بر این بازار قراضه، این حلقه را نیز وارد مالیات‌دهی ارزش‌افزوده کنند.

بازار غیررسمی مشکل‌ساز مالیات ارزش‌افزوده

بدون شک تولیدکنندگان در صنایع معدنی هیچ مشکلی با دریافت مالیات ارزش‌افزوده ندارند، اما آنچه این نوع مالیات را برای تولیدکنندگان این صنایع مشکل‌ساز می‌کند، وجود حلقه‌های مفقوده مالیات ارزش‌افزوده در این نوع مالیات‌گیری است. به عبارت دیگر، زمانی که در زنجیره تولید به‌ویژه تولید فلزات آهنی و غیرآهنی یک حلقه از پرداخت این مالیات شانه خالی می‌کنند، پرداخت آن را بر دوش حلقه بعدی می‌افکنند.

روال تولید فلزات از مرحله ابتدایی تا رسیدن به محصول نهایی، چند حلقه تولید دارد که اگر یکی از این حلقه‌ها فرار مالیاتی داشته باشند، مالیات خود را به حلقه پیش از خود منتقل می‌کنند. حال بیشترین فرار مالیاتی در این زنجیره تولید را کدام حلقه انجام می‌دهد؟

درباره حلقه مفقوده مالیات ارزش‌افزوده در صنایع معدنی که از ضایعات استفاده می‌کنند، محمد آشناگر کارشناس بازار ضایعات، چندی پیش در گفت‌وگو با «دنیای‌اقتصاد» عنوان کرد: برای احتساب مالیات ارزش‌افزوده یک حلقه مفقوده وجود دارد که آن هم بازار ضایعات است. معمولا در بازار این فروشنده‌ها هستند که فاکتور صادر می‌کنند و بر همین اساس است که مالیات ارزش‌افزوده محاسبه می‌شود. به عبارت دیگر، یک شرکت بر اساس جمع فاکتورهای خود طی سال، مالیات خود را پرداخت می‌کند و با توجه به این موضوع که ضایعات یک بازار غیررسمی است و فاکتوری در این بازار رد و بدل نمی‌شود، از پرداخت مالیات ارزش‌افزوده مفقود می‌شود.

آشناگر درباره این بازار توضیحاتی ارائه کرد و گفت: در میان در این نوع مالیات‌گیری است. به عبارت دیگر، زمانی که در زنجیره تولید به‌ویژه تولید فلزات آهنی و غیرآهنی یک حلقه از پرداخت این مالیات شانه خالی می‌کنند، پرداخت آن را بر دوش حلقه بعدی می‌افکنند.

روال تولید فلزات از مرحله ابتدایی تا رسیدن به محصول نهایی، چند حلقه تولید دارد که اگر یکی از این حلقه‌ها فرار مالیاتی داشته باشند، مالیات خود را به حلقه پیش از خود منتقل می‌کنند. حال بیشترین فرار مالیاتی در این زنجیره تولید را کدام حلقه انجام می‌دهد؟

درباره حلقه مفقوده مالیات ارزش‌افزوده در صنایع معدنی که از ضایعات استفاده می‌کنند، محمد آشناگر کارشناس بازار ضایعات، چندی پیش در گفت‌وگو با «دنیای‌اقتصاد» عنوان کرد: برای احتساب مالیات ارزش‌افزوده یک حلقه مفقوده وجود دارد که آن هم بازار ضایعات است. معمولا در بازار این فروشنده‌ها هستند که فاکتور صادر می‌کنند و بر همین اساس است که مالیات ارزش‌افزوده محاسبه می‌شود. به عبارت دیگر، یک شرکت بر اساس جمع فاکتورهای خود طی سال، مالیات خود را پرداخت می‌کند و با توجه به این موضوع که ضایعات یک بازار غیررسمی است و فاکتوری در این بازار رد و بدل نمی‌شود، از پرداخت مالیات ارزش‌افزوده مفقود می‌شود.

آشناگر درباره این بازار توضیحاتی ارائه کرد و گفت: در میان حلقه‌های تولید فلزات، بازار قراضه یک بازار معکوس به شمار می‌رود، به این معنا که قراضه‌ها به صورت خرد جمع‌آوری می‌شوند و فروشنده آن، بابت این محصول فاکتوری ارائه نمی‌دهد. پس از جمع‌آوری قراضه‌های خرد، نوبت به انبارها می‌رسد و زمانی که یک انباری ضایعات خود را به شرکت ذوب می‌فروشد، فاکتور برای این کار صادر نمی‌کند، زیرا این انباردار از خریداران خرد خود، ارزش‌افزوده‌ای دریافت نکرده که بخواهد روی فاکتور آن را در نظر بگیرد. بر این منوال است که ارزش‌افزوده به نوعی در اینجا منقطع می‌شود.

وی در ادامه افزود: گره مشکل اینجاست که باتوجه به اینکه ضایعات به صورت خرد از دست مردم جمع‌آوری شده‌اند، امکان صادر کردن فاکتور برای آنها به‌صورت دقیق وجود ندارد.

این کارشناس بازار ضایعات در پاسخ به این پرسش که در صورت رسمی شدن بازار ضایعات می‌توان بر این مشکل فائق آمد، گفت: گاهی برنامه‌هایی در راستای رسمی کردن بازار ضایعات مطرح می‌شود، ولی برای رسمی‌تر شدن این بازار، باید نهادها یا سازمان‌هایی وارد عمل شوند که راهکاری ارائه دهند تا این بازار را به سمت صدور فاکتور سوق بدهند.آشناگر همچنین در پاسخ به این پرسش که حضور ضایعات در بازار بورس‌کالا می‌تواند به مشکلات این بازار غیررسمی خاتمه دهد، گفت:ورود ضایعات به بورس کالا، مستلزم شرایطی است که یکی از آنها یکدست بودن بار ضایعات است که این امر نیز به این سادگی‌ها محقق‌شدنی نیست. با توجه به این موضوع که ضایعات درجه‌بندی‌های متفاوت دارند، به سادگی قابل عرضه در بورس‌کالا نیستند، چراکه خریدار به دنبال خرید کالایی با مشخصات دقیق است؛ این در حالی است که در بازار قراضه‌ها چنین امکانی وجود ندارد، از همین‌رو نمی‌توان آن را در بازار بورس‌کالا ارائه کرد.

شرکت بر اساس جمع فاکتورهای خود طی سال، مالیات خود را پرداخت می‌کند و با توجه به این موضوع که ضایعات یک بازار غیررسمی است و فاکتوری در این بازار رد و بدل نمی‌شود، از پرداخت مالیات ارزش‌افزوده مفقود می‌شود.

آشناگر درباره این بازار توضیحاتی ارائه کرد و گفت: فلزات، بازار قراضه یک بازار معکوس به شمار می‌رود، به این معنا که قراضه‌ها به صورت خرد جمع‌آوری می‌شوند و فروشنده آن، بابت این محصول فاکتوری ارائه نمی‌دهد. پس از جمع‌آوری قراضه‌های خرد، نوبت به انبارها می‌رسد و زمانی که یک انباری ضایعات خود را به شرکت ذوب می‌فروشد، فاکتور برای این کار صادر نمی‌کند، زیرا این انباردار از خریداران خرد خود، ارزش‌افزوده‌ای دریافت نکرده که بخواهد روی فاکتور آن را در نظر بگیرد. بر این منوال است که ارزش‌افزوده به نوعی در اینجا منقطع می‌شود. وی در ادامه افزود: گره مشکل اینجاست که باتوجه به اینکه ضایعات به صورت خرد از دست مردم جمع‌آوری شده‌اند، امکان صادر کردن فاکتور برای آنها به‌صورت دقیق وجود ندارد.

این کارشناس بازار ضایعات در پاسخ به این پرسش که در صورت رسمی شدن بازار ضایعات می‌توان بر این مشکل فائق آمد، گفت: گاهی برنامه‌هایی در راستای رسمی کردن بازار ضایعات مطرح می‌شود، ولی برای رسمی‌تر شدن این بازار، باید نهادها یا سازمان‌هایی وارد عمل شوند که راهکاری ارائه دهند تا این بازار را به سمت صدور فاکتور سوق بدهند.

آشناگر همچنین در پاسخ به این پرسش که حضور ضایعات در بازار بورس‌کالا می‌تواند به مشکلات این بازار غیررسمی خاتمه دهد، گفت:ورود ضایعات به بورس کالا، مستلزم شرایطی است که یکی از آنها یکدست بودن بار ضایعات است که این امر نیز به این سادگی‌ها محقق‌شدنی نیست. با توجه به این موضوع که ضایعات درجه‌بندی‌های متفاوت دارند، به سادگی قابل عرضه در بورس‌کالا نیستند، چراکه خریدار به دنبال خرید کالایی با مشخصات دقیق است؛ این در حالی است که در بازار قراضه‌ها چنین امکانی وجود ندارد، از همین‌رو نمی‌توان آن را در بازار بورس‌کالا ارائه کرد.

حلقه مفقوده بازار قراضه فلزات

مالیات ارزش‌افزوده به خودی‌خود مشکلی برای تولیدکنندگان ایجاد نمی‌کند و با اجرای صحیح آن می‌توان با ایجاد ارزش‌افزوده در هر مرحله از تولید، مالیات آن را از مصرف‌کننده دریافت کرد.

در حقیقت اگر این نوع مالیات به‌درستی اجرا شود، سبب می‌شود هم مصرف‌کننده به اندازه خود مالیات پرداخت کند و هم تولیدکننده درگیر مالیات‌های بیهوده دیگر نشود. بنابراین به طور معمول اگر برای دریافت مالیات ارزش‌افزوده تمام حلقه‌های تولید حضور داشته باشند و پرداخت این مالیات به صورت زنجیره‌وار پیش برود، بدون شک با بهترین کارآیی همراه خواهد بود. البته در برخی صنایع معدنی به‌ویژه فلزات، شاهد حلقه‌های مفقوده در پرداخت مالیات ارزش‌افزوده هستیم.

مالیات ارزش‌افزوده، مبنای شفافیت کسب‌وکارها

رضا اعتدال کارشناس سرب و روی در گفت‌وگویی با این دیدگاه که گرفتن مالیات ارزش‌افزوده برای دولت‌ها یک ضرورت به‌شمار می‌رود و همچنین سبب شفافیت برای تولیدکنندگان می‌شود، گفت: مالیات ارزش‌افزوده با نگاه کسب درآمد برای دولت انجام می‌گیرد. در کل دنیا، بنای سیستم مالیاتی، شفافیت گزارش‌ها و کسب‌وکارهاست و بهترین نوع مالیات نیز همان مالیات ارزش‌افزوده است. البته قرار این بود که در کشور مالیات ارزش‌افزوده به صورت منطقی و شفاف گرفته شود و در این راستا نیز مالیات بر عملکرد حذف شود که چنین اتفاقی نیفتاد.اعتدال در ادامه خاطرنشان کرد: البته قرار بود که محاسبه مالیات ارزش‌افزوده بر اساس چرخه خرید و فروش انجام گیرد تا از این طریق فرار مالیاتی کنترل شود که در نهایت این موضوع می‌تواند به نفع تولید باشد و در چنین شرایطی است که تولیدکننده و صادرکننده می‌توانند به صورت رسمی فعالیت داشته باشند. در حقیقت هر اندازه راه فرار مالیاتی بسته شود، این امر به نفع تولید خواهد بود.

زکریا نایبی کارشناس حوزه فولاد درباره مالیات ارزش‌افزوده در گفت‌وگو با «دنیای‌اقتصاد» عنوان کرد: در همه‌جای دنیا مالیات ارزش‌افزوده مرسوم است و این مالیات را دولت از مصرف‌کننده نهایی بابت ارزش‌افزوده‌ای که روی تولید یک کالا ایجاد شده است، دریافت می‌کند. در صنایع معدنی مانند فولاد نیز یک زنجیره تولید وجود دارد، از استخراج سنگ‌آهن تا تولید کنسانتره، گندله، آهن اسفنجی، شمش و محصول نهایی مالیات ارزش‌افزوده در هر مرحله گرفته می‌شود و تولیدکننده نهایی این میزان مالیات را روی کالای نهایی خود در نظر می‌گیرد و آن را به دولت پرداخت می‌کند و مابه‌التفاوت آن چیزی را که پرداخت کرده است از دولت می‌گیرد.

نایبی در ادامه توضیح داد: مالیات ارزش‌افزوده هر واحد تولیدی هر ماه حساب می‌شود و به صورت سه ماه یک‌بار تسویه می‌شود. به نظر می‌رسد که این روند، روند معقولی است و البته اگر زمان تسویه حساب‌ها کوتاه‌تر شود و سریع‌تر انجام گیرد، برای تولیدکننده بهتر خواهد بود.

وی در ادامه یادآور شد: مالیات ارزش‌افزوده تا پیش از این به میزان ۹درصد بود، اما در سال جدید این میزان را به ۱۰درصد رسانده‌اند که این موضوع به مصرف‌کننده فشار وارد می‌کند.

این کارشناس حوزه فولاد در پاسخ به این پرسش که آیا در حوزه صنایع معدنی حلقه مفقوده‌ای وجود دارد که این مالیات را پرداخت نکرده باشند، گفت: در زمینه صنایع معدنی فلزی که معمولا از ضایعات استفاده می‌کنند، این بخش که یک بازار غیررسمی را شکل داده است، می‌تواند حلقه مفقوده مالیات ارزش‌افزوده باشد؛ البته طی سال‌های اخیر قرار شد با نظارت بر این بازار قراضه، این حلقه را نیز وارد مالیات‌دهی ارزش‌افزوده کنند.

بازار غیررسمی مشکل‌ساز مالیات ارزش‌افزوده

بدون شک تولیدکنندگان در صنایع معدنی هیچ مشکلی با دریافت مالیات ارزش‌افزوده ندارند، اما آنچه این نوع مالیات را برای تولیدکنندگان این صنایع مشکل‌ساز می‌کند، وجود حلقه‌های مفقوده مالیات ارزش‌افزوده در این نوع مالیات‌گیری است. به عبارت دیگر، زمانی که در زنجیره تولید به‌ویژه تولید فلزات آهنی و غیرآهنی یک حلقه از پرداخت این مالیات شانه خالی می‌کنند، پرداخت آن را بر دوش حلقه بعدی می‌افکنند.روال تولید فلزات از مرحله ابتدایی تا رسیدن به محصول نهایی، چند حلقه تولید دارد که اگر یکی از این حلقه‌ها فرار مالیاتی داشته باشند، مالیات خود را به حلقه پیش از خود منتقل می‌کنند. حال بیشترین فرار مالیاتی در این زنجیره تولید را کدام حلقه انجام می‌دهد؟

درباره حلقه مفقوده مالیات ارزش‌افزوده در صنایع معدنی که از ضایعات استفاده می‌کنند، محمد آشناگر کارشناس بازار ضایعات، چندی پیش در گفت‌وگو با «دنیای‌اقتصاد» عنوان کرد: برای احتساب مالیات ارزش‌افزوده یک حلقه مفقوده وجود دارد که آن هم بازار ضایعات است. معمولا در بازار این فروشنده‌ها هستند که فاکتور صادر می‌کنند و بر همین اساس است که مالیات ارزش‌افزوده محاسبه می‌شود. به عبارت دیگر، یک شرکت بر اساس جمع فاکتورهای خود طی سال، مالیات خود را پرداخت می‌کند و با توجه به این موضوع که ضایعات یک بازار غیررسمی است و فاکتوری در این بازار رد و بدل نمی‌شود، از پرداخت مالیات ارزش‌افزوده مفقود می‌شود.

آشناگر درباره این بازار توضیحاتی ارائه کرد و گفت: در میان حلقه‌های تولید فلزات، بازار قراضه یک بازار معکوس به شمار می‌رود، به این معنا که قراضه‌ها به صورت خرد جمع‌آوری می‌شوند و فروشنده آن، بابت این محصول فاکتوری ارائه نمی‌دهد. پس از جمع‌آوری قراضه‌های خرد، نوبت به انبارها می‌رسد و زمانی که یک انباری ضایعات خود را به شرکت ذوب می‌فروشد، فاکتور برای این کار صادر نمی‌کند، زیرا این انباردار از خریداران خرد خود، ارزش‌افزوده‌ای دریافت نکرده که بخواهد روی فاکتور آن را در نظر بگیرد. بر این منوال است که ارزش‌افزوده به نوعی در اینجا منقطع می‌شود. وی در ادامه افزود: گره مشکل اینجاست که باتوجه به اینکه ضایعات به صورت خرد از دست مردم جمع‌آوری شده‌اند، امکان صادر کردن فاکتور برای آنها به‌صورت دقیق وجود ندارد.

این کارشناس بازار ضایعات در پاسخ به این پرسش که در صورت رسمی شدن بازار ضایعات می‌توان بر این مشکل فائق آمد، گفت: گاهی برنامه‌هایی در راستای رسمی کردن بازار ضایعات مطرح می‌شود، ولی برای رسمی‌تر شدن این بازار، باید نهادها یا سازمان‌هایی وارد عمل شوند که راهکاری ارائه دهند تا این بازار را به سمت صدور فاکتور سوق بدهند.

آشناگر همچنین در پاسخ به این پرسش که حضور ضایعات در بازار بورس‌کالا می‌تواند به مشکلات این بازار غیررسمی خاتمه دهد، گفت:ورود ضایعات به بورس کالا، مستلزم شرایطی است که یکی از آنها یکدست بودن بار ضایعات است که این امر نیز به این سادگی‌ها محقق‌شدنی نیست. با توجه به این موضوع که ضایعات درجه‌بندی‌های متفاوت دارند، به سادگی قابل عرضه در بورس‌کالا نیستند، چراکه خریدار به دنبال خرید کالایی با مشخصات دقیق است؛ این در حالی است که در بازار قراضه‌ها چنین امکانی وجود ندارد، از همین‌رو نمی‌توان آن را در بازار بورس‌کالا ارائه کرد.

روسیه تعرفه‌های صادراتی محصولات فولادی را حذف می‌کند؟

خبرها حاکی از آن است که ممکن است روسیه تعرفه صادراتی چدن، میلگرد و مفتول را لغو کند.

خبرها حاکی از آن است که ممکن است روسیه تعرفه صادراتی چدن، میلگرد و مفتول را لغو کند. این موضوع توسط تولیدکنندگان میلگرد روسیه به دولت پیشنهاد شده که صادرات به کشورهای غیر سی آی اس برای آنها عملاً بدون سوددهی شده است، در حالی که بازار داخلی قادر به جذب چنین حجمی از تولید آنها نیست.

عرضه کننده ها در درخواست خود از دولت تاکید کردند که در حال از دست دادن جایگاه خود در بازار جهانی هستند، در حالی که رقبا با توجه به مازاد ظرفیت، قدرت را به دست می‌گیرند.

گفتنی است عوارض صادراتی برای طیف گسترده‌ای از کالاهای روسیه در تاریخ ۱ اکتبر ۲۰۲۳ معرفی شد و میزان آن بسته به نرخ تبدیل روبل متفاوت است.

توسعه صنایع معدنی از پیشران‌های اقتصادی آذربایجان غربی است

استاندار آذربایجان غربی گفت: توسعه صنایع معدنی در استان و فرآوری محصولات تولیدی در اولویت بخش تولید و صنعت و از پیشران‌های اقتصادی این استان است.محمد صادق معتمدیان در جلسه شورای معادن آذربایجان غربی با اشاره به اینکه خام فروشی از مشکلات اساسی استان در بخش معادن است، بیان کرد: صنایعی در این استان ایجاد شده است اما اثرگذاری آن در بخش اقتصادی باید مشخص شود و مجوز استخراج معادن تنها در بخش فرآوری محصولات صادر خواهد شد.وی افزود: در موضوع مزایده معادن لازم است اطلاع‌رسانی لازم و خاص با هلدینگ‌های بخش معدن، کسانی که دارای توانمندی‌های فنی و مالی در این زمینه هستند، نهادهای حاکمیتی و بانک‌ها و افراد دارای اهلیت و فعالیت در این بخش و مرتبط با این موضوع انجام شود تا مزایده رقابتی و بر مبنای توانمندی و اهلیت افراد باشد.وی با اشاره به مطالعات در زمینه ژئوفیزیک هوایی در جنوب استان اظهار کرد: موضوع اولین پروژه در استان و سومین پروژه کلان کشوری در این راستا بوده و نیازمند پیگیری‌های جدی است و استانداری هم در راستای رفع مشکلات در این زمینه آماده حمایت است تا در هفته دولت سال جاری این اقدام به اتمام برسد.استاندار آذربایجان غربی با تاکید بر انجام مطالعات ژئوفیزیک هوایی در شمال استان آذربایجان غربی با توجه به قابلیت‌های موجود در منطقه اظهار کرد: نیازمند تدوین اطلاعات پایه در بخش معدن هستیم و باید جایگاه معادن در رشد اقتصادی در نظر گرفته شود.معتمدیان با بیان اینکه پیگیری و اجرایی کردن تفاهم‌نامه‌های موجود با بخش‌های مختلف لازم است، بیان کرد: رشد اقتصادی استان هشت درصد پیش‌بینی شده که سهم بخش معدن ۹ درصد است و نیازمند اطلاعات دقیق و پایه از نظارت‌ها، تصمیم‌گیری و ظرفیت‌ها هستیم و لازم است اثر این بخش در اشتغال استان هم بررسی دقیق شود.

درجه

نقش غیرقابل انکار ایریتک در زغال‌سنگ طبس

دکتر امیرحسین نادری، مدیرعامل شرکت "سرمایه‌گذاری صدر تامین" در نخستین کنفرانس زغال‌سنگ، کک و الکترود گرافیتی گفت: امروز صنعت فولاد با تولید ۷۰ میلیون تن کنسانتره و تولید بیش از ۱۲ میلیارد دلار محصولات فولادی در جایگاهی قرار گرفته که در چند دهه گذشته دستیابی به آن متصور نبود.نادری: تفکیک انرژی مصرفی جهان، گویای این مطلب است که زغال‌سنگ ۲۷ درصد، نفت ۳۰ درصد، برق و انرژی‌های تجدیدپذیر هرکدام ۱۰ درصد را شامل می‌شوند.

وی افزود: چین به عنوان یک شریک اقتصادی برای ایران، از زغال به جای نفت برای تامین سوخت موردنیاز خود استفاده می‌کند. پیش از این، کرمان پایتخت زغال کشور به شمار می‌رفت اما امروز با همکاری ایریتک، طبس تبدیل به پایتخت زغال‌سنگ کشور شده است.

روزگار معدن
شنبه
• ۱۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • اول ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۵

با اجرای طرح هوشمندسازی؛

سودآوری شرکت سنگ آهن مرکزی ایران به بیش از ۲۰ درصد می رسد

با اجرای طرح هوشـمند سـازی در شـرکت سـنگ آهن مرکزی ایران میزان بهره وری و سودآوری شرکت به بیش از ۲۰ درصد خواهد رسید. مجتبی حمیدیان، مدیرعامل شرکت با بیان اینکه شرکت سنگ آهن اولین شرکت معدنی است که به صورت حرفه ای نقشه راه تحول دیجیتال را طراحی و تدوین کرده است گفت: با اجرای طرح هوشمندسازی میزان بهره وری و سودآوری شرکت به بیش از ۲۰ درصد می رسد. وی به بازدید کارشناسان چینی شرکت چاینا الکترونیک از شرکت سنگ آهن مرکزی اشاره کرد و افزود: طبق تفاهمنامه ای که بین شرکت سـنگ آهن با شـرکت چاینا الکترونیک به امضا رسـیده کارشناسان این شرکت برای بررسی دقیق و مشاهده فرایندها در شرکت حضور پیدا کردند تا زمینه هوشمندسازی در حوزه کاری معاونـت معدنـی و تولید را راه اندازی کنند. حمیدیان با بیان اینکه شـرکت چاینا الکترونیک شـرکت قوی در حوزه هوشمندسازی است اضافه کرد:این شرکت راهکارهای خوبی در ایجاد امنیت و پایداری بالا، صرفه اقتصادی و پوشـش ارتباطی مناسـب دارد. وی تصریح کرد: نگاه کارشناسان این شرکت چینی پس از بازدید از بخش های مختلف شرکت نگاه مثبتی بوده و به زودی زمینه فعالیت فراهم می شود. مدیرعامل شرکت سنگ آهن مرکزی ایران بیان کرد: این شرکت در حوزه هوشمندسازی در ۶۰ کشور دنیا فعالیت های مختلفی انجام داده و قرار است موضوع هوشمندسـازی در کل زنجیره عملیات معدنی و تولیدی شـرکت سنگ آهن مرکزی ایران را نیز اجرایی کند. حمیدیان در ادامه با بیان اینکه هوشمندسازی در شرکت سنگ آهن موجب حذف نیروی انسانی نمی شود گفت: این موضوع فقط به منظور افزایش راندمان کاری، شـفاف سـازی، بهره وری و سـودآوری انجام می گیرد. وی افزود: فرصت های کاهش هزینه در نقاط مختلف زنجیره ارزش، مورد بررسی قرار گرفته تا با هوشمندسازی این فرایند بهینه شـود و میزان سـودآوری را بالا ببرد. وی ادامه داد: برای هوشمندسازی نیاز به ارائه پلت فرم ، زیرساخت و امنیت اطلاعات و سایبری است که مشاور هوشمندسازی شرکت تمامی موارد را اجرایی می کند. حمیدیان با بیان اینکه امسال یکی از معادن شرکت به طور هوشمند به بهره برداری می رسد گفت: دنیا در حال هوشمند شدن است و ما نیز با مطالعات و بررسی هایی که انجام داده ایم تا ۵ سال آینده در حوزه هوشمندسازی فعال خواهیم بود.

«روزگار معدن» در گفت‌وگو با کارشناسان آینده معدنکاری در جهان را بررسی کرد:

فـــراتر از تـــصور

شهریار خادمی

اکتشـافات جدید بـرای ذخایر معدنـی در حال کاهش است. بنابراین، شناسایی معادن جدید قابل دوام و تعیین امکان سنجی اقتصادی استخراج یک منبع شناخته شده بسـیار دشوار می شود. این در حالی است که آینده معدن به سرعت در حال تحول اسـت و مرزهای جدیدی مانند استخراج معادن در اعماق دریا و اکتشـاف منابع فرازمینی در حال باز شدن است.

ایـن روزها کـه مرتبا دربـاره محدودیت منابع و ذخایر معدنی در کره زمین می‌شنویم، طبیعی است که بـازار حدس و گمان در مـورد آینده هم داغ‌تر شده اسـت. یکی از ایده‌پردازی‌ها که بسیار جذاب و هیجان‌انگیز می‌نمایـد، پروژه‌های معدنکاری در فضا اسـت. اما آیا این پروژه‌هـا در مقیاس واقعی، در شـرکت‌های حقیقی و دانشـگاه‌های معتبر دنیا تعریف شـده یـا این موضـوع نوعـی بلندپروازی است؟کارشناسـان در پاسخ به این سوال می‌گویند در مجموعه‌هـای بـزرگ کـه کارهـای علمـی و تخصصـی در حوزه‌هـای گوناگون انجام می‌شـود، همیشـه در کنار فعالیت‌های خـود تحقیقاتی هم درباره فضا انجام می‌دهند. رشته معدن هم مستثنا نیست و به‌طورکلی در کنار تحقیقاتی که در حوزه معدن انجام می‌شـود، شـاخه کوچکـی هم بخش معدنکاری در فضا اسـت که به‌عنوان یک تخصص و حوزه تحقیقاتی به آن پرداخته می‌شود.

معـدن‌کاوی فضایی یا اسـتفاده از منابع معدنی موجود در فضا یکی از ایده‌هایی اسـت که اخیرا به حوزه اسـتارتاپ‌ها هم راه پیدا کرده است. این ایده می‌گوید، می‌توان با استفاده از تجهیزات پیشرفته، منابع موجود در اجرام آسـمانی یا حتی سـیارات منظومه‌شمسی را استخراج و از آنها به‌عنوان منبعی برای آینده بشر اسـتفاده کرد. این منابع ارزشمند شـامل موادمعدنی، اکسـیژن یا حتی آب می‌شوند که می‌توان آنها را به سـوخت سفینه‌های فضایی یا حتی مواداولیه برای تشکیل اکوسیستم حیات برای نسل‌های آینده بشر تبدیل کرد. بحث‌های حقوقی مفصلی نیز درباره حق کشـورها درباره اسـتفاده از این منابع شـکل گرفته و دربـاره آن پژوهش‌های بسیاری صورت گرفته است.

آنچـه در گـزارش امـروز «روزگار معـدن» موردبررسـی قرار گرفته اسـت، به ۲ بخش تقسیم می‌شـود؛ در بخـش اول، در پی یافتن پاسـخ این پرسـش هسـتیم در جهانـی کـه مـواد و ذخایر معدنـی‌اش رو به پایان اسـت، چقـدر می‌توان به اسـتحصال مـواد معدنی ضـروری از باطله‌ها امید بست و در بخش دیگر، این مسئله به بحث گذاشته شـده اسـت که آیا منابع‌معدنی موجـود در کرات دیگر می‌تواند نیاز بشـر را در آینـده تامین کند یا خیر؟انوشیروان دلیریان، کارشناس و فعال معدنی و آرش ابراهیم‌آبادی، استاد دانشگاه و فعال معدنی در این گزارش به پرسش‌های ما پاسخ گفته‌اند.

حجم عظیم باطله‌های معدنی

انوشـیروان دلیریان، کارشـناس و فعال معدنی: در سـال ۲۰۲۱ اطلاعاتی دربـاره میزان باطله‌های موجود در جهان منتشـر شـد که دانستن آن ما را با مقیاس و بزرگی باطله‌هایی که در سـطح جهان پراکنده‌اند، آشـنا می‌کند.باتوجه به گمانه‌زنی‌هایی که در سـال ۲۰۲۱ انجام شـد، یک اینفوگرافی از حجم باطله‌های موجود در جهان به‌تصویر کشـیده شـد که میـزان باطله‌ها را به‌شـکل یک مکعب در مقابل شـهر نیویورک ایالات‌متحده قـرار داده بود. جالب اینجاسـت که برج‌های سـر به فلک کشیده این شـهر و پهنه عظیم این شـهر در مقابل مکعب باطله‌هـا بسـیار ناچیـز بـود. ابعاد ایـن مکعب ۶ کیلومتـری بود و چیزی نزدیک بـه ۲۱۷ کیلومتر مکعب حجم داشت که (تا همان سال ۲۰۲۱) حجم باطله‌های تولیدشده در کل کره زمین بالغ بر ۲۸۳ میلیارد تن تخمین زده شـده بود و تا امروز به‌طبع این میزان افزایش چشمگیری داشته، اما در زمینه اینکه این باطله‌ها تا کجا نیاز بشر را تامین می‌کنند، گمانه‌زنی‌های گوناگونی مطرح است.

پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که در سالیان پیش‌رو، شـاهد افزایش جمعیت و رشـد بالای تعداد نفوس در گوشـه و کنار جهان خواهیم بود. از طرف دیگر، باتوجه به سـرانه مصرف مـواد معدنی، نیاز به مواد معدنـی بیشـتر می‌شـود و تقاضا برای ایـن مواد روزبـه‌روز افزایش خواهد یافت کـه در نتیجه نرخ مواد معدنی افزایش خواهد یافت.

از طـرف دیگر، به‌طبع علم و فناوری هم رشـد و پیشرفت بیشـتری خواهد داشت که می‌تواند مواد معدنی موردنیـاز را از ذخایر بـا عیارهای پایین‌تر اسـتخراج و اسـتحصال کند. مجموع این تحولات گوناگـون می‌تواند این نتیجه‌گیـری را ایجاد کند که سـدهای باطله و دپوهای معـادن و باطله‌های استخراجی در همین ابعاد و اندازه‌هایی که ذکر شد، می‌توانند معادنی خاموش باشـند یا به‌عبارت‌دیگر، این تهدیدهایی امروزی در سال‌های آتی می‌توانند به فرصت‌هایی بزرگ تبدیل شوند.

درحال‌حاضر گمانه‌زنی‌ها حاکی از آن اسـت که این میزان باطله موجود در جهان، می‌تواند بین ۱۰ تـا ۳۰ درصد مواد معدنی موردنیـاز را از دل خود تامیـن و این نکته را به ذهن متبادر کند که دیری نمی‌پاید که باطله‌های موجود در جهان، اسـتخراج مواد معدنی گوناگون، که منبـع اولیه این باطله‌ها بوده‌انـد را بین ۱۰ تا ۳۰ درصد کاهش خواهد داد و می‌توانیـم از این باطله‌ها مواد معدنی موردنیاز را اسـتحصال کنیم و به صنایع مرتبط با آنها تحویل دهیم.اگر بخواهیم به‌طورخلاصه به این سوال پاسخ بدهیم که راهی برای معدنکاری بدون هدررفت آب و انـرژی وجـود دارد یا خیر، بایـد گفت حداقل تا امروز چنین چیزی غیرممکن بوده است و باتوجه به مطالعات و دانسته‌های بنده، معدنکاری بدون اتلاف آب و انـرژی حداقل در آینـده نزدیک بعید به‌نظر می‌رسـد. ناگفته نماند کـه در روش‌های جدیدی که در مقیاس آزمایشـگاهی یـا پایلوت محک زده شـده، به تعداد بسیار معدود در مقیاس صنعتی در سـیکل بسـته در نهایت تا ۸۰ درصد از میزان آب مصرفی در فرآیند معدنکاری بازیافت شـده است، اما باز هم در این شـرایط تقریبا ایده‌آل باز هم ۲۰ درصـد از آب هدر می‌رود.درباره انرژی که شـرایط دشوارتر اسـت، زیرا ناخودآگاه هدررفت مقداری از انرژی به‌صـورت گرمایی هم وجـود دارد. بنابراین باتوجه به دانسـته‌های من تا به امروز در معدنکاری نتوانسـته‌ایم روشی را به‌دست بیاوریم که هدررفت آب و انرژی را به‌صفر برساند.

توفان جذاب فکری

در موضوع رقابت فضایی کشورهای پیشرفته برای دسـتیابی به مواد معدنی در ماه و کرات دیگر، باید گفت به‌شـخصه درباره افراد و اشـخاصی که برای آینده ایده‌پردازی می‌کنند، حرکتی رو به جلو دارند و در پی یافتن راه برون‌رفت از مشـکلات هسـتند، احترام زیادی قائل هستم و دیدگاه و روش کار آنها را تاییـد می‌کنم، زیرا به‌عقیـده من، چنین افرادی هسـتند که دنیـا را وادار به پیشـرفت می‌کنند و نوع تفکر و نگاه آنها اسـت که انسـان را از شرایط سـکون خارج می‌کند و رو به جلو پیش می‌راند. اما دربـاره اینکه معدنکاری فضایی چه شـرایطی دارد و چگونه خواهد شـد، باید بدانیم که درحال‌حاضر این ایـده در مقیاس مطالعاتی و تحقیقاتی اسـت. از این نکته غافل نشـویم که شـاید حرف زدن در زمینه این مسـائل ساده باشـد، اما چنین اتفاقاتی، پیچیدگی‌های بسـیار زیادی دارد. تمام آنچه امروز درباره معدن و تخصص‌های مربوط به آن به‌دسـت آورده‌ایم و همین‌طور کل علم زمین‌شناسـی، تنها درباره یکی از سـیارات منظومه شمسـی است که بشر هم در آن سـکونت دارد و پس از گذشت این همه سال از عمر بشر، تنها به این میزان از دانش و اطلاعات دسـت یافته‌ایم و هنوز با ابهامات بسیاری درباره کره زمین روبه‌رو هسـتیم و برخی مناطق از جمله قعر اقیانوس‌ها تقریبا ناشـناخته مانده‌اند. در چنین شرایطی، روشـن است که شناخت و تسلط بـر فضای بیـرون از این کره که دور از دسـترس، ناشـناخته و نامتناهی اسـت، به این راحتی میسر نمی‌شود.

خیال‌پردازی شیرین

اندیشـیدن درباره این قضایا، توفان فکری جذاب و هیجان‌انگیزی ایجاد می‌کند و به‌واسطه دغدغه‌ای که بشـر برای محدود بودن منابـع معدنی در کره احسـاس می‌کند، شـاید سـرعت حرکت به‌سوی تحقق این ایده را افزایش دهد و گام‌های ابتدایی را بـردارد، به این امید که بتواند روزی از مواد معدنی موجود در کره ماه یا برای مثال دیگر سـیارک‌های اطراف زمین اسـتفاده کند. البته تا امروز، بشـر به توفیقاتی هم رسـیده، اما هنـوز چیزی مورد توافق قرار نگرفته و خط قرمزی در هیچ زمینه‌ای کشیده نشـده اسـت. بنابراین، این موضوع کـه «چه باید کرد؟» همچنان مبهم اسـت و بشـر در این زمینه، هنوز هم در ابتدای مسـیر قـرار دارد.درحال‌حاضر این موضـوع ایـده‌ای آرمانی و رویایی برای بشـر است و باتوجه به اینکه هیچ درکی از میزان رشد و پیشرفت علم در سالیان پیش‌رو نداریم، نمی‌توانیم آینده این ایده را پیش‌بینی کنیم. تنها چیزی که با اطمینان می‌توان درباره آن اظهارنظر کرد، این است که باید با انسـجام بیشـتری در این زمینه فعالیت کرد و امیـدوارم همان‌طور که توانسـتیم زمین را در چارچـوب علم و تخصص بشناسـیم و یک ماده معدنی را در محلی خاص با ژنز و شـرایط تشـکیل مرتبط با آن ماده معدنی کاوش و اکتشـاف کنیم و به بهره‌برداری برسـانیم و ماده اولیه برای صنایع را تولید کنیم، در سایه این حرکت منسجم بتوانیم در جهان پیش‌رو از سایر کرات و سیارات پیرامون برای تامین مواد معدنی موردنیاز بشر استفاده کنیم.

من باور دارم آنچه را ذهن بشـر به آن دست پیدا کند، در عمل هم، شـدنی و دست‌یافتنی است، اما بـازه زمانی آن که تا چه سـال و چـه قرنی چنین اتفاقی رخ دهد، بسـتگی به عوامل زیادی دارد که با دانش و توانایی امروز نمی‌توان به آن پاسـخ داد. اما به‌نظر می‌رسـد، روزی خواهد رسـید که بخش عمده‌ای از مواد معدنی موردنیاز بشر از فضای خارج جو زمین تامین خواهد شد.

رقابت معدنی در فضا

آرش ابراهیم‌آبادی، استاد دانشگاه و فعال معدنی: به‌دلیل کاهش ذخایـر و منابع مواد معدنی در کره زمین، به‌تازگی رقابت برخی کشورها برای دستیابی به منابع بیرون از کره زمین بیشـتر شده است، اما برای داتسـتن اینکه این روند چقدر می‌تواند آینده بشـر را با تهدید روبه‌رو کند، باید کمی به گذشته برگردیـم. در واقع، رقابت فضایی میان کشـورهای جهان بیشـتر از نیـم قرن پیـش، در دوره آپولو و اسـپوتنیک، به‌منظور تسلط بر فضای ماورای زمین شـروع شـده بود. در آن زمان ایالات‌متحده‌امریکا و اتحادجماهیرشـوروی روی اصـول اولیه و مبانی موردتوافـق بـرای فعالیت‌هـای فضایی بـه نتیجه مشـترکی رسـیده بودند.آنچه درحال‌حاضر وجود نـدارد و خطرناک به‌نظر می‌رسـد، عدم‌هماهنگی و همـکاری ایالات‌متحده‌امریـکا و چین در زمینه فعالیت اکتشافات فضایی در عصر کنونی است. این امر به‌تنهایی می‌تواند موجب رقابت غیرسـازنده و درگیری بر سـر استخراج بالقوه صدها میلیارد دلار مـاده معدنـی در ماه بینجامد. هر یـک از طرفین، مجموعه قوانین طـرف مقابل را خلاف منافع خود می‌داننـد، به‌ویژه اینکه جدیدا چین یک ایسـتگاه فضایی با فناوری‌های پیشـرفته در اختیار دارد که این موضوع به‌خودی خود می‌تواند به رقابت‌ها دامن بزند. ژئوپلتیک جهانی در گذشـته به‌نفع بشر تمام می‌شـد، اما درحال‌حاضر بازتاب این رقابت فضایی در روی کره زمین نمود پیدا می‌کند، به این صورت کـه در یک‌طرف ایالات‌متحـده و متحدان آن قرار گرفتـه و در طرف دیگر، چین و روسـیه قرار دارند کـه رودرروی یکدیگـر صف‌آرایـی کرده‌اند.طرف چینی، جبهه مقابل را بـه ایجاد یک ناتوی فضایی متهم می‌کند و دلیل آن هم، پیش‌نویس توافقنامه آرتمیس از سوی ایالات‌متحده بدون مشارکت دادن چین می‌دانـد و این قرارداد مجموعـه‌ای از اصول غیرالـزام‌آور برای کنترل فعالیت‌هـا در ماه مریخ و فراتر از آن است. موارد دیگری که باید به آن اشاره کنیم، موضوع جنگ اوکراین اسـت که این جنگ، موجب اختلاف و رقابت بیشـتر جبهه شرق و غرب در زمینه فضایی هم شده است.

فقدان قوانین جهانشمول

حال شـاید این پرسش مطرح شود که آیا قوانین بین‌المللـی برای کنترل فعالیت‌های بشـر در فضا وجود دارد یا خیر؟در پاسخ به این سوال باید گفت کـه در دوره آغـاز رقابت‌های فضایـی در نیم قرن پیش، ایالات‌متحده‌امریکا و اتحادجماهیرشـوروی مجموعـه‌ای از قوانیـن را در سـازمان ملل متحد مطـرح کردند و این اصول و چارچوبی را برای اداره و ادامه نسل بعدی فعالیت‌های فضایی وضع کردند، اما درحال‌حاضر، همان‌طور که چین و روسیه روی کره زمین تعامل خوبی با جبهه غرب ندارند، به‌نظر می‌رسـد در برنامه‌های فضایی و قوانین وضع‌شـده نیـز به یکدیگر بی‌اعتماد هسـتند؛ البته هر یک از طرفین دلایل خاص خود را دارند. به‌عنوان‌مثال، در سال ۲۰۱۱ در ایالات‌متحده قانونی به‌تصویب رسید که ناسـا را از تعامل با همتای چینی منع می‌کرد. از سـوی دیگر، چین از همکاری در ایستگاه فضایی بین‌المللی کنار گذاشته شد و همین امر موجب شد که چین به‌دنبال ساخت ایستگاه فضایی خود برود. جنگ روسـیه و اوکراین هم به این شکاف دامن زد و سبب شـد که این کشـور از فعالیت در ایستگاه بین‌المللـی فضایی کنار بکشـد و در مقابل، جبهه غرب نیز روسـیه را از پروژه‌های فضای مشترک با اروپا کنار گذاشـت که این‌همـه به اختلافات میان جبهه شرق و غرب دامن زد.

از آنجا کـه درحال‌حاضر اختلافات و دیدگاه‌های متفاوتـی دربـاره نظام‌هـای فضایی وجـود دارد، نمی‌تـوان انتظـار داشـت یـک قانـون فراگیر و موردوثوق همگان نوشـته شـود کـه رضایت همه طرف‌هـا را تامین کند. در سـایه نبـود یک قانون معتبر برای فعالیت در فضا، چین و امریکا یکدیگر را به نقض قوانین و سهل‌انگاری متهم می‌کنند. پکن چندی پیش ادعا کرده بود که ماهواره‌های اسپیس ایکس به ایسـتگاه فضایی این کشور بسیار نزدیک شـده‌اند کـه باعث ایجاد خطر می‌شـود و از طرف دیگر هم، غرب، چین را به‌دلیل ورود کنترل‌نشـده راکت ۲۱ تنـی به جو زمین موردانتقـاد قرار داده اسـت. هم‌اکنون امریکا در حال تدوین پیش‌نویس طرحی برای اسـتخراج مواد معدنی از کره ماه است کـه همان‌طور که می‌دانید، بـه توافقنامه آرتمیس شهرت دارد. این توافقنامه براساس معاهده فضایی ماورای جو زمین در سـال ۱۹۶۷ پایه‌گذاری شده است.چین و روسـیه مخالفت خود را به‌دلیل آنچه عدم‌مشـارکت آنها در فرآیند تصمیم گیری است، اعلام کرده‌اند. به‌علاوه این پیش‌نویس به‌طوررسمی با متحدان امریکا در میان گذاشـته نشده است.اما حدود ۱۹ کشـور تا امروز از این توافقنامه حمایت کرده‌انـد. این توافقنامه طرحی بـرای قوانین اعزام انسـان به ماه و تاسیس ایسـتگاه فضایی بر سطح کره ماه اسـت. این پیش‌نویـس چارچوبی را تحت قوانیـن بین‌المللی تعریف می‌کند تا شـرکت‌های فضایـی بتوانند از منابع خود بـدون اینکه تداخلی با دیگر شرکت‌ها داشـته باشند، بهره‌برداری کنند. یکی از مشکلات چین با این توافقنامه، مناطق امن و ایمنی اسـت که بر سـطح کره ماه تعریف شده و دیگران را از رفتن به این مکان‌ها منع کرده اسـت. چین ایـن مناطق را به غصب مناطق پنهانی تعبیر می‌کنـد که ناقـض قوانین بین‌المللی اسـت و این کشـور اصرار به قانون‌گذاری در سازمان ملل متحد دارد تا از این منظر بتواند حمایت بیشتر کشورهای همسو با خود را جلب کند.

کلام آخر

کارشناسـان می‌گویند یکی از مشـکلاتی که در پیشـرفت علمی وجود دارد، این اسـت که معمولا تلاش می‌شود تا ایده‌ها و روش‌هایی که در زمان‌های گذشـته تولید شده‌اند، بازتولید و بروزرسانی شوند. اما جایی لازم است که ما مسئله‌ها را از اول بررسی کنیـم و راه‌حل‌هـای جدیدی بـرای آنهـا بیابیم. پروژه‌های کیهانی واجد این شرایط هستند و وقتی موضوعاتی مانند معدنکاری در فضا مطرح می‌شود، مـوارد متعددی را می‌تـوان در نظر گرفت که لازم اسـت موردبازنگری قرار گیـرد و از ابتدا نحوه حل مسئله را عوض کنیم. به‌عبارت‌دیگر، وقتی از جعبه فکری خودمان بیرون بیاییم و در پی حل مسـائل در فضا برویم، راه‌حل‌های خلاقانه‌تری پدید می‌آید.

یادداشت

ضرورت کارشناسی یک تصمیم

احمد عروجی
فعال صنعتی

از آنجایی که ارز قابل توجهی از طریق صادرات در داخل کشور تامین می‌شود، این مقوله از اهمیت بسیار بالایی در رشد و پیشرفت اقتصاد برخوردار است. با این وجود، گاهی اوقات صادرات کالا از سوی بعضی تولیدکنندگان با تزریق ارز به داخل همراه نبوده که این امر، مورد توجه دولت‌های مختلف قرار گرفته است.دسـتورالعمل نحوه بازگشـت ارز حاصـل از صـادرات به چرخه اقتصادی کشـور در سـال ۱۳۹۷ از جانب بانک مرکزی کشور ابلاغ شد که بر اساس آن، صادرکننـدگان کالا و خدمات جهـت برخورداری از معافیت‌های مالیاتی پیش‌بینی شده در قانون مالیات‌های مسـتقیم، ملزم هستند تا تعهدات ارزی خود را رفع کنند و ارز حاصـل از صـادرات را طبق دسـتورالعمل به چرخه اقتصاد بازگردانند.بر همین اسـاس در سال گذشته، بسته سیاستی برگشت ارز حاصل از صادرات توسط کمیته ماده ۲ شـورای عالی هماهنگی اقتصادی به تصویب رسید که طبـق آن، صادرکننـدگان می‌تواننـد در مهلت‌های مقرر قانونـی، با بازگردانی ۹۰ درصد ارزش پروانه‌های صادراتی اعلامی توسـط گمـرک به چرخـه اقتصادی کشـور، در راستای رفع تعهد ارزی خود اقدام کنند. همچنین در آذر ماه سال جاری، هیئت وزیران به پیشنهاد بانک مرکزی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و به استناد تبصره ۶ ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، آیین‌نامه اجرایـی تبصره مذکـور را تصویب کرد. بر اسـاس اعلام گمرک، مهلت برگشـت ارز حاصل از صادرات چهار ماه از صدور پروانه گمرکی است و روش‌های برگشت ارز حاصل از صادرات در قالب فروش ارز در سـامانه نیما، واردات در مقابل صـادرات خود، واگذاری ارز حاصـل از صادرات به دیگران، تهاتر کالا به کالا، فروش ارز به صورت اسـکناس به بانک مرکزی و موسسـه اعتباری و صرافی و بازپرداخت تسهیلات ارزی اعطایی است.

بر اسـاس آنچـه گفته شـد، ۹۰ درصـد ارز حاصل از صادرات محصولات مسـی باید در سامانه نیما عرضه شود. این بدین صورت است که در بازار متشکل ارزی، ارز مورد نیـاز واردات مواد اولیه و ماشـین‌آلات می‌تواند به صورت ارز توافقـی در اختیـار فعالان صنعتی بـه ویژه مس قرار بگیرد. البته تمامی این مراحل، مسـتلزم ثبت در سـامانه نیماسـت زیرا در زمینـه واردات، ارز نیمایی به هر کالایی تعلق نمی‌گیرد و متعلق به یک سری کالاهای خاص است. در چنین شـرایطی، ارز متقاضی به منظور ثبت سـفارش این محصولات در نظر گرفته می‌شود و شخص واردکننده، ملزم بـه تامین ارز مورد نیاز خود خواهـد بود. تامین ارز متقاضی، باید از طریـق صادرکنندگان تامین و خریداری شود که قیمت آن، بر اساس توافق حاصل شده فی ما بین نـرخ ارز آزاد و نیمایی یعنی میانگین بازار متشـکل ارزی اسـت.در چنین شـرایطی، اگر قرار به عرضه ۱۰۰ درصد ارز حاصـل از صادرات در سـامانه نیما باشـد، با ابهامات فراوانی مواجه خواهیم شـد. صادرات غیرنفتی کشور اعم از پتروشـیمی، فولاد، مس، آلومینیوم، سنگ‌های معدنی و کانی‌ها، حدود ۲۰ تا ۳۰ میلیارد دلار در سـال اسـت و اگـر قرار به عرضه کامل ارز حاصل از صادرات در سـامانه نیما باشـد، صـادرات صرفه اقتصـادی نخواهد داشـت. مشخص اسـت که اجرای چنین آیین‌نامه‌ای، فاقد تحلیل و بررسـی‌های کارشناسـانه بوده و به منظـور جلوگیری از افزایش هرچه بیشـتر نرخ ارز بوده اسـت. در حالی که عرضـه ۱۰۰ درصدی ارز صادراتـی، منجر به افزایش نرخ ارز خواهد شـد و به دنبال این مسـئله، واردکنندگانی که ارز نیمایـی به آن‌ها تعلـق نمی‌گیرد و به دنبال تامین ارز مورد نیاز خود هسـتند، سردرگم و بلاتکلیف خواهند شد کـه این همان حلقه مفقوده دسـتورالعمل مذکور اسـت؛ چراکه این افراد ناچار به تامین ارز از بازار آزاد شـده و به طور مشـخص نرخ ارز بیش از پیش افزایش خواهد یافت. دولـت در صورتـی می‌تواند از افزایش نـرخ ارز در چنین شـرایطی جلوگیری کند که ارز نیمایی را در اختیار تمام واردکنندگان قرار دهد که این مسئله نیز با توجه به درآمد کم فعلی دولت امکان‌پذیر نیسـت. همچنین ممکن است نرخ ارز نیمایی به ارز آزاد افزایش پیدا کند و مدیریت این شرایط دشوار شود.

بنابرایـن عرضـه کامل نـرخ ارز حاصل از صـادرات در سـامانه نیما بـرای تولیدکننـدگان محصولات مسـی و فولادسـازان مقرون بـه صرفه نخواهد بود و بدون شـک منجر به تشدید رکود حاکم در این بخش می‌شود. اگرچه بـه نظر می‌رسـد در صورت اجرای این دسـتورالعمل نیز تبصره‌هـای مختلف برای آن در نظر گرفته خواهد شـد. در حـال حاضر با توجه به رکود حاکم در بازار داخل، اکثر صنایع به دنبال صادرات تولیدات خود هستند و اگر موفق بـه این مهم نشـوند، ناچار به عرضه محصـولات در بازار داخل خواهند شد. برای مثال، هم‌اکنون بازار ورق فولادی در داخل راکد است و تولیدکنندگان این محصول چاره‌ای جـز صادرات آن ندارند. بنابراین باید تاکید کرد که اجرای این بخشنامه، نه به سود صادرکنندگان و نه واردکنندگان است و شرایط را از قبل دشوارتر خواهد کرد؛ در حالی که بایـد به دنبال رونق تولید و در ادامـه صادرات و ارزآوری بیشتر به داخل کشور باشیم.

آگهی مزایده
موضوع : اجاره یک ساله مغازه بازار چه رمک
شهرداری رامسر در نظر دارد در اجرای بند ۲ مصوبه ۱۶۱ و درخواست شماره ۳/۶۹۲۳۳/۱۹ - مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۵ واحد درآمد شهرداری رامسر تصمیت اجاره یک ساله مغازه بازارچه رمک از طریق مزایده اقدام نماید. واجدین شرایط می‌توانند جهت دریافت اسناد و یا اطلاع از سایر شرایط و جزئیات با شماره تلفن ۵۵۲۵۶۱۷۳-۰۱۱ واحد امور قراردادهای شهرداری تماس حاصل فرمائید.
- متقاضیان واجد شرایط می‌بایست برای شرکت در مزایده پنج درصد مبلغ پایه کارشناسی را به حساب سپرده شهرداری رامسر واریز یا ضمانتنامه بانکی حداقل تا سه ماه دیگر قابل تمدید باشد به همان میزان ارائه نمایند.
- نحوه پرداخت بهای مزایده به صورت نقدی می‌باشد.
- در صورتی که برندگان اول دوم حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد.
- آخرین مهلت دریافت اسناد تا مورخ ۱۴۰۳/۳/۱۲ از طریق مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اسناد مزایده را دریافت نماید
- تاریخ بارگذاری اسناد در سامانه تدارکات دولت تا تاریخ ۱۴۰۳/۳/۲۲ می‌باشد.
- تاریخ بازگشایی پیشنهادات مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۳ خواهد بود.
- شهرداری رامسر در رد یا قبول پیشنهادات مختار است.
علی امینی‌شاد، شهردار رامسر

آگهی مزایده عمومی شماره ۲۰۰۳۰۹۳۰۱۳۰۰۰۰۰۱
فروش ۱۷,۵ کیلومتر فیبر نوری سطح شهر محمودآباد
شهرداری محمودآباد در نظر دارد فروش ۱۷.۵ کیلومتر فیبر نوری سطح شهر محمودآباد با برآورد اولیه ۱۳۹,۲۰۹,۰۵۰,۰۰۰ ریال را با بهره گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (setadiran.ir) و با شماره مزایده (۲۰۰۳۰۹۳۰۱۳۰۰۰۰۰۱) به اشخاص حقوقی واگذار نماید.
زمان انتشار در سامیت ۱۴۰۲/۰۳/۱۴ ساعت ۱۳:۰۰
مهلت دریافت اسناد مزایده تا ۱۴۰۳/۰۳/۲۱ تا ساعت ۱۴:۰۰
آخرین مهلت ارسال پیشنهاد قیمت ۱۴۰۳/۰۳/۲۱ ساعت ۱۴:۰۰
زمان بازگشایی ۱۴۰۳/۰۴/۰۲ ساعت ۰۸:۰۰ می‌باشد.
ضمناً رعایت موارد ذیل الزامی می‌باشد:
۱. برگزاری و کلیه مراحل فرآیند مناقصه صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می‌باشد.
۲. تضمین شرکت در مزایده معادل ۵٪ از قیمت پایه کارشناسی به صورت ضمانتنامه معتبر بانکی و یا واریز نقدی به حساب اعلام شده در سامانه میسر می‌باشد.
۳. اصل ضمانتنامه و یا فیش واریزی پس از اسکن، بارگذاری و امضای الکترونیکی اسناد در سامانه بایستی در پاکات الف حداکثر تا ساعت ۱۴:۰۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۱ تحویل دبیرخانه گردد. لازم به ذکر است مدارک خواسته شده در شرایط مناقصه می‌بایست همراه با پیشنهاد قیمت در سامانه تدارکات الکترونیک دولت بارگذاری گردد.
شهرداری محمودآباد

روزگار معدن
شنبه
۱۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • اول ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۵

یادداشت

سختی صادرات مانع تولید

سعید عسکرزاده
فعال بخش معدن

توقف صادرات و کاهش قابل‌توجه درآمدهای ارزی و به‌دنبال آن توقف تولید در بازار داخلی به‌دلیل نبود بازار مصرف از مهم‌ترین پیامدهای بخشنامه فراقانونی هیات‌دولت و دریافت عوارض صادراتی از محصولات معدنی و صنایع‌معدنی است. گویی سیاست‌گذاران و دولتمردان کمر به نابودی صنایع بسته‌اند و در این مسیر از هیچ تلاشی فروگذار نمی‌کنند. فعالیت در بخش معدن و صنایع‌معدنی در سال‌های اخیر تحت‌تاثیر شرایط تحریمی و همچنین محدودیت‌های زیرساختی کشور به‌شدت تضعیف شده است و نمی‌توان به‌سادگی از کنار این مشکلات عبور کرد.در تیر ۱۴۰۲، هیات‌وزیران دستورالعمل تغییرات مربوط به عوارض صادراتی گروهی از محصولات فلزی و غیرفلزی و محصولات نفتی را ابلاغ کرد. بر این اساس روی صادرات ۲۳۸ ماده خام و نیمه‌خام شامل مواد و محصولات معدنی، صنایع‌معدنی فلزی و غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی، عوارض وضع شد. نکته قابل‌توجه درباره برخی محصولات معدنی و فولادی این بود که به‌یک‌باره عوارض صادراتی قابل‌توجهی روی آنها وضع شد. طبق ماده ۳ این دستورالعمل وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری سازمان برنامه‌وبودجه موظف شده است که منابع وصول‌شده را به‌ردیف درآمدی مربوط به قانون بودجه سال ۱۴۰۲ کل کشور واریز کند. هیات‌دولت در ابلاغ این بخشنامه دچار اشکال ساختاری شده و بند ز تبصره ۶ قانون بودجه ۱۴۰۲ را با فرآیند وضع عوارض اشتباه گرفته است.در بند ز تبصره ۶ بودجه امسال تاکید شده است که عوارض صادراتی تا ۰.۵ درصد از سوی دولت تعیین و به معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری اختصاص یابد، در واقع این عوارض باید زمینه توسعه عملکردی شرکت‌های دانش‌بنیان را فراهم کند.اما در بخشنامه موردبحث دولت، در عمل سقف ۰.۵ درصدی عوارض را کنار گذاشته و به این موضوع به‌چشم دریچه‌ای برای درآمدزایی و تامین بودجه نگریسته است، در حالی که قانون‌گذار نمی‌تواند رویه جدیدی را به وضع عوارض اختصاص دهد.شرایط وضع عوارض صادراتی در ماده ۳۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر گفته شده است. در این ماده‌قانونی تاکید شده که وضع هرگونه عوارض بر صادرات کالاهای با ارزش‌افزوده پایین مازاد بر نیاز داخلی یا فاقد توجیه فنی و اقتصادی برای فرآوری در داخل با لحاظ حفظ درصدی از سهم بازار جهانی به تشخیص وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت ممنوع است. اما درحال‌حاضر و در ابلاغیه هیات‌دولت روی بسیاری از محصولات تولیدی در بخش معدن و صنایع‌معدنی که میزان تولید آنها به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی نیز هست، عوارض وضع شده است.میزان تولید در اغلب حلقه‌های زنجیره فولاد کشور به‌مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی برآورد می‌شود. این مازاد تولید در شرایطی است که میزان تولید در این زنجیره به‌مراتب کمتر از ظرفیت اسمی واحدهای فعال در این بخش است. در واقع صادرات تنها راهکار موثر برای تداوم تولید در اغلب صنایع‌معدنی و به‌ویژه زنجیره فولاد کشور است. به‌بیان دیگر، باید اقرار کرد که این صنایع با هدف صادرات توسعه یافته‌اند. در چنین موقعیتی، ایجاد موانع صادراتی به‌منزله تحمیل فشار حداکثری به معادن و صنایع، باوجود فشارهای اقتصادی است و بسیاری از تولیدکنندگان را تا مرز تعطیلی و توقف تولید خواهد رساند. درحال‌حاضر زنجیره فولاد کشور تنها در حلقه تولید آهن‌اسفنجی با کمبود روبه‌رو است، بنابراین چنانچه قرار به وضع عوارض صادراتی روی محصولات این زنجیره باشد، براساس قانون تنها امکان ایجاد محدودیت در این حلقه وجود خواهد داشت و لاغیر.براساس ماده ۳۷ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر، وضع عوارض صادراتی نباید به کاهش یا توقف تولید مواد خام یا کالاهای با ارزش‌افزوده پایین بینجامد، اما حتی قالب‌های اصلی مطرح‌شده برای وضع عوارض صادراتی نیز در مصوبه موردبحث رعایت نشده‌اند.در ادامه باید خاطرنشان کرد که هیات‌دولت در مصوبه خود به وضع عوارض تا سقف ۰.۵ درصدی بی‌تفاوت بوده است. کمااینکه شاهد وضع عوارض ۲۰، ۴۰ و حتی ۸۰ درصدی برخی محصولات تولیدشده در بخش معدن و صنایع‌معدنی هستیم که هیچ توجیه منطقی ندارد.پیگیری فعالان بخش معدن و صنایع‌معدنی زمینه توقف اجرای این ابلاغیه را توسط دیوان عدالت اداری فراهم کرده است. بااین‌وجود، بخشنامه موردبحث ابطال نشد. درحال‌حاضر نیز، تنها راهکار موجود که ضامن بقای تولید در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن باشد، عقبگرد دولت از موضع خود و اصلاح عوارض طبق قانون و به‌نفع بخش تولید است. خوشبختانه با پیگیری‌های انجام‌گرفته، خبرهایی مبنی بر اصلاح عوارض صادراتی در برخی از حلقه‌های زنجیره فولاد منتشر شد، بر همین اساس نیز امید می‌رود بخشی از مشکلات حاکم بر این بخش مرتفع شود.

خبر کوتاه

اولین پروانه اکتشاف مجتمع شمال‌غرب دریافت شد

مدیر مجتمع طرح‌های اکتشافی و معدنی شمال‌غرب گفت: اولین پروانه اکتشاف مجتمع طرح‌های اکتشافی و معدنی شمال‌غرب در شهرستان میانه استان آذربایجان شرقی دریافت شد.جعفرصادق اسکندری مدیر مجتمع طرح‌های اکتشافی و معدنی شمال‌غرب در این باره توضیح داد: این محدوده دارای پتانسیل معدنی طلا است که برای بررسی کم و کیف ذخایر موجود نیاز به انجام عملیات اکتشافی داریم.

وی تاکید کرد: برای انجام عملیات اکتشافی و مغزه‌گیری در نقاط مختلف محدوده به زودی مشاور طرح کار خود را آغاز خواهد کرد.اسکندری عنوان کرد: مجتمع طرح‌های اکتشافی و معدنی شمال‌غرب کشور در راستای اهداف توسعه‌ای فعالیت‌های معدنی شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران از نیمه دوم سال گذشته آغاز به فعالیت کرد و اکنون پس از شش ماه اولین پروانه اکتشاف خود را دریافت کرده است.

وی ادامه داد: دامنه فعالیت‌های این مجتمع شامل استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و کردستان می‌شود و تلاش ما بر تسریع در روند مطالعات اکتشافی و پتانسیل یابی محدوده‌های مستعد در این استان‌ها برای انجام سرمایه‌گذاری و شناسایی پهنه‌های جدید معدنی است.

مدیر مجتمع طرح‌های اکتشافی و معدنی شمال‌غرب بیان کرد: معادن در حال بهره‌برداری زیرمجموعه این مجتمع شامل معدن سنگ آهن صاحب سقز در استان کردستان، معدن بوکسیت بوکان در آذربایجان غربی، محدوده اکتشافی پلی متال کهدلان آذربایجان شرقی است.

وی در پایان خاطرنشان کرد: هدف ما در سال جاری انجام مطالعات اکتشافی در پهنه شمال استان آذربایجان غربی، پهنه‌های منطقه آزاد ماکو؛ پیگیری پروانه اکتشاف کانسارهای فلزی در استان‌های کردستان و آذربایجان شرقی و محدوده تنگستن در آذربایجان غربی است.

معاون ایمیدرو شرایط واگذاری پهنه‌های معدنی را اعلام کرد

اقدامات جهشی دولت و بخش خصوصی برای معرفی معادن جدید

حسام مقدمعلی در گفت و گو با رادیو اقتصاد افزود: در قانون رفع موانع تولید و اصول رقابت پذیر طبق سیاست های کلی اصل ۴۴ ؛ موضوعی لحاظ شد که به سازمان های دولتی نظیر ایمیدرو و شرکت های تابعه تکلیف می کرد که پس از اخذ گواهینامه کشف -که سندی دال بر میزان ذخیره و عیار آن کانسنگ است- آن را طریق مزایده در معرض عموم قرار دهد تا شرکت های خصوصی و تعاونی بتوانند در یک فضای رقابتی، محدوده معدنی را برای فعالسازی در اختیار بگیرند.

وی با بیان اینکه در این فرآیند باید حقی برای دولت منظور شود، افزود: از سال ۹۵ همزمان با ابلاغ این قانون، همه معادن فعال و گواهینامه های کشف در مزایده ها را به این طریق با مشارکت بخش خصوصی و فعالان معدنی، تعیین تکلیف کردیم.

معاون طرح های توسعه معدن و صنایع معدنی ایمیدرو با اشاره به نتایج برنامه های اکتشافی، گفت: ایمیدرو از سال ۹۳ تاکنون بالغ بر ۹۴ پهنه اکتشافی به مساحت ۵۴۰هزار کیلومتر مربع را مطالعه کرده است.

وی ادامه داد: نتایج این مطالعات از طریق ظرفیت های قانون معادن، تبدیل به مجوزهای اکتشاف شده است که در واقع پروانه های اکتشافی تلقی می شوند.

مقدمعلی اعلام کرد: خوشبختانه با پیگیری های صورت گرفته اجازه کلی در بحث واگذاری مشارکتی برای تکمیل زنجیره اکتشاف با سرمایه گذاری بخش خصوصی (در پیش نویس برنامه هفتم توسعه) لحاظ شده و اجازه آن به ایمیدرو داده شده است.

وی افزود: در راستای این قانون، در حال تهیه بسته هایی برای معادنی که اکتشاف آن ها خاتمه یافته هستیم به طوری که ریسک سرمایه گذاری آتی را برای بخش خصوصی و تعاونی کشور کاهش دهیم.به گفته وی، ایمیدرو از طریق عرضه این معادن در سیستم مزایده و سامانه تدارکات ستاد، فضای رقابتی برای بخش خصوصی و تعاونی ایجاد می کند. مقدمعلی اظهار امیدواری کرد که علاقه مندان و شرکت های دارای صلاحیت فنی و مالی بتوانند در اینگونه مزایده ها حضور یابند.

وی افزود: این اقدامات حرکت جهش گونه ای در تنظیم رابطه بین دولت و بخش خصوصی در توسعه اکتشافات است که قطعا نتایج آن، عرضه معادن جدید را به دنبال خواهد داشت. به گفته مقدمعلی، در معادن جدید افزایش حقوق دریافتی دولتی، توسعه بخش را به صورت کلان به دنبال خواهد داشت.

در گفت‌وگو با یکی از فعالان بخش معدن درباره چالش‌های تولید و تجارت مطرح شد؛

رشد تولید تنها در حد شعار

مرضیه احقاقی

عکس: مهدی کاوه ای

ایران در رده ۱۵ کشور معدنی دنیا قرار دارد، بااین‌وجود غفلت نسبت به این ظرفیت‌ها و عدم‌سرمایه‌گذاری مناسب در این بخش، به عقب‌ماندگی این بخش منتهی شده است، در نتیجه معادن و صنایع وابسته به آن از اثرگذاری جدی بر اقتصاد کشور برخوردار نیستند. این محدودیت در حالی است که ظرفیت‌های معدنی کشور قابل‌توجه هستند و می‌توانند سهمی بسزا از رونق اقتصادی، توسعه صنعتی و اشتغالزایی حداکثری را برعهده بگیرند.

در این میان، سیاست‌گذاری غلط و تغییر مداوم رویه‌های حاکم بر تولید و تجارت، چالش‌های جدی دیگری را در مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی، به‌بار می‌آورد. برای بررسی مسیر توسعه در بخش معدن و صنایع‌معدنی با محمد حیدرزاده، فعال بخش معدن، گفت‌وگو کرده‌ایم. متن کامل این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

◉ توجه به ظرفیت‌های معدنی چه تاثیری بر توسعه اقتصادی کشور خواهد داشت؟

ظرفیت‌های معدنی یکی از محورهای اصلی توسعه در کشورهای دارای این منابع است. ایران نیز از ظرفیت‌های قابل‌توجه، متنوع و غنی معدنی برخوردار است. از جمله این ذخایر معدنی می‌توان به فلزات، مواد معدنی غیرفلزی و سایر منابع‌معدنی اشاره کرد. کشور ما با در اختیار داشتن ۶۸ نوع ماده‌معدنی، تنوع قابل‌توجهی را در این حوزه به خود اختصاص داده است. ذخایر معدنی اثبات‌شده کشور بالغ بر ۳۷ میلیارد تن برآورد می‌شود. در همین‌حال حجم ذخایر بالقوه کشور نیز برابر ۵۷ میلیارد تن ذکر شده است. به این ترتیب ایران در رده ۱۵ کشور بزرگ غنی معدنی دنیا قرار دارد. بااین‌وجود از ذخایر معدنی کشور آن‌طور که باید در مسیر توسعه صنعتی و اقتصادی بهره گرفته نشده است. در شرایطی که ایران به ذخایر معدنی و اثرگذاری آن بر توسعه صنعتی و اقتصادی بی‌توجه است، بسیاری از کشورهای همسایه در سال‌های اخیر کوشیده‌اند تا با صرف هزینه قابل‌توجه، ذخایر معدنی خود را افزایش دهند.

در همین‌حال باید خاطرنشان کرد؛ توجه به ظرفیت‌ها معدنی و تلاش برای بهره‌برداری از این ظرفیت‌ها، تاثیر بسزایی بر توسعه صنعتی و اقتصادی کشور خواهد داشت. بهره‌مندی از این ذخایر، فرصت توسعه مناطق محروم را فراهم می‌کند، موقعیت‌های شغلی متعددی را ایجاد خواهد کرد و در ادامه صادرات و ارزآوری برای کشور را ارتقا خواهد بخشید. در چنین فضایی، عملا فرصتی فراهم می‌شود تا همپای افزایش اثرگذاری معدن بر اقتصاد، از نقش نفت در اقتصاد، کاسته شود.

◉ تکیه بر ذخایر معدنی چه اثری بر رشد صادرات و ارزآوری برای کشور دارد؟

ذخایر معدنی کشور قابل‌توجه هستند، در همین‌حال برنامه‌های متعددی نیز برای بهره‌مندی از این ذخایر تدوین شده است. براساس برنامه‌ریزی‌های بالادستی و سند چشم‌انداز توسعه کشور در سال ۱۴۰۴، انتظار می‌رود طی ۲ سال آتی، سالانه ۷۰۰ میلیون تن ماده معدنی در کشور استخراج شود. در افق ۱۴۰۴ تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری شده است. تولید کاتد مس در این سال برابر ۴۰۰ هزار تن برآورد شده است. میزان تولید شمش روی نیز در این سال برابر ۳۰۰ هزار تن هدف‌گذاری شده است. البته مسیر طولانی برای تحقق این اهداف وجود دارد.

بانظر به هدف‌گذاری قابل‌توجه تولید محصولات صنایع‌معدنی در کشور که به‌مراتب بالاتر از نیاز داخلی است، صادرات تنها راه تداوم تولید است. در همین‌حال باید تاکید کرد که صادرات تنها راهکار توسعه ظرفیت‌های معدنی، محسوب می‌شود، چنانچه امکان صادرات محصولات این بخش فراهم شود، ارزآوری کشور رشد قابل‌توجهی خواهد داشت.

بااین‌وجود موانع متعددی در مسیر صادرات محصولات تولیدشده در این بخش وجود دارد. تغییر هر روزه قوانین و مقررات حاکم بر تولید، بزرگ‌ترین چالشی است که آینده صادرات مواد معدنی و محصولات صنایع‌معدنی کشور را تهدید می‌کند. این قوانین ضدصادرات در شرایطی وضع می‌شوند که تحریم هزینه‌های مضاعفی را به تولیدکنندگان تحمیل کرده است. در چنین فضایی از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود، مسیر صادرات محصولات بخش معدن و صنایع‌معدنی را تسهیل کنند، نه‌اینکه هر روز بار مضاعفی را به فعالان این بخش تحمیل کنند، اما نه‌تنها این خواسته محقق نمی‌شود، بلکه سیاست‌های ضدتوسعه‌ای همچون باتلاقی، بخش معدن را فرو می‌کاهد. در چنین شرایطی، معدن نمی‌تواند تاثیر بسزایی در خروج اقتصاد ایران از رکود داشته باشد.

◉ در برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری‌های سالانه از واژه تولید و رشد آن به‌کرات، سخن گفته شده است؛ به‌نظر جنابعالی در عمل و سیاست‌گذاری چه میزان به این اهداف، توجه می‌شود؟

اثرگذاری منابع‌معدنی در روند رشد و توسعه اقتصادی تنها در حد حرف باقی مانده است. البته در طول سال‌های گذشته درباره بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی و اثرگذاری آن بر روند رشد اقتصادی کشور تاکید شده است؛ با این وجود هدف یادشده تنها در حد حرف باقی مانده است. در واقع رشد تولید تنها در حد شعار است، اما سیاست‌های اتخاذشده از سوی مسئولان و سیاست‌گذاران در عمل مخل تولید است.

با تشدید تحریم علیه ایران و محدودیت در روند فروش نفت کشور، درآمدزایی برای دولت از سایر منابع موردتوجه قرار گرفت، در نتیجه اقدامات توسعه‌ای برای بهره‌مندی از ظرفیت‌های معدنی اجرایی شده، با این وجود، انتقادات جدی به این مسیر وارد است. از جمله آنکه، این توسعه و ظرفیت‌سازی همه‌جانبه نبوده و چالش‌های جدی در مسیر فعالیت صنایع حاصل شده است. از جمله این کمبودها، می‌توان به تامین نشدن انرژی، مواد اولیه، توسعه‌نیافتگی صنایع پایین‌دستی و... اشاره کرد.

◉ ظرفیت‌های معدنی سرب و روی در ایران از چه میزان اثرگذاری بر توسعه اقتصادی برخوردار هستند؟

ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی سرب و روی برخوردار است؛ بر همین اساس نیز صنایع فرآوری و تولید شمش روی در کشور احداث شده‌اند. در طول سال‌های گذشته روند تولید سرب و روی کشور رشد داشته و همزمان کیفیت محصولات تولیدشده در این صنعت نیز بهبود یافته است. در ادامه واحدهای فعال در این زنجیره تلاش کرده‌اند تا راندمان بازیابی تولید محصولات از معدن تا محصول نهایی را افزایش دهند. بر همین اساس نیز اغلب واحدهای تولیدکننده شمش روی با هدف بهره‌مندی هرچه بیشتر از باطله‌ها به واحدهای کیک‌شویی مجهز شده‌اند.

باتوجه به آنکه میزان تولید شمش سرب و روی در کشور به‌مراتب بالاتر از نیاز داخلی به این محصولات برآورد می‌شود؛ فعالان این صنعت با هدف تداوم تولید به توسعه صادرات روی آورده‌اند. بدین‌ترتیب همپای رشد ظرفیت تولید، صادرات سرب و روی نیز ظرف یک دهه اخیر بیشتر شده است. ارتقای سهم صادرات سرب و روی ایران در بازار جهانی با تحریم و محدودیت در روابط تجاری و تعاملات بین‌المللی همراه بود. بهبود عملکرد صنعت سرب و روی به‌منزله ایفای نقش مهم‌تر توسط این صنعت در تولید، اقتصاد و اشتغالزایی و ارزآوری برای کشور است.

باوجود تمام دستاوردهای یادشده، باید تاکید کرد؛ ایران در صنعت سرب و روی با جایگاهی که از آن انتظار می‌رود، فاصله بسیاری دارد. کشور ما در جایگاه پنجمین دارنده بزرگ ذخایر معدنی سرب و روی دنیا شناخته می‌شود. اما تنها ۱.۲ درصد شمش روی دنیا در ایران تولید می‌شود. از مقایسه آمار و ارقام یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که در این صنعت از جایگاه واقعی خود فاصله داریم. علاوه بر این ظرفیت بالقوه برای افزایش سهم صنعت سرب و روی از تولید ناخالص داخلی، اشتغالزایی و ارزآوری برای کشور وجود دارد.

◉ چه چالش‌هایی در مسیر توسعه صنعت سرب و روی ایران وجود دارد؟

موانعی در مسیر توسعه این صنایع وجود دارد که از جمله مهم‌ترین آنها باید به کمبود مواد اولیه اشاره کرد. در طول سال‌های گذشته به فرآیند اکتشاف و استخراج معادن سرب و روی کشور توجه کافی نشده است؛ در نتیجه با کمبود ماده اولیه در صنعت سرب و روی کشور روبه‌رو هستیم. سالانه چندین میلیون تن خاک معدنی از کشورهای دیگر همچون ترکیه برای تامین مواد اولیه موردنیاز صنایع سرب و روی کشور وارد می‌شود. خرید مواد اولیه تولید سرب و روی با ارز، هزینه تولید در این صنعت را افزایش می‌دهد، بنابراین انتظار می‌رود سیاست‌گذاران به‌دنبال بهره‌مندی هرچه بیشتر از ذخایر معدنی کشور باشند.

بحران انرژی و کمبود برق در کشور به‌ویژه در ماه‌های گرم سال و همچنین محدودیت در تامین گاز در ماه‌های سرد سال که از بی‌توجهی به توسعه زیرساخت‌های انرژی در کشور نشأت می‌گیرد، یکی دیگر از چالش‌هایی است که عملکرد این صنعت را تحت‌تاثیر منفی قرار می‌دهد. رفع چالش‌های یادشده منوط به بهبود سیاست‌گذاری دولت و سرمایه‌گذاری برای اصلاح شرایط است. بااین‌وجود باتوجه به شرایط حاکم بر اقتصاد ایران، نشانه‌ای از سرمایه‌گذاری برای توسعه ظرفیت‌های انرژی به‌ویژه در حوزه گاز، مشاهده نمی‌شود. در چنین فضایی، باید اقرار کرد که کمبودهای حاکم بر این بخش، آینده عملکرد صنایع مختلف را تحت‌تاثیر منفی قرار خواهد داد.

◉ فعالیت در حوزه معدن و صنایع‌معدنی، به‌ویژه در بخش سرب و روی چه تاثیری بر محیط‌زیست دارد؟ چطور می‌توان آثار محیط‌زیستی فعالیت در بخش معدن را محدود کرد؟

حفاظت از محیط‌زیست، هیچ منافاتی با فعالیت‌های صنعتی و تولیدی ندارد؛ با این وجود در مواردی شاهد هستیم که بخشی از پسماندهای تولید وارد آب یا هوا می‌شود؛ این پسماندها از یک‌سو زمینه آلایندگی محیط‌زیست را فراهم می‌کنند و از سوی دیگر نیز، همراه آنها بخشی از فلزات یا منابع‌معدنی ارزشمند از روند تولید خارج می‌شوند. با اینکه می‌توان ضمن بهره‌مندی از فلزات ارزشمند پسماندها از یک‌سو بهره‌وری تولید را افزایش داد، از سوی دیگر نیز، گامی مثبت در راستای حفاظت از محیط‌زیست برداشت.

حفاظت از محیط‌زیست به الزاماتی از جمله سرمایه‌گذاری نیاز دارد. تقویت سیستم‌های فیلتراسیون و نصب تجهیزاتی که به سرمایه‌گذاری اولیه نیاز دارد، به بهبود شرایط محیط‌زیستی کمک خواهد کرد، اما بدون تردید این سرمایه‌گذاری اولیه در بلندمدت باز خواهد گشت.نگهداری و پایش تجهیزات محیط‌زیستی عموما هزینه‌بر هستند؛ این اقدام نیازمند بهره‌گیری از تخصص تکنسین‌های مجهز و نگاه مدیریتی در این‌باره است، اما در مجموع باید اذعان کرد که تولید و حفاظت از محیط‌زیست، منافاتی با هم ندارند.هر واحد صنعتی و معدنی باید در کنار فعالیت خود، واحد تحقیق و توسعه هم داشته باشد. از این واحد انتظار می‌رود به‌دنبال بهترین روش‌های تولید همراه با حفاظت از طبیعت باشد. در همین حال مقرون به صرفه بودن شرایط تولید پایدار را هم موردتوجه قرار دهد.

در دوره‌ای باطله‌های فلز روی که از آن با عنوان فیلترکیک یاد می‌شود، در رده محصولات آلاینده محیط‌زیست قرار داشتند، اما با توسعه تکنولوژی و ارتقای روش‌های لیچینگ، از این باطله‌ها محصولات با ارزش بالا تولید می‌شود. در همین حال دیگر با آلایندگی محیط‌زیستی نیز روبه‌رو نخواهیم بود. در واقع بدین‌ترتیب می‌توان با انتخاب تکنولوژی مناسب، از یک‌سو محصول جانبی با ارزش‌افزوده بالا تولید کرد و از سوی دیگر نیز، خطرات محیطی را به حداقل کاهش داد. در همین حال، امکان مدیریت گاز خروجی از واحدهای صنعتی نیز وجود دارد.باوجودی که امکان کنترل آلایندگی‌های محیط‌زیستی وجود دارد، اما گاهی صنایع در این مسیر گام برنمی‌دارند. این موضوع از ضعف تکنولوژی و نبود شناخت یا توجه مدیریت به مسائل محیط‌زیستی نشأت می‌گیرد. در واقع توجه به الزامات محیط‌زیستی در اولویت واحدهای صنعتی و تولیدی کشور نیست.

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر پیش‌قراول مسیر نوآوری

معاون توسعه و مهندسی شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر گفت: این شرکت به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان آهن اسفنجی در کشور، برای افزایش اثربخشی اقدامات خود در راستای اعتلای صنعت فولاد ایران، به دنبال توسعه فعالیت‌ها و متنوع‌سازی سبد محصولات است. این مهم زمانی محقق خواهد شد که نوآوری، هوشمندسازی و ارتقای استانداردهای کیفی در دستور کار باشد که خوشبختانه شاخص‌های عملکردی و حرکت شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر روی لبه تکنولوژی، مهر تاییدی بر این موضوع است.مجتبی جواهری بیان کرد: امروزه سرعت بالای تغییرات و تحولات گسترده جهانی بر کسی پوشیده نیست زیرا عقب ماندن از جریانات اجتماعی، اقتصادی و فناورانه دنیا تبعات منفی زیادی برای افراد و سازمان‌ها به دنبال دارد.

حتی می‌توان گفت اکنون با توجه به تغییر مداوم، سریع و پردامنه فرایندها، در صورت اجرا و پیاده‌سازی روش‌های معمولی که طی سال‌ها تغییرات زیادی به خود ندیده‌اند، امکان بقا و ادامه فعالیت وجود ندارد. به همین دلیل، یافتن مسیرها و راه‌حل‌های جدید که نتیجه متفاوت اما مورد قبولی را نسبت به گذشته ارائه دهند، وجه تمایز سازمان‌ها از یکدیگر به شمار می‌آید و سبب افزایش قدرت رقابت‌پذیری آن‌ها در بازار می‌شود.

در این صورت کسب‌وکارها برای اینکه به اهداف خود دست یابند و در مسیر رشد و توسعه عملکرد خوبی داشته باشند، باید نوآوری و هوشمندسازی فرایندها را سرلوحه اقدامات خود قرار دهند زیرا در صورت عدم به‌کارگیری تکنولوژی‌های به‌روز و پیاده‌سازی مدیریت نوآوری و هوشمندسازی در فرایندهای داخلی سازمان، مسلما در شرایط رقابتی امروز از گردونه رقابت حذف خواهند شد. لازم به ذکر است که این رویکرد تنها محدود به سازمان‌ها نمی‌شود، چراکه با مشاهده اقدامات دولت‌های جوامع پیشرفته در جهان نیز در می‌یابیم که اهمیت مقوله نوآوری و هوشمندسازی بیش از آن چیزی است که می‌توان تصور کرد.

در حال حاضر دولت‌ها در کشورهای توسعه‌یافته برای حفظ جایگاه و تاثیرگذاری خود بر فرایندهای جهانی و افزایش بیش از پیش سهم خود از اقتصاد بین‌المللی، نسبت به اتخاذ این رویکرد در سطح کلان اقدام کرده‌اند.

در نتیجه تکنولوژی،نوآوری و هوشمندسازی را می‌توان یکی از شاخص‌های مهم برای ارزیابی توسعه‌یافتگی کشورها و معیاری برای رشد آن‌ها در نظر گرفت.

▣ ابزاری برای موفقیت

وی در ادامه افزود: دستیابی به سطوح بالای تکنولوژی، نوآوری و هوشمندسازی مستلزم انجام اقداماتی در زمینه تحقیق و توسعه است و سرعت انجام این اقدامات و خلق فرصت‌های جدید در هر کشور با توجه به پتانسیل‌ها، زیرساخت‌ها، شاخص‌های سرمایه‌گذاری، نیروی انسانی، اطلاعات و اطلاع‌رسانی در تحقیق و توسعه متفاوت خواهد بود. با توجه به اینکه فعالیت‌های تحقیقاتی و توسعه‌ای از مولفه‌های متعددی که پیش‌تر ذکر شد تاثیر می‌پذیرند، متقابلا بر آن‌ها نیز تاثیر می‌گذارند زیرا با انجام این فعالیت‌ها بهره‌وری، کیفیت، سطح استاندارد زندگی، سهم بازار و... نیز دستخوش تغییر می‌شوند. علاوه‌براین، هدف از انجام این فعالیت‌ها در بنگاه‌های اقتصادی کاهش قیمت تمام شده، رشد تولید، مدیریت کارآمد دارایی‌های فیزیکی، افزایش ظرفیت تولید، توسعه سبد محصول، استفاده بهینه از ضایعات در راستای اقتصاد چرخشی، آینده پژوهشی و تحلیل تکنولوژی‌های روز صنعت است. به همین دلیل برای اینکه دولت‌ها و سازمان‌ها موفق به تحقق هوشمندی تکنولوژی شوند، باید پیاده‌سازی پنج شاخه مدیریتی شامل مدیریت استراتژیک، دانش، تکنولوژی، تحقیق و توسعه و نوآوری را در اولویت کار قرار دهند. البته باید توجه داشت که در صورت انجام فعالیت‌های تحقیقاتی، اطلاعات و داده‌های فراوانی به دست می‌آید که اگر به درستی جمع‌آوری و دسته‌بندی نشوند، حتی ممکن است باعث گمراهی افراد و سازمان‌ها شده و نتیجه مطلوبی به همراه نداشته باشند. در نتیجه صاحبان کسب‌وکار برای اینکه بتوانند داده‌های جمع‌آوری شده را در قالب یک ساختار منسجم و هوشمند به صورت صحیح به نیروی انسانی خود انتقال دهند و آن‌ها مفهوم مورد نظر را درک کنند، باید از ابزارهای بصری مناسب بسته به نوع و میزان اطلاعات جمع‌آوری شده بهره ببرند.معاون توسعه و مهندسی شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر عنوان کرد: از نظر تکنولوژی، نوآوری و هوشمندسازی، شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر یکی از پیشروترین واحدهای فعال در زنجیره فولاد محسوب می‌شود که استقرار نظام تکنولوژی و تحقیق و توسعه، نظام پیشرفته مدیریت استراتژیک و تلاش برای استقرار نظام مدیریت دانش در این شرکت، مهر تاییدی بر این موضوع است.

علاوه‌براین، این شرکت به دنبال استقرار نظام مدیریت نوآوری باز و صندوق سرمایه‌گذاری خطرپذیر شرکتی منطقه گل‌گهر است و تلاش می‌کند تا با دستیابی به هوشمندی تکنولوژی، به یکی از بنگاه‌های اقتصادی تاثیرگذار، نه فقط در سطح ملی بلکه در سطح بین‌المللی نیز تبدیل شود. نتیجه پیاده‌سازی این رویکردها موجب شد که شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر در رتبه‌بندی و ارزیابی توانمندی فناورانه واحدهای تحقیق و توسعه کشور در سال ۱۴۰۲، موفق به اخذ گواهینامه توانمندی تحقیق و توسعه با رتبه دوم در کشور (سطح پیشرفته) در حوزه فلزات اساسی (آهن و فولاد) شود. البته موفقیت‌های این مجموعه عظیم صنعتی در اینجا خلاصه نمی‌شود و کارنامه کاری شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر مملو از دستاوردهای ارزشمندی است که تاثیرات شگرفی بر صنعت فولاد ایران داشته‌اند.

کسب رتبه برتر و دریافت تندیس در آیین اختتامیه هشتمین جشنواره ملی نوآوری برتر ایرانی برای ارائه دو طرح نوآورانه «تولید بریکت اکسایدی از محصولات جانبی کارخانه‌های احیا و گندله‌سازی» و «طراحی و ساخت مخزن کنترل‌کننده فشار کولر گاز ریفورمر میدرکس»، کسب رتبه هشتم (گروه شرکت‌های فلزات آهنی) و قرارگیری در بین ۵۰ شرکت برتر کشور در بیست و ششمین همایش معرفی شرکت‌های برتر ایران، به ثبت رسیدن نام رئیس واحد تحقیق و توسعه شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر در لیست ۲ درصد دانشمند برتر جهان در سال ۲۰۲۲ بر اساس ارزیابی موسسه علمی و انتشاراتی «Elsevier» و داده‌های پایگاه استنادی اسکوپوس توسط دانشگاه استنفورد و... از دیگر موفقیت‌های این مجموعه در مسیر تحقق هوشمندی تکنولوژی هستند.

روزگار معدن
شنبه
• ۱۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • اول ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۵

معادن فعال زغال سنگ، کلید انقلاب تجدیدپذیر

افزایش شدید تاسیسات ظرفیت انرژی تجدیدپذیر در سراسر جهان باعث افزایش سرسام آور تقاضا برای عناصر کلیدی خاکی کمیاب شده است. در حالی که این مواد از نظر زمین شناسی آنقدرها که از نامشان پیداست کمیاب نیستند، اما تولید آنها محدود است زیرا تعداد محدودی از زنجیره های عرضه توسعه یافته در حال تلاش برای تامین تقاضا هستند. در نتیجه قیمت این عناصر سر به فلک می کشد.

بنابراین نه تنها فرصت اقتصادی عظیمی برای ایجاد زنجیره‌های تامین جدید برای عناصر کمیاب وجود دارد، بلکه خطرات عمده‌ای نیز وجود دارد که به نهادهای فعلی بازار اجازه می‌دهد به تثبیت نفوذ بر این بلوک های سازنده انرژی پاک ضروری ادامه دهند.

در حال حاضر، چین بر زنجیره تامین عناصر کمیاب تسلط دارد. طبق گزارش موسسه مطالعات انرژی آکسفورد، پکن به تنهایی مسئول ۷۰ درصد استخراج سنگ معدن خاکی کمیاب و ۹۰ درصد فرآوری آنها است. علاوه بر این، چین هنوز تنها تولیدکننده فلزات کمیاب در مقیاس بزرگ در زمین است. این فقط به خاطر ذخایر طبیعی غنی چین از این فلزات نیست. آکسفورد گزارش می دهد: «این تسلط از طریق چندین دهه سرمایه گذاری دولتی، کنترل صادرات، نیروی کار ارزان و استانداردهای زیست محیطی پایین به دست آمده است. این کشور دهه‌ها را صرف ایجاد زنجیره‌های تامین در سراسر جهان کرده است و نفوذ انرژی و صنعتی خود را در بازارهای نوظهور در سراسر آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین گسترش داده است.»

اکنون، ایالات متحده تلاش‌های هماهنگی را برای ایجاد زنجیره‌های تامین عناصر کمیاب خود برای نیازهای انرژی‌های تجدیدپذیر و همچنین تقاضای قابل توجه ارتش انجام می‌دهد. وزارت دفاع از سال ۲۰۲۰ تاکنون بیش از ۴۳۹ میلیون دلار برای ایجاد زنجیره های تامین فلزات کمیاب داخلی اعطا کرده است و وزارت انرژی نیز میلیاردها دلار برای شروع صنعت لیتیوم کشور هزینه کرده است.

ایالات متحده در حال جست و جوی زنجیره های تامین عناصر کلیدی کمیاب در سرتاسر جهان بوده است، و در سال های اخیر با روی آوردن به کشورهایی از جمله مغولستان، آفریقای جنوبی و مکزیک برای معاملات تجاری بالقوه، تلاش ها برای تضمین عرضه خود را تشدید کرده است. با این حال، ایجاد توافقات تجاری که چین قبلاً به آنها نرسیده است، دشوار است. به عنوان مثال، چین در حال گسترش امپراتوری انرژی سبز در آمریکای لاتین غنی از لیتیوم بوده است، اما ایالات متحده برای ورود به بازار مشابه، زمان نسبتاً دشواری داشته است.

رویای ۱۰ ساله چین به واقعیت پیوست

مهدی نجفی

درست ۱۰ سال پیش در ماه می ۲۰۱۴، رئیس جمهور وقت چین در بازدید از خودروی الکتریکی سواری تولیدی شرکت «SAIC Motor Corp»، از عزم این کشور برای تسلط بر بخش خودروهای الکتریکی در جهان پرده برداشت.

آن‌طور که به نظر می‌رسد، چین بر بخش خودروهای الکتریکی در جهان تسلط یافته است. بر اساس گزارش منتشر شده از سوی خبرگزاری رسمی دولت چین به نام شین هوآ در سال ۲۰۱۴، شی جین پینگ در آن روز کلید تسلط بر بخش خودروهای الکتریکی در جهان و تبدیل شدن چین به یک کشور قدرتمند در تولید این خودروها را ساخت وسایل نقلیه مبتنی بر انرژی‌های نو اعلام کرد.

طبق گزارش منتشر شده، حدود ۷۵ هزار خودروی الکتریکی و هیبریدی در چین در سال ۲۰۱۴ به فروش رسید و حدود ۵۳۳ هزار خودرو از مبدا این کشور صادر شد. لازم به یادآوری است که بازار داخلی خودرو در چین به تسخیر تولیدکنندگان بین‌المللی مانند شرکت «Volkswagen AG» و «General Motors» در آمده بود که در دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ اجازه پیدا کردند با ایجاد سرمایه‌گذاری‌های مشترک با فعالان داخلی به بازار خودروی این کشور ورود پیدا کنند. بر اساس همکاری‌های صورت گرفته، چین از یک کشور مبتنی بر استفاده از دوچرخه به یک کشور وابسته به استفاده از خودرو تبدیل شد. آن دسته از خودروسازان داخلی و تولیدکنندگانی که با شرکای خارجی همکاری نداشتند، نتوانستند در زمینه تولید موتور و سایر فناوری‌های به‌روز به کار رفته در تولید خودروها پیشرفتی به دست آورند.

چین به منظور پیشرفت در صنعت خودرو و مقابله با چالش‌های زیست‌محیطی، تمرکز خود را روی خودروهایی با مصرف سوخت و انرژی جایگزین نظیر سوخت‌های پاک معطوف ساخت. دولت چین در سال ۲۰۱۲ دستورالعملی را منتشر کرد که در آن بر توسعه بخش خودروهای الکتریکی از طریق تعیین اهداف فروش، پرداخت یارانه و تخصیص منابع برای راه‌اندازی زیرساخت ایستگاه‌های شارژ و دیگر ملزومات لازم در این بخش تاکید شده بود. این دستورالعمل مقدمه‌ای بود که به سخنرانی رئیس جمهور چین در سال ۲۰۱۴ و عزم جدی این کشور برای تبدیل شدن به تولیدکننده برتر خودروهای مبتنی بر انرژی‌های نو و پیشی گرفتن از خودروسازان غربی و حتی شرکت تویاتا در ژاپن ختم شد.

پس از اعلام طرح دولت چین در راستای تبدیل شدن به قطب تولید خودروهای الکتریکی، نیاز به ارائه برنامه‌ای بود که در آن بر افزایش تمایل مصرف‌کنندگان در چین به استفاده از خودروهای الکتریکی که در اوایل سال ۲۰۱۰ عمدتا خودروهایی ارزان‌قیمت با قابلیت طی مسافت کوتاه با یک بار شارژ بودند، تمرکز شود. در همین راستا، شرکت تسلا اولین خودروساز خارجی بود که اجازه پیدا کرد واحدهای تولیدی خود را در چین راه‌اندازی کند. شرکت نامبرده با مجوزی که دریافت کرد، ساخت کارخانه تولید خودروی الکتریکی خود در شانگهای چین را در سال ۲۰۱۹ به پایان رساند. ورود شرکت تسلا به بازار، خودروسازان داخلی چین را بر آن داشت تا خودروهای الکتریکی باکیفیت‌تر و با قابلیت طی مسافت طولانی‌تر با یک بار شارژ را تولید کنند.

از نطق ارائه شده توسط رئیس جمهور چین، تاکنون ده سال گذشته و این کشور توانسته رویای تبدیل شدن به بزرگ‌ترین تولیدکننده خودروهای الکتریکی در جهان را در سال ۲۰۲۴ به واقعیت تبدیل کند. طبق گزارش‌های منتشر شده، حدود ۹ میلیون و ۵۰۰ هزار خودروی الکتریکی در بازار کشور چین در سال ۲۰۲۳ تولید شد؛ همچنین سهم کشور چین در تسلط بر زنجیره تامین باتری خودروهای الکتریکی از دیگر کشورهای جهان بیشتر است. در همین راستا، شرکت خودروسازی «BYD» توانست در سال ۲۰۲۳ جایگاه شرکت «Volkswagen AG» در تولید خودروهای الکتریکی را تصاحب کند و به پرفروش‌ترین برند در چین تبدیل شود؛ علاوه‌براین، سهم فروش خودروی الکتریکی شرکت خودروسازی «BYD» در سه ماهه آخر سال ۲۰۲۳، از شرکت تسلا به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان خودروهای الکتریکی در جهان پیشی گرفت. چین حدود چهار میلیون و ۱۴۰ هزار خودروی الکتریکی به دیگر کشورها صادر کرد که یک میلیون و ۵۵۰ هزار از آن‌ها خودروی اتصال الکتریکی دوگانه سوز بود؛ از این رو، چین توانست ژاپن را به عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده خودروی الکتریکی در جهان پشت سر بگذارد.

چین، بزرگ‌ترین صادرکننده خودرو در جهان

رسیدن به جایگاه بزرگ‌ترین صادرکننده خودروهای الکتریکی در جهان نشان می‌دهد که سیاست‌گذاری‌های چین در این زمینه نتیجه‌بخش بوده است؛ با این حال، دستیابی به چنین جایگاهی باعث شد تنش چین با کشورهای غربی افزایش یابد. موفقیت چین در تولید خودروهای الکتریکی می‌تواند زنجیره‌های تامین خودروهای موتور احتراقی را که میلیون‌ها نفر در جهان از آن استفاده می‌کنند، با اختلال مواجه کند که این مسئله موجب نگرانی آمریکا و اتحادیه اروپا شده است.

علاوه بر رقابت بر سر تعیین قیمت در بازار داخلی خودروهای الکتریکی و کاهش سرعت محرک‌های رشدی که خودروسازان چینی به کمک آن‌ها می‌توانند خودروهای الکتریکی مقرون به صرفه و به‌روز خود را در دیگر کشورهای جهان عرضه کنند، چین با موانع تجاری فروش خودروهای الکتریکی تولیدی خود به ویژه در کشورهای عضو اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا روبه‌رو است؛ چراکه آن‌ها درصدد توسعه زنجیره تامین خودروهای الکتریکی خود هستند. اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا هر دو چین را به صادرات ظرفیت مازاد خودروهای الکتریکی تولیدی خود متهم کرده‌اند.

در همین راستا، ایالات متحده آمریکا تعرفه واردات خودروهای چینی را چهار برابر کرده و به بیش از ۱۰۰ درصد رسانده است؛ در صورتی که اتحادیه اروپا در حال بررسی احتمال تخصیص یارانه‌های دولتی به خودروهای الکتریکی وارداتی از چین است. همچنین اخیرا برزیل معافیت مالیاتی خودروهای الکتریکی وارداتی را حذف کرد و حتی روسیه که قوی‌ترین متحد چین و بزرگ‌ترین مقصد صادرات خودروهای چینی از زمان جنگ با اوکراین به شمار می‌رود، از خودروسازان چینی درخواست کرده تا امکان تولید خودروهای الکتریکی در خاک روسیه را فراهم کنند.

در پاسخ به این اتهامات، اتاق بازرگانی چین خطاب به اتحادیه اروپا در ۲۲ می سال ۲۰۲۴ اعلام کرد که تعرفه واردات خودروهایی با موتورهای بزرگ ممکن است از ۱۵ درصد به ۲۵ درصد افزایش یابد؛ اتحادیه اروپا تا تاریخ ۵ ژوئن ۲۰۲۴ مهلت دارد تا صادرکنندگان خودروهای الکتریکی چینی را از یافته‌های اولیه و اعمال تعرفه‌های احتمالی خود مطلع کند.

شرکت «SAIC Motor Corp» که رئیس جمهور چین ۱۰ سال گذشته از تاسیسات آن بازدید کرد، به همراه شرکت خودروسازی «BYD» و شرکت «Geely Holding Group» از جمله شرکت‌هایی هستند که زیر ذره‌بین اتحادیه اروپا به منظور بررسی احتمال پرداخت یارانه دولتی به آن‌ها قرار گرفته‌اند. لازم به ذکر است که شرکت «SAIC Motor Corp» مالک برند بریتانیایی «MG» است که یکی از پرفروش‌ترین برندهای خودروهای الکتریکی در اروپا محسوب می‌شود.

در مراسمی به مناسبت دهمین سالگرد سخنرانی رئیس جمهور چین که در روز جمعه ۲۴ می ۲۰۲۴ برگزار شد، مقامات چینی شرکت «SAIC Motor Corp» اعلام کردند که این شرکت پس از دستور ابلاغ شده رئیس جمهور، به طور جدی در زمینه فناوری‌هایی مانند رانندگی هوشمند و خودروهای متصل سرمایه‌گذاری کرده است.

لی ژنگ، بنیان‌گذار شرکت «SAIC Qingtao New Energy Technology» به عنوان یک شرکت نوپا در زمینه تولید باتری و زیرمجموعه شرکت «SAIC Motor Corp»، در این مراسم به مدیران شرکت قول داد که حتی با افزایش رقابت در بخش خودروهای الکتریکی از تلاش برای رسیدن به جایگاه برتر دست نخواهد کشید.

وی در ادامه با اشاره به پیشرفت در تولید باتری‌های حالت جامد که چگالی انرژی بالاتر و خطر آتش‌سوزی کمتری دارند، افزود: یکی از راه‌های چین برای حفظ برتری خود در بخش خودروهای الکتریکی، پیشبرد مسیر فعلی است.

تولید شمش سرب تصفیه شده چین افزایش یافت

حد فاصل سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲، کشور چین به طور متوسط سالانه حدود پنج میلیون تن شمش سرب تصفیه شده تولید کرده است. روند تولید شمش سرب در این کشور افزایشی بود و طبق برآوردهای انجام شده، نرخ رشد مرکب سالانه تولید آن برابر با حدود ۶.۴ درصد بوده است. بیشترین کاربرد شمش سرب در جهان برای ساخت و تولید باتری‌های سرب اسید است که در بازار وسایل نقلیه به خصوص خودرو مورد استفاده قرار می‌گیرد. به طور متوسط چیزی حدود ۸۰ درصد از شمش سرب مصرف شده در کشور چین، جهت تولید باتری‌های سرب اسید مورد استفاده قرار گرفته است.

سرب یک عنصر فلزی معدنی است که کاربردهای گسترده‌ای در صنعت دارد و بازیافت و تصفیه این فلز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. خوراک ورودی جهت تولید شمش سرب تصفیه شده از دو طریق معادن سرب و یا بازیافت قراضه‌ها و باتری‌های فرسوده سرب اسید تامین می‌شود؛ باتری‌های فرسوده سرب اسید، امروزه یکی از منابع مهم تامین ماده اولیه برای تولید شمش سرب به شمار می‌رود و این امر از لحاظ اقتصادی نیز با صرفه است.به غیر از ساخت باتری‌های سرب اسید، شمش سرب کاربردهای دیگری نیز دارد؛ سرب با سایر عناصر فلزی ترکیب می‌شود تا آلیاژهایی با کاربردهای ویژه در صنعت تشکیل دهد. قلع، آرسنیک، مس، کادمیوم، سدیم، بیسموت و آنتیموان نمونه‌هایی از این آلیاژها هستند. سرب آلیاژ شده با قلع، با یا بدون آنتیموان برای ساخت لحیم‌های نرم استفاده می‌شود. کاربرد اصلی شمش‌های آلیاژی سرب در تولید قطعات باتری برای تولید باتری‌های سرب اسیدی است. باتری‌های سرب اسیدی یک نوع باتری قابل شارژ هستند که به طور گسترده استفاده می‌شود و به دلیل مقرون به صرفه بودن شناخته شده است. سرب به سبب خواص فیزیکی و شیمیایی ویژه‌ای که دارد، علاوه بر تولید باتری‌های سرب اسید، کاربردهای مختلفی دیگری از جمله روکش کابل، لوله‌کشی، ساخت مهمات و تولید وزنه‌های سرب نیز دارد.بر اساس آمار منتشر شده توسط اداره آمار ملی چین، روند تولید شمش سرب تصفیه شده چین از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ افزایشی بود. همان‌طور که در نمودار یک مشاهده می‌شود، حجم تولید شمش سرب تصفیه شده این کشور در سال ۲۰۱۳ برابر با حدود چهار میلیون و ۵۰۰ هزار تن بود که در سال ۲۰۲۲ این مقدار به حدود هفت میلیون و ۸۰۰ هزار تن سرب افزایش پیدا کرد. بر اساس بررسی‌های آتورپات، در دوره مورد بررسی بیشترین حجم تولید شمش سرب چین طی سال ۲۰۲۲ بود و کمترین میزان تولید آن نیز در سال ۲۰۱۵ رقم خورد که برابر با حدود سه میلیون و ۹۰۰ هزار تن برآورد شده است.طی دوره مورد بررسی، روند مصرف شمش سرب چین افزایشی بود و به طور متوسط برابر با پنج میلیون و ۷۰۰ هزار تن برآورد شد. طبق محاسبات انجام شده در آتورپات، کم‌ترین میزان مصرف شمش سرب تصفیه شده چین در سال ۲۰۱۵ اتفاق افتاد و برابر با حدود سه میلیون و ۸۰۰ هزار تن تعیین شد. مصرف شمش سرب چین در سال ۲۰۲۱ حدود هفت میلیون و ۷۰۰ هزار تن بود که بیشترین مقدار در دوره مورد بررسی را به خود اختصاص داد. مصرف شمش سرب تصفیه شده چین در سال ۲۰۲۲ نیز حدود ۴ درصد نسبت به سال قبل از آن کاهش یافت و به هفت میلیون و ۴۰۰ هزار تن رسید. چین در تولید باتری‌های سرب اسید پیشرو بوده و سرمایه‌گذاری‌های گسترده‌ای در این زمینه انجام داده است و سهم قابل‌توجهی از مصرف شمش سرب تصفیه شده این کشور جهت تولید این نوع باتری‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. طبق برآوردهای انجام شده در آتورپات، سهم تولید باتری‌های سرب اسید از کل مصرف شمش سرب تصفیه شده چین، چیزی حدود ۸۰ درصد است.حجم تجارت جهانی شمش سرب در سال ۲۰۲۲ چیزی حدود سه میلیون و ۱۰۰ هزار تن برآورد شد که نسبت به سال قبل از آن ۷ درصد کاهش داشت. در سال ۲۰۲۲ کشورهای کره‌جنوبی، استرالیا و هند بیشترین سهم را در صادرات شمش سرب جهان داشتند؛ کره‌جنوبی با صادرات حدود ۳۰۰ هزار تن شمش سرب در سال ۲۰۲۲ توانست سهم ۱۱ درصدی در این بازار داشته باشد و کشور چین در همین سال با صادرات حدود ۱۰۰ هزار تن شمش سرب تصفیه شده، سهم ۴ درصدی از تجارت این محصول را به خود اختصاص داد. طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲، روند واردات و صادرات شمش سرب چین نوسانی بود. بررسی‌ها نشان داد که حجم صادرات شمش سرب این کشور طی دوره مذکور به طور متوسط چیزی حدود ۴۰ هزار تن در سال بوده است؛ همان‌طور که در نمودار ۲ مشاهده می‌شود، حجم صادرات شمش سرب چین در سال ۲۰۲۱ نوسان شدیدی داشت و نسبت به سال قبل از آن حدود ۱۹ برابر رشد پیدا کرد. در سال ۲۰۲۲ چین بیشترین صادرات شمش سرب طی دوره مورد بررسی را به ثبت رساند و حجم صادرات در این سال حدود ۱۰۰ هزار تن بود که نسبت به سال قبل از آن ۲۲ درصد رشد را تجربه کرد.

از مهم‌ترین مقاصد صادراتی شمش سرب چین در این دوره می‌توان به کشورهای تایوان، ویتنام و کره‌جنوبی اشاره کرد؛ در این بین سهم کره‌جنوبی به عنوان مهم‌ترین مقصد صادراتی شمش سرب چین در سال ۲۰۲۲ حدود ۲۰ درصد برآورد شد.

همان‌طور که گفته شد روند واردات شمش سرب چین مانند صادرات آن در این دوره نوسانی بود و به طور متوسط برابر با سالانه ۷۰ هزار تن برآورد شد. طی این دوره، متوسط واردات شمش سرب چین نسبت به صادرات آن بیشتر بوده است که این امر تقاضای بالای شمش سرب در چین را نشان می‌دهد. بیشترین حجم واردات شمش سرب کشور نامبرده در سال ۲۰۱۸ انجام شد که برابر با حدود ۲۰۰ هزار تن گزارش شد. از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۲ روند واردات شمش سرب چین کاهشی شد و حجم واردات شمش سرب این کشور در سال ۲۰۲۲ به حدود ۴۰ هزار تن رسید که نسبت به سال قبل از آن حدود ۲۰ درصد کاهش داشت. کشور ویتنام در این دوره از مهم‌ترین تامین‌کنندگان شمش سرب تصفیه شده چین بود که در سال ۲۰۲۲ با صادرات حدود ۹ هزار تن شمش سرب به چین، سهم ۲۲ درصدی در این بازار داشت.

روند تجارت شمش سرب تصفیه شده چین از سال ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۲ نشان می‌دهد که با افزایش حجم صادرات، واردات کاهش یافته است؛ می‌توان گفت که علت اصلی روند تجارت شمش سرب چین در سال‌های اخیر دوره مورد بررسی افزایش تولید آن در این کشور بوده است.

بررسی‌ها نشان داد که تجارت، سهم بسیار اندکی از بازار شمش سرب چین دارد و از این نظر، می‌توان گفت که عمده شمش سرب مصرف شده در بازار چین، حاصل تولیدات این کشور است؛ مشابه با همین امر نیز می‌توان روند مصرف شمش‌های سرب این کشور را مشابه با روند تولیدات آن در نظر گرفت.

عقب‌نشینی استراتژیک مس از قله تاریخی

کاهش تقاضا برای واردات معدنی مس از سوی چین باعث شد تا این فلز از رکورد قیمتی ثبت‌شده در روز ۲۱ ماه مه عقب‌نشینی کند.

رشد شاخص دلار آمریکا در این زمان نیز مزید بر علت شد و از عقب‌نشینی بهای فلز سرخ ظرف این بازه زمانی حمایت کرد.

با وجود این، همچنان مس با نرخی برابر ۳۳درصد بالاتر از قیمت فروش در ابتدای سال ۲۰۲۴ معامله می‌شود؛ در عین حال برخی معامله‌گران فلز سرخ بر این باورند که بهای این فلز در بلندمدت با حمایت تقاضا گران می‌شود.

مس در معاملات آتی کامکس آمریکا ظرف روز پایانی هفته گذشته یعنی جمعه ۲۴ماه مه با نرخ ۴.۷۵دلار به ازای هر پوند معامله شد که این رقم کمترین قیمت فروش این محصول پس از سیزدهم ماه مه بود.

این عقبگرد قیمتی در حالی در این بازار رقم خورد که بهای هر پوند مس در این بازار ظرف روز ۲۱ماه مه به ۵.۱۳دلار به ازای هر پوند نیز صعود کرده بود که این رقم سقف تاریخی قیمت فروش این محصول بود.

در حالی که جهش تقاضا برای فلز سرخ عامل رکوردشکنی قیمتی این فلز در بازار جهانی بود، کاهش حجم واردات مس از سوی چینی‌ها باعث شد تا این فلز از اوج فاصله بگیرد.

▣ مس در ۲۰۲۴ رشد ۳۳ درصدی یافت

در ابتدای سال‌جاری میلادی مس در محدوده ۳.۸۵دلار به ازای هر پوند معامله می‌شد؛ بنابراین ظرف بازه حدودا شش‌ماهه سپری‌شده از سال‌جاری بهای این فلز در معاملات آتی کامکس آمریکا رشد ۳۳درصدی را به ثبت رساند. در حالی ظرف نیمه ابتدایی ۲۰۲۴ فلز سرخ ۳۳درصد گران شد که بسیاری از فعالان این بازار چنین پیش‌بینی خوش‌بینانه‌ای از آینده قیمتی مس در میان‌مدت نداشتند. اما برخلاف پیش‌بینی‌ها، محدودیت عرضه و رشد تقاضا از سوی چین باعث شد تا مس رشد نرخی فراتر از پیش‌بینی را در بازار جهانی به ثبت برساند.

با وجود این تقاضای مس وارداتی چین مطابق انتظار افزایش نیافت و این موضوع باعث عقبگرد بهای این فلز ظرف سومین هفته از ماه مه شد. کاهش تقاضا برای فلز سرخ مربوط به تقاضای فیزیکی برای این فلز است.

اگرچه کاهش تقاضای فیزیکی برای فلز سرخ از افت بهای این فلز حمایت کرد؛ اما این فلز نقشی کلیدی در پروژه‌های توسعه زیرساخت برق، ذخیره‌سازی انرژی و زیرساخت مرکز داده دارد و با توجه به گسترش اجرای این پروژه‌ها در دنیا، تقاضا برای مس در بلندمدت افزایشی خواهد بود.

در عین حال دولت چین درصدد اجرای پروژه‌های عظیم زیرساختی در این کشور با هدف حمایت از تولید ناخالص ملی است و این موضوع باعث می‌شود تا تقاضای فیزیکی برای مس افزایش یابد.

برمدار جهان

بازار فروکروم اروپا با شرایط مبهمی روبه‌رو شده است

پس انتشار خبری مبنی بر توقف انتشار گزارش ارزیابی قیمت مبنای سه ماهه فروکروم در اروپا، مشارکت‌کنندگان بازار فروکروم خود را مهیای ایجاد تغییرات در ساختار قیمت‌گذاری این ماده معدنی می‌کنند. انتشار این خبر در کمال تعجب مورد استقبال برخی از فعالان بازار فروکروم در اروپا قرار گرفت و در همین راستا، اقدامات لازم برای جایگزینی سیستم ارزیابی قیمت پیشین در دست بررسی قرار دارد.

سخنگوی شرکت «Merafe» به عنوان یک تولیدکننده فروکروم اظهار داشت: از تناسب و اهمیت سیستم قیمت‌گذاری مبنای قبلی برای فعالان بازار کاسته شده و تصمیم‌گیری برای توقف انتشار گزارش‌های مربوط به ارزیابی قیمت از طریق سیستم قبلی، پس از بررسی‌های انجام شده صورت پذیرفته است.

اکنون توجه همه فعالان بازار فروکروم به اقدامات بعدی در خصوص جایگزینی سیستم قیمت‌گذاری پیشین معطوف شده است؛ اگرچه توقف فعالیت سیستم قیمت‌گذاری مبنای سه ماهه بسیاری از فعالان بازار فروکروم را متحیر ساخت اما برخی دیگر پیش‌بینی کرده بودند که دیر یا زود استفاده از سیستم‌قیمت‌گذاری مذکور متوقف خواهد شد و حتی شمار دیگری از فعالان بازار خود را برای چنین شرایطی از قبل آماده کرده بودند.همچنین، درست است که از تناسب و اهمیت سیستم قیمت‌گذاری مبنای قبلی کاسته شده بود اما با این حال، تاثیرگذاری آن همچنان به طور گسترده بر بازار فروکروم احساس می‌شد و ارائه پیشنهادهای قیمتی از طریق آن، امکان پر کردن شکاف در بازار ماده معدنی مذکور را فراهم می‌کرد.یکی از فروشندگان فروکروم در بازار هند در همین زمینه بیان کرد: هم‌اکنون یکی از گزینه‌های جایگزینی سیستم قیمت‌گذاری پیشین، مذاکره بر سر تعیین شرایط قیمت‌گذاری جدید برای تامین حجم تقاضا برای ماده معدنی نامبرده در بازار است.چندین منبع بازار این احتمال را مطرح کردند که یک یا تعدادی موسسه ارائه‌دهنده ارزیابی گزارش قیمت، به زودی جایگزین سیستم قیمت‌گذاری برای تعیین قیمت مبنای فروکروم در بازار را معرفی خواهند کرد.یکی از تامین‌کنندگان در بازار مطرح کرد: سیستم قیمت‌گذاری مبنای جدید، احتمالا ترکیبی از سیستم قیمت‌گذاری مبنا در چین و یک شاخص قیمت فروکروم در اروپا خواهد بود. وی در ادامه افزود: اکثر خریداران تقاضای استفاده از سیستم قیمت‌گذاری مبنا در چین با احتساب هزینه حمل‌و نقل محموله‌های سفارش داده شده و عوارض گمرکی را به جای سیستم قیمت‌گذاری قبلی ارائه داده‌اند.یکی از معامله‌گران فعال در بازار اروپا ضمن اشاره به کشور چین به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده کروم در جهان، گفت: حجم تقاضا برای فروکروم همچنان در حال افزایش است و به همین دلیل بازارهایی مانند بازار اروپا به سمت استفاده از قیمت مبنای این ماده معدنی در چین تمایل پیدا کرده‌اند زیرا تخفیف‌های اعمال شده بر قیمت‌های پیشنهادی در مقایسه با قیمت‌های مبنای ارائه شده در بازار اروپا به طور فزاینده‌ای بیشتر است. تاکنون توقف استفاده از سیستم قیمت‌گذاری مبنا در بازار فروکروم اروپا، تاثیر چندانی بر فعالیت فعالان بازار این ماده معدنی نداشته و حتی به گفته برخی از افراد، هیچ تاثیری بر روند معاملات فروکروم اروپا در بازار چین نگذاشته است. شمار دیگری از مشارکت‌کنندگان بازار چین اظهار داشتند که به دقت واکنش فعالان بازار فروکروم در اروپا و اقداماتی که زمینه جایگزینی سیستم قیمت‌گذاری پیشین در حال انجام است را زیر نظر خواهند گرفت.یکی دیگر از معامله‌گران فعال در بازار چین، خبر توقف استفاده از سیستم قیمت‌گذاری مبنا در اروپا و جایگزینی آن با یک سیستم قیمت‌گذاری جدید و یا حتی به‌کارگیری شاخص قیمت مبنا را غافلگیرکننده اعلام کرد. بعضی از فعالان بازار عنوان کردند که انتظار توقف استفاده از سیستم قیمت‌گذاری مبنا در بازار فروکروم اروپا و حتی جایگزینی آن با سیستم جدید را نداشتند.در همین راستا، یک فعال بازار فروکروم در آسیا تاکید کرد: قیمت‌های پیشنهادی در سیستم قیمت‌گذاری مبنای پیشین در بازار فروکروم اروپا، اغلب کمتر از قیمت واردات کروم به چین یا قیمت‌های ارائه شده در بازار داخلی اروپا بوده است. وی افزود: انتخاب سیستم قیمت‌گذاری جدید در بازار فروکروم اروپا مدتی زمان خواهد برد. با این حال، به نظر نمی‌رسد از سیستم قیمت‌گذاری مبنای ماهانه در چین استفاده شود.

به گفته برخی منابع آگاه به وضعیت بازار، احتمالا محاسبه اضافه‌بهای فروآلیاژها در سیستم‌های قیمت‌گذاری پیامدهایی را به دنبال خواهد داشت. یکی از خریداران فروآلیاژ مطرح کرد: تولیدکنندگان فولاد زنگ‌نزن برای آلیاژها و فلزات خریداری شده که عمدتا کروم و نیکل هستند، اضافه‌بها تعیین می‌کنند؛ این در حالی است که نرخ اضافه‌بها در تعیین قیمت مبنا لحاظ می‌شود و از این رو یافتن جایگزین برای آن امری ضروری خواهد بود.سوالی که اکنون مطرح می‌شود، این است که از این به بعد تولیدکنندگان فولاد زنگ‌نزن از چه سیستم قیمت‌گذاری برای محاسبه اضافه‌بهای آلیاژهای خود همچون کروم استفاده خواهند کرد؟ در بازارهای جهانی فروکروم، واکنش‌های متفاوتی به خبر توقف استفاده از سیستم قیمت‌گذاری مبنا در بازار فروکروم اروپا مشاهده شد و اغلب فعالان این بازار این رخداد را غافلگیرکننده اعلام کردند. به گفته یک معامله‌گر دیگر در بازار فروکروم اروپا، انتخاب سیستم قیمت‌گذاری جایگزین در بازه زمانی اندک کار بسیار دشواری خواهد بود. وی تاکید کرد: هنوز تعداد کمی از فعالان بازار همچنان از سیستم قیمت‌گذاری مبنای پیشین در ثبت قراردادهای فروکروم خود استفاده می‌کنند.در همین خصوص یکی از مشارکت‌کنندگان بازار اعلام کرد: در رابطه با جایگزینی سیستم قیمت‌گذاری پیشین مشکلاتی وجود دارد زیرا قراردادهای فعلی مبتنی بر سیستم قیمت‌گذاری قبلی ثبت شده‌اند. با این حال، مذاکرات برای رفع این معضل در حال برگزاری است. یکی از منابع بازار اظهار داشت: اخیرا قرارداد خود را بر مبنای سیستم قیمت‌گذاری پیشین به ثبت رسانده‌ایم؛ چراکه از خبر توقف سیستم قیمت‌گذاری مبنای پیشین بی‌اطلاع هستیم. شماری از مشارکت‌کنندگان بازار نیز نبود یک سیستم قیمت‌گذاری مبنا در بازار فروکروم را عامل مهمی در افزایش چالش‌ها در این بازار عنوان کردند.

از سوی دیگر، برخی از فعالان بازار مطرح کردند که بدون وجود سیستم قیمت‌گذاری مبنا، امکان تعیین نرخ فروکروم در بازار برای آن‌ها میسر نیست. آن‌ها بر این باورند که با وجود سیستمی برای تعیین قیمت مبنا، ثبت قراردادهای با موعد تحویل بلندمدت آسان‌تر خواهد شد.

روزگار معدن
شنبه
۱۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • اول ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۵

یادداشت

صنعت فولاد در مسیر بالندگی

ابراهیم دادرس
فعال صنعت فولاد

صنعت فولاد ایران با پیشرفت قابل‌توجهی طی سالیان اخیر همراه شده و روی ریل توسعه قرار گرفته است.

در این میان شرکت‌های بزرگ فولادی، طرح‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای بسیاری را اجرایی کرده و یا در دست اقدام دارند که اجرای آن، نیازمند مدیریتی کارآمد و دانشی نوین و فراگیر است تا از این طریق نتیجه مطلوب حاصل شود. از این رو، فولادسازان بزرگ کشور برای اجرای پروژه‌های خود، اقدام به استفاده از شرکت‌های دارای تخصص و تجربه کرده‌اند و این مهم، نتایج موفقیت‌آمیزی برای آن‌ها به همراه داشته است. شرکت ایده‌پردازان صنعت فولاد به عنوان یکی از شرکت‌های زیرمجموعه گروه فولاد خوزستان، از جمله شرکت‌های مطرح و برجسته کشور به شمار می‌آید که از سال ۱۳۸۸ تا به امروز، اقدامات قابل‌توجهی را در مقام مجری پروژه‌های مختلف اعم از فنی و مهندسی، عمرانی، فرآوری ضایعات فلزی و تجهیز و تامین ماشین‌آلات صنعتی و سنگین انجام داده است.

تامین قراضه به میزان کافی، یکی از مهم‌ترین عوامل موثر در تولید برای شرکت فولاد خوزستان و سایر شرکت‌های فولادی است.

با توجه به اینکه تولیدکنندگان فولاد کشور، از یک سو با خطر کمبود سنگ‌آهن در آینده مواجهند و از سوی دیگر کیفیت سنگ‌آهن استخراج شده نیز رو به کاهش بوده، بنابراین پیش‌بینی ما این است که اهمیت تامین آهن قراضه در کشور طی آینده افزایش خواهد یافت؛ این در حالی است که هم‌اکنون شرکت‌های معتبر اروپایی استفاده از قراضه تمیز را در دستور کار خود قرار داده‌اند و به دنبال تولید فولاد سبز «Green Steel» از این طریق هستند.

خوشبختانه کشور ما از لحاظ تامین دستگاه‌ها و ماشین‌آلات مورد نیاز برای فرآوری قراضه فولادی با چالشی مواجه نیست و دستگاه‌های با ظرفیت پایین برای فرآوری قراضه شریدر با قابلیت عالی توسط شرکت‌های داخلی طراحی و ساخته می‌شود.

آنچه در این زمینه حائز اهمیت بوده، اجرای پروژه‌های فنی و مهندسی است که در راستای طراحی و اجرای پروژه‌های فوق تخصصی، ما بعضا نیازمند حضور و همکاری با برخی شرکت‌های معتبر و متخصص خارجی هستیم.

امیدواریم تاثیر این موضوع در ادامه کاهش پیدا کند و بتوانیم در اجرای این پروژه‌ها به ویژه در صنعت فولاد کشور به خودکفایی برسیم؛ کما اینکه خوشبختانه پیشرفت‌های قابل‌توجهی در این زمینه طی سالیان اخیر حاصل شده است.

توسعه متوازن (Balanced Development)، مسئله بسیار مهمی است که ما به دنبال پیاده‌سازی آن در شرکت ایده‌پردازان صنعت فولاد هستیم. از این رو، گام‌های موثری در راستای رشد اقتصادی و مالی هلدینگ و توسعه دارایی‌ها و کسب‌وکارهای شرکت و همچنین نوآوری و ارائه خدمات مطلوب برداشته‌ایم و نتایج مطلوب حاصل از آن به زودی در گروه بزرگ فولاد خوزستان نمایان خواهد شد.

آنچه امروز در دستور کار شرکت‌های بزرگ فولادی جهان قرار گرفته، اقتصاد چرخشی، بهینه‌سازی و کاهش مصرف انرژی در راستای تولید فولاد سبز است. صنعت فولاد ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست و تولید فولاد سبز محقق نخواهد شد مگر اینکه نگرشی نوین همراه با سرمایه‌گذاری و به‌کارگیری تکنولوژی‌های جدید در این صنعت ایجاد شود.

خوشبختانه صنعت فولاد کشور طی سالیان اخیر، در مسیر رشد و بالندگی قرار گرفته است و امیدواریم با توسعه سرمایه‌گذاری و استفاده از روش‌های نوین، شاهد تحقق تولید فولاد سبز در شرکت‌های بزرگ فولادی باشیم.در علم اقتصاد، اساسا بسیاری از پارامترهای تعریف شده مستقل نیستند و به قدری وابستگی پارامتریک و درهم پیچیدگی در این علم وجود دارد که اگر ما بخواهیم بر اساس جدیدترین مدل‌های ریاضی نیز این پارامترها را تجزیه و تحلیل کنیم، به سختی موفق به اثبات عدم وجود هرگونه رابطه متقابل بین آن‌ها خواهیم شد. در زمینه سرانه مصرف، ما معتقدیم که تدوین یک برنامه دقیق و جامع اقتصادی در تمام حوزه‌های مصرف در کشور، می‌تواند خطوط راهنمای لازم برای دستیابی به تولید بهینه و اقتصادی‌تر را ترسیم کند.

. در همین راستا، حتی باید حداقل حقوق یک کارمند معمولی در بلندمدت مشخص شود تا بر اساس آن بتواند اقدام به خرید خودرو کرده و در ادامه همین خودرو پس از چند سال مصرف، به عنوان قراضه در صنعت فولاد کشور استفاده شود. در حال حاضر میزان تولید فولاد در ایران حدود ۳۲ میلیون تن در سال برآورد می‌شود که در کنار افزایش میزان تولید، متاسفانه مصرف سرانه فولاد روزبه‌روز کاهش یافته است؛ طبق آمارها و شواهد موجود، سرانه مصرف فولاد در کشور نسبت به سرانه مصرف جهانی طی ۶ تا هفت سال گذشته، افت پیدا کرده و این امر موضوعی قابل تامل است که جای بحث و بررسی دقیق و کارشناسانه دارد.تمام تلاش ما، اجرا و ارائه اقتصادی خدمات و کالاهای مورد نیاز شرکت فولاد خوزستان در راستای تحقق تولید ۱۳۱۶ میلیون تن فولاد در افق ۱۰ ساله این مجموعه عظیم صنعتی است. گروه فولاد خوزستان، تولید ۱۳ میلیون و ۶۰۰ هزار تن در افق ۱۰ ساله را هدف‌گذاری کرده است و کلیه شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ، برنامه‌ها و استراتژی‌های خود را در همین راستا تدوین کرده‌اند. شرکت ایده‌پردازان صنعت فولاد نیز استراتژی‌های خود را هم‌سو با گروه فولاد خوزستان تعریف کرده و کلیه نیازهای این هلدینگ در مجموعه ما، بررسی و تجمیع شده است؛ علاوه‌براین، ما به دنبال توسعه متوازن و ایجاد بازارهای جدید در برنامه بلندمدت شرکت هستیم و امیدواریم به سودآوری قابل‌توجهی در بازارهای رقابتی برسیم. در حال حاضر با همکاری شرکت فولاد خوزستان، به دنبال احداث یک کارخانه تولید مواد کمکی در صنعت فولاد کشور هستیم که راه‌اندازی آن، سود و منافع قابل‌توجهی را برای گروه فولاد خوزستان ایجاد خواهد کرد.

مدیرعامل شرکت آلومینای ایران عنوان کرد:

تحریم و به روز نبودن تجهیزات از چالش‌های بهره‌برداری معادن

مدیرعامل شرکت آلومینای ایران تحریم ها و به روز نبودن دستگاه ها و تجهیزات معدنی را یکی از چالش های موجود بر سر راه بهره برداری از معدن عنوان کرد.

عبدالله شه بخش در این رابطه گفت: با توجه به تحریم های ظالمانه دشمنان سالهاست که دستگاه ها و تجهیزات به روز در حوزه معدن به کشور وارد نشده است و دستگاه های معدنی و اکتشافی به روز نیست.

وی افزود: این کمبودها باعث می شود علاوه بر کاهش راندمان کاری، تعمیرات قطعات نیز با مشکلات متعددی مواجه شود.

مدیرعامل شرکت آلومینای ایران، پیمانکاران را بازوان اجرایی مهم در کار معدن عنوان کرد و به روز نبودن تجهیزات را سبب پایین آمدن توان و راندمان کاری آنان عنوان کرد.

وی افزود: در حال حاضر شمار اندکی از دستگاه ها و تجهیزات مورد نیاز در این حوزه به روز هستند و مابقی تجهیزات و ماشین آلات نیاز به روزرسانی و تعمیر دارند

دکتر شه بخش تامین سوخت و اختصاص گازوئیل برای ماشین آلات معدنی و مواد منفجره را از دیگر معضلات و چالش های پیش روی این فعالیت عنوان کرد و اظهارداشت: این مساله به ویژه در خراسان شمالی بیشتر نمود دارد زیرا که با مشکل تامین سوخت مورد نیاز مواجه هستیم و از برنامه هدفگذاری انجام شده عقب هستیم.

وی مواد منفجره مورد نیاز ماهانه در انجام اقدامات معدنی این شرکت را ۳۰۰ تن عنوان کرد و گفت: همچنین در تامین این میزان نیز با چالش هایی مواجه هستیم.

مدیرعامل شرکت آلومینای ایران، نیروی متخصص در بخش معدن کاری را از علل افزایش سرعت و کیفیت کار دانست و گفت: نبود نیروی متخصص و کارآمد از دیگر مشکلات پیش رو است. وی افزود: در حال حاضر یک هزار نیروی متخصص در بخش معدن مشغول به فعالیت هستند که بر این اساس ۳۰ درصد از نیروهای متخصص مورد نیاز ما محقق نشده است.

دکتر شه بخش اظهارداشت: رسالت ما آموزش نیست اما به دلیل اهمیت تامین نیروی متخصص در این بخش، همواره در این راستا پیگیری و مذاکرات با دانشگاه ها و سایر اقدامات برای رفع این مهم انجام شده است.

دکتر شه بخش معدن کاری سبز و ضرورت و اهمیت رعایت تمام مسائل زیست محیطی و رعایت استاندارد ها برای جلوگیری از آسیب به محیط زیست و در کنار آن برنامه‌ریزی بازسازی معادن بعد از اتمام کار و کاشت درخت، احداث بند خاکی و... را نیز مورد تاکید قرار داد.

یک فعال صنعتی مطرح کرد:

آینده تولید در ابهام

گروه استان‌ها

مدیرعامل شرکت آذران فضا نما، تولیدکننده پروفیل‌های آلومینیومی گفت: تولید مقوله مهمی به شمار می‌آید که تاثیرات گسترده و پردامنه آن در اقتصاد کشورها غیرقابل انکار است و اغلب دولت‌ها و جوامع، مسیر توسعه توانمندی‌های صنعتی و تولیدی خود را دنبال می‌کنند. این در حالی است که مسیر تولید در ایران به دلیل تصمیمات خلق‌الساعه نهادهای اجرایی و مسئولان، با فرازونشیب‌های فراوانی مواجه است و تولیدکنندگان از آینده و تداوم روند سودآوری صنایع مطمئن نیستند.

بهرام کیانفر در رابطه با شرایط بازار مصرف محصولات اکسترود آلومینیومی و تقاضای مشتریان در دو ماه ابتدایی سال ۱۴۰۳، بیان کرد: باید توجه داشت که تابلو بورس اوراق بهادار و عملکرد نمادها در این بازار سرمایه یکی از معیارهایی است که می‌توان بر اساس آن وضعیت واحدهای غیربورسی را هم تشخیص داد؛ زمانی که عملکرد شرکت‌های بزرگ بورسی که در سامانه کدال به ثبت می‌رسد مطلوب نباشد، شرایط واحدهای غیربورسی و کوچک‌تر در صنایع مختلف نیز مناسب نخواهد بود. شایان ذکر است که با افزایش هزینه‌های تولید، افزایش قیمت تمام شده محصولات امری اجتناب‌ناپذیر خواهد بود؛ در برخی از صنایع، سهم دستمزد نیروی انسانی در قیمت تمام شده بیش از ۵۰ درصد است که به همین دلیل افزایش ۳۰ درصدی حقوق کارکنان، قیمت نهایی کالا را تحت تاثیر قرار می‌دهد. مسلما زمانی که تولیدکنندگان امکان تولید محصولاتی با قیمت پایین‌تر را نداشته باشند، تقاضای بازار برای محصولات آن‌ها کاهش می‌یابد و مشتریان نهایی در شرایط اقتصادی کنونی که خرید مایحتاج اولیه برای آن‌ها در اولویت قرار دارد، دیگر در فکر خرید محصولات و یا استفاده از خدمات غیرضروری نیستند.

وی در خصوص سبد محصولات شرکت آذران فضا نما، عنوان کرد: شرکت آذران فضا نما به عنوان یک هلدینگ علاوه بر تولید محصولات اکسترود شده آلومینیومی در زمینه‌های دیگری فعالیت دارد؛ به همین دلیل اگر در برخی از برهه‌های زمانی در هر یک از فیلدهای کاری خود با رکود مواجه شویم، سایر فعالیت‌های مجموعه آن را پوشش می‌دهند. این مجموعه پروفیل‌های آلومینیومی را که برای تقسیم‌بندی و جداسازی فضای ادارات و سازمان‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند، تولید می‌کند.

علاوه‌براین، سبد محصولات شرکت آذران فضا نما شامل محصولات پلیمری همانند پنل‌های «PVC» (سقف کاذب و دیوارپوش) نیز می‌شود. گفتنی است که به دلیل قیمت پایین‌تر محصولات پلیمری نسبت به آلومینیومی، طیف گسترده‌تری از مشتریان توان خرید این محصولات را دارند و وضعیت بازار مصرف محصولات پلیمری تا حدودی مناسب‌تر است اما به طور کلی باید گفت که در چند سال اخیر وضعیت بازار نگران‌کننده بوده است؛ باید در نظر داشت که میزان تولید واحدهای صنعتی و تقاضای مصرف‌کنندگان با توجه به عوامل متعددی مانند تعطیلات سال جدید، مسیر نامشخص بازار در فروردین ماه به دلیل افزایش نرخ ارز و تعطیلات‌های بین هفته، از ابتدای سال جاری تاکنون تحت تاثیر قرار گرفته است.

می‌توان گفت تعیین بودجه سازمان‌ها و ادارات و تخصیص منابع مالی بالا و مناسب برای آن‌ها، عامل موثر و محرکی برای تقاضای محصولات آلومینیومی به شمار می‌آید. این در حالی است که تقاضای محصولات پلیمری به دلیل تعداد بالای مصرف‌کنندگانی که به دنبال رفع نیاز خود با کمترین هزینه ممکن هستند، همانند محصولات آلومینیومی به سرعت تحت تاثیر شرایط قرار نمی‌گیرد؛ البته میزان مصرف این نوع از کالاها نیز در مقایسه با سال‌های گذشته کاهشی بوده است. یکی از معیارهای ما برای ارزیابی وضعیت بازار، شاخص تولید و فروش محصولات پلیمری است که به همین دلیل با مشاهده روند نزولی آن‌ها، از اواخر سال گذشته این اخطار را دادیم که مسیر حرکت بازار به سمت رکود بوده و این موضوع در اقتصاد کشور هم مشهود است.

مدیرعامل شرکت آذران فضا نما در پاسخ به سوالی در رابطه با هدف این مجموعه از فعالیت در صنایع مختلف (آلومینیوم و پلیمر)، ابراز کرد: همان‌طور که اشاره شد، این مجموعه یک هلدینگ است که با هدف توسعه و تکمیل سبد محصولات و رفع نیازهای مختلف مصرف‌کنندگان در صنعت ساختمان، نسبت به تولید محصولات متنوع اقدام کرد؛ به طوری که علاوه بر حوزه‌هایی که پیش‌تر ذکر شد، در زمینه تولید مبلمان اداری نیز فعالیت داریم.

▣ موضع‌گیری بر اساس شرایط

کیانفر در ادامه با اشاره به شرایط اقتصادی ایران، اظهار داشت: مسلما زمانی که اقتصاد کشور چندین سال درگیر تورم شدید باشد و دولت کنترل نقدینگی را در دستور کار قرار دهد، شرایط تغییر می‌کند و شاهد بروز هم‌زمان تورم و رکود در اقتصاد خواهیم بود.

متاسفانه این شرایط در بازه زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۴ نیز رخ داده بود و اکنون نیز مجددا آغاز شده است؛ همان‌طور که عملکرد بورس اوراق بهادار آینه تمام‌نمای رخدادهای اقتصادی است.

باید توجه داشت که سیاست‌های مالی و کنترل نقدینگی در اکثر کشورهای جهان توسط بانک مرکزی اجرا و پیاده‌سازی می‌شود؛ زمانی که صنایع با چالش تامین نقدینگی روبه‌رو شوند، اقداماتی در راستای تامین منابع مالی صورت می‌گیرد که زمینه به گردش درآمدن چرخ تولید را فراهم کند اما زمانی که شاهد افزایش بی‌رویه قیمت‌ها و رشد نرخ تورم باشیم، این سیاست‌ها در راستای جلوگیری از رشد نقدینگی خواهند بود. به همین دلیل بانک‌ها نسبت به اعطای وام و تسهیلات اقدام نمی‌کنند، مگر در مواردی خاص. در نتیجه تولیدکنندگان ناچارند نقدینگی مورد نیاز خود را از روش‌های دیگری تامین کنند که نتیجه آن افزایش هزینه‌های تولید و بازماندن از حرکت در مسیر رشد خواهد بود.

متاسفانه چالش‌های تولیدکنندگان تنها به این مورد ختم نمی‌شود و موانع متعددی در مسیر تولید وجود دارد که برای ریشه‌یابی و رفع آن‌ها باید مولفه‌های فراوانی را در نظر گرفت.

وی در رابطه با چالش‌های شرکت آذران فضا نما در زمینه تامین مواد اولیه، اذعان کرد: با توجه به اینکه مجموعه از سهمیه خرید «PVC» در بورس کالای ایران بهره‌مند است، مواد اولیه محصولات پلیمری از این طریق تامین می‌شوند.

البته سهمیه خرید ما از این مسیر ثابت نیست و هر بار به دلایل غیرمنطقی، مقدار تعیین شده کاهش می‌یابد که پاسخگوی نیاز ما نیست. برای تولید محصولات آلومینیومی هم به دلیل نداشتن سهمیه خرید مواد اولیه از بورس کالای ایران، باید شمش آلومینیوم مورد نیاز خود را از بازار آزاد خریداری کنیم که تامین آن با قیمت بالاتر از کانال‌های غیررسمی، باعث افزایش بهای تمام شده و کاهش قدرت رقابت می‌شود.مدیرعامل شرکت آذران فضا نما با اشاره به سایر چالش‌های تولیدکنندگان، تصریح کرد: نیروی انسانی سرمایه اصلی بنگاه‌های اقتصادی به شمار می‌آید و صاحبان کسب‌وکار برای اینکه موفق به رشد شاخص‌های عملکردی و کاهش هزینه‌ها شوند، باید اهتمام ویژه‌ای به آموزش افراد استخدام شده داشته باشند.

البته در حال حاضر علی‌رغم افزایش ۳۰ تا ۳۵ درصدی دستمزد نیروی انسانی، با رشد بی‌مهابای هزینه‌های عمومی، افراد تمایلی به حضور در مشاغلی که حقوق پرداختی پاسخگوی نیاز آن‌ها نیست ندارند.

به همین دلیل تامین نیروی انسانی به معضل مشترک اکثر صنایع در کشور تبدیل شده است و افراد یا با پیشنهاد دستمزدهای بالاتر به مجموعه دیگری مراجعه می‌کنند و یا به دنبال فعالیت در چند زمینه مختلف و شغل‌های کاذب هستند. مجددا تاکید می‌کنم که افزایش بهره‌وری به مولفه‌های زیادی بستگی دارد که بیان تمام آن‌ها در این مجال نمی‌گنجد اما از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به آموزش نیروی انسانی اشاره کرد؛ به همین دلیل مقوله آموزش و برگزاری دوره‌های آموزشی برای کارکنان، تاثیر بسزایی در عملکرد مجموعه دارد و باید در اولویت قرار بگیرد.

▣ غیرقابل پیش‌بینی

کیانفر در پایان در رابطه با دورنمای صنعت پروفیل آلومینیومی، خاطرنشان کرد: متاسفانه با توجه به تصمیمات و ابلاغ بخش‌نامه‌ها وآیین‌نامه‌های متعدد، امکان پیش‌بینی آینده وجود ندارد. ضمن اینکه با تغییرات دولت و مسئولان، رویکردها نیز تغییر خواهند کرد و تولیدکنندگان باید برنامه‌های خود را مطابق با این رویکردها تدوین کنند. باید توجه داشت که در صورت ایجاد اخلال در فرایندهای تولید، نه‌تنها تولیدکنندگان بلکه عموم جامعه متضرر خواهند شد و اشتغال مفید و اقتصاد کشور تحت تاثیر قرار می‌گیرد.

این در حالی است که در صورت ایجاد ثبات نسبی به شکلی که تولیدکنندگان بتوانند برنامه‌ریزی‌های بلندمدتی برای تولید و فعالیت‌های خود داشته باشند، صنعت کشور در مسیر رشد و توسعه حرکت خواهد کرد.

«کنور» به نمادی مطمئن در بازار سرمایه تبدیل شده است

در جهانی که تقاضا برای منابع معدنی هر روز افزایش می‌یابد، شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور با اکتشافات و توسعه‌های بی‌سابقه خود، خط مقدم تحولات بخش معدن ایران را تشکیل می‌دهد؛ این شرکت با رکوردشکنی در حفاری‌های اکتشافی، توانسته است ذخایر قطعی خود را به میزان قابل‌توجه و چشمگیری افزایش دهد.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور «کنور» با اکتشافات جدید و اجرای طرح‌های توسعه‌ای، شاهد تحولات چشمگیری در زمینه تولید و سودآوری است. این تحولات «کنور» را به یکی از زیرمجموعه‌های جذاب «ومعادن» تبدیل کرده است و چشم‌انداز روشنی برای آینده این شرکت ترسیم می‌کند.

طی سال‌های اخیر، تغییرات مثبت قابل‌توجهی در زیرمجموعه‌های شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات اتفاق افتاده است. یکی از مجموعه‌هایی که طی ماه‌های اخیر از نظر فروش دچار تحولات گسترده‌ای شده «کنور» است.

رکوردشکنی در اکتشافات و افزایش ذخایر

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور رکورد جدیدی در حفاری‌های اکتشافی به ثبت رسانده و توانسته ذخایر قطعی خود را از به میزان قابل‌توجهی افزایش دهد. این امر نشان‌دهنده تعهد این شرکت به استفاده بهینه از منابع و گامی مهم در جهت بهبود فرایندهای تولید و افزایش سودآوری است.با پایان حفاری‌های سال جاری که پیش‌بینی می‌شود به بیش از ۸۰ هزار متر برسد، شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور نه‌تنها ظرفیت‌های تولیدی خود را به طور قابل‌توجهی افزایش داده بلکه در نقشه راه توسعه صنعتی ایران نیز جایگاه استراتژیکی خواهد داشت. این شرکت با ارتقای طرح توسعه تولید کنسانتره خود از یک میلیون تن به دو میلیون و ۵۰۰ هزار تن، گام بلندی در راستای تامین نیازهای داخلی و افزایش صادرات برداشته است.دستاوردهای چشمگیر شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور، این شرکت را به عنوان یک شریک تجاری قابل اعتماد در بخش معدن مطرح می‌کند و بستری مناسب برای جذب سرمایه‌گذاران و توسعه همکاری‌های بین‌المللی فراهم می‌آورد.

▣ طرح‌های توسعه‌ای «کنور»

با اکتشافات انجام شده در «کنور»، این شرکت خود را برای تحولات جدیدی آماده می‌کند؛ این اکتشاف بزرگ که آینده شرکت را متحول می‌کند، قادر خواهد بود تا شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور را به یکی از زیرمجموعه‌های بسیار جذاب برای «ومعادن» تبدیل کند. شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور برای سال گذشته، هدف‌گذاری ۶۰ هزار متر حفاری اکتشافی را انجام داده بود که این عدد از ۷۵ هزار متر نیز فراتر رفت؛ این شرکت برای سال جاری نیز هدف‌گذاری انجام ۷۰ هزار متر حفاری اکتشافی را در دستور کار قرار داده است.

رکوردهایی که «کنور» در سال گذشته جابه‌جا کرده است و رشد فروش این شرکت و تمام اتفاقات مثبت شکل گرفته، دست به دست هم داده تا شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور بتواند جزو ۱۰ شرکت نخست کشور شود؛ این اتفاقات قطعا در روند سهام وسعه معدنی و صنعتی صبانور در بازار سرمایه نیز تاثیر خود را خواهد گذاشت.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور در یک ماهه منتهی به ۳۱ فروردین ۱۴۰۳، ۴۲۷ میلیارد تومان فروش داشته است؛ کنسانتره و گندله به عنوان دو محصول شرکت به ترتیب ۳۹۰ و ۳۷ میلیارد تومان برای شرکت درآمد داشته‌اند.

سهام «کنور» در حال حاضر در محدوده ۷۹۰ تومان قرار دارد و پس از رشدهای اخیر، در نمودار کوتاه‌مدتی وارد روند خنثی شده است. این روند خنثی در حالی اتفاق افتاد که طی روزهای اخیر بازار سرمایه وضعیت جالبی نداشته و شاخص کل در دو هفته نزدیک به ۵ درصد افت داشته است. با این حال، «کنور» نوسانات قیمتی شدیدی را تجربه نکرده و تقریبا در روزهای اخیر قیمت ثابتی داشته است.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور که در بین اهالی بازار سرمایه به شرکتی بنیادی و ارزشمند مشهور است، در نمودار بلندمدتی نیز در یک روند صعودی بوده و محدوده‌های ۹۰۰ تومان و یک هزار و ۲۰۰ تومان به عنوان اهداف قیمتی «کنور» به حساب می‌آیند.با توجه به افت کلیت نمادهای بازار سهام، در صورتی که «کنور» نیز متاثر از جو روانی بازار با افت مواجه شود، محدوده ۷۵۰ تومان محدوده بسیار مهم حمایتی برای این نماد خواهد بود. البته باید این نکته را مدنظر داشت که سهام بنیادی همانند «کنور»، هیچ‌گاه افت‌های سنگینی را تجربه نمی‌کند و همواره حمایت‌هایی از این نوع سهام انجام می‌گیرد.

آغاز ارزیابی صنایع و معادن در فولاد سنگان

آیین آغازیین جلسه ارزیابی بهره‌وری و تعالی صنایع و معادن (ایمیدرو) با حضور مدیرعامل، معاونین، کارکنان فولاد سنگان و ارزیابان سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران در فولاد سنگان آغاز شد.

در این جلسه علی امرایی، مدیرعامل فولاد سنگان ضمن خیرمقدم به ارزیابان و عرض تسلیت به مناسبت شهادت رئیس جمهور شهید آیت الله رئیسی و همراهان ایشان گفت: قطعا فقدان رئیس جمهور برای انقلاب اسلامی، خسرانی بزرگ است و به برکت حضور رهبر معظم انقلاب و رهبری داهیانه ایشان شاهد استمرار حرکت رو به جلوی انقلاب اسلامی در مسیر پیشرفت و سربلندی خواهیم بود.

وی افزود: مجموعه شرکت های صنایع معادن با ارزیابی های مختلف، میزان پیشرفت و توسعه آنها ارزیابی و با توجه به ماهیت این گونه سنجش ها و مدل های تعالی سازمانی، بی شک متعالی شدن سازمان ها و میزان ارزش آفرینی آنها در اقتصاد مشخص می گردد.

امرایی با اشاره به ارزش آفرینی و خلق ارزش اقتصادی فولاد سنگان گفت : فولاد سنگان با تولید سالیانه ۱۰ میلیون تن گندله و کنسانتره، از خام فروشی ۱۱ میلیون تن سنگ جلوگیری کرده و با تامین مواد اولیه بزرگترین فولاد ساز کشور(فولاد مبارکه) نقش بسیار ارزشمندی در تولید اقتصادی و زنجیره ارزش فولاد در کشور دارد.

وی ارائه خدمات متنوع با کارکنان ، جامعه و ذینفعان را به عنوان نوعی خلق ارزش برشمرد و افزود، فولاد سنگان نگاهی جامع به همه حوزه ها دارد و با همین نگاه نقش مهمی در توسعه پایدار در منطقه شرق کشور دارد.

امرایی جایگاه فولاد سنگان در گروه شرکت های فولاد مبارکه را استراتژیک خواند و ادامه داد :فولاد سنگان در رتبه بندی شاخص سودآوری در کل گروه فولاد مبارکه به همت کارکنان توانمند و سخت کوشش ، رتبه نخست را به دست آورده است و در سال ۱۴۰۲ توانستیم در بین شرکت های برتر کشور در جایزه ملی imi۱۰۰ ، رتبه نخست را در بهره وری کل عوامل به دست بیاوریم.

مدیرعامل فولاد سنگان افزود : این شرکت با ارائه خدمات متنوع به کارکنان به عنوان بخشی از حوزه مسئولیتهای اجتماعی خود دو رویکرد ارتقای کیفی آموزش کارکنان و توسعه خدمات کمی و کیفی را در دستور کار خود دارد و در این راستا اقدام به برگزاری دوره های مختلف آموزش نموده است. همچنین فولاد سنگان اقدام به احداث مسکن برای کارکنان نموده و نظر به اینکه در شرایط اقتصادی یکی از شاخص های توسعه، مسکن می باشد، این مهم توسط فولاد سنگان پیگیری و با حضور رئیس سازمان ملی مسکن کشور عملیات اجرایی آن آغاز شد .وی فزود : فولاد سنگان از شرکت هایی است که در حوزه مسئولیت های اجتماعی و عمل به آن جزء سازمان های پیشرو بوده و شعار "شهروند شرکت" را در عمل نشان داده است که در طرح توسعه و آبادانی با ایجاد اشتغال پایدار و همکاری موثر، هدفمند،توانسته است بیش از چهارصد شغل پایدار در منطقه ایجاد نماید.

وی گفت: در حوزه صیانت از محیط زیست با برنامه ریزی صورت گرفته و به همت کارکنان و مهندسان جوان شرکت ، اولین طرح مکانیزه انباشت باطله در خاورمیانه را در دست احداث دارد، که نشان از اهتمام والای فولاد سنگان در حفظ محیط زیست دارد و با راه‌اندازی این پروژه آلایندگی ناشی از ذرات میکرونیزه نزدیک به صفر خواهد رسید.

امرایی در پایان ضمن آرزوی موفقیت در این ارزیابی گفت: انشالله فولاد سنگان همچون ادوار گذشته ارزیابی ها که سربلند بوده در این رویداد نیز پرافتخار و سربلند باشد و این سنجش ها، زمینه توسعه، بهبود مستمر و متعالی شدن سازمان را بیش از پیش فراهم سازد.

در ادامه این جلسه محمد صلاحی، ارزیاب ارشد گروه ارزیابی، ضمن خرسندی از حضور در این شرکت گفت: از حضور در شرکت فولاد سنگان که از شرکت های پیشرو در این زمینه می باشد، خرسند هستیم و انشالله این ارزیابی موجب هم افزایی، یادگیری و بهبود مستمر در انجام به موقع و هدفمند پروژه ها گردد که مسلما موجبات تعالی این شرکت را در پی خواهد داشت.

گفتنی است، جلسه ارزیابی مدل بهره‌وری و تعالی صنایع و معادن (ایمیدرو) با حضور آقایان محمد صلاحی (ارزیاب ارشد)،نعمت خزایی، محمد فرح بخش و اسماعیل خفاجه در روز های سه شنبه و چهارشنبه به مدت دو روز برگزار می گردد.

روزگار معدن
شنبه
• ۱۲ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • اول ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۵

احداث برج‌های تخلیه گاز در مناطق شهر تهران

مدیرعامل گاز استان تهران گفت: برج‌های تخلیه گاز با همکاری شهرداری تهران و اداره گاز استان تهران در مناطق پایتخت احداث خواهد شد.

سید محمد هدایی‌پور در پنجمین همایش ملی و جشنواره نشان تعالی سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) با اشاره به اینکه فعالیت اجرایی گاز و استفاده آن همیشه با خطراتی روبرو است، گفت: در همین ارتباط موضوع HSE و ایمنی و استاندارد مورد توجه این مجموعه قرار داشته و دارد و به همین جهت این موضوع به پیمانکاران تاکید می‌شود که استانداردهای لازم رعایت شود.

وی با تاکید بر اهمیت ایمنی اظهار کرد: سلامت، مهمترین چیزی است که در هر کاری باید مورد توجه قرار بگیرد. مردم باید آگاهی کامل از ایمنی استفاده از گاز را داشته باشند و این موضوع باید مورد توجه قرار بگیرد.

مدیرعامل گاز استان تهران با اشاره به خطوط گازرسانی در ساختمان‌ها گفت: در فرآیند ساخت و سازها نظام مهندسی نظارت کاملی را بر فرآیند خطوط گاز در ساختمان‌ها دارد و ما نیز در این بخش با آنها همکاری لازم را انجام می‌دهیم.

هدایی‌پور با اشاره به ساخت و ساز در شهر تهران، اظهارکرد: در همین ارتباط نیز برنامه‌ای پیش‌بینی شده که همکاری‌های لازم با بخش‌های مختلف از جمله شهرداری‌ها و سازمان نظام مهندسی وجود دارد که امیدواریم همکاری و تعامل با مجموعه شهرداری بیشتر شود.

وی با اشاره به افت فشار گاز در برخی از مناطق تصریح کرد: در این ارتباط مجموعه گاز استان تهران تمهیداتی را برای راه‌اندازی ایستگاه‌های گاز کرده است اما برای این موضوع ما نیاز به تامین زمین داریم چرا که هزینه‌های تملک زمین بسیار بالا است.

مدیرعامل گاز استان تهران ادامه داد: در همین ارتباط جلساتی را با شهرداری تهران داشته‌ایم اما تاکنون به نتیجه نرسیده‌ایم امیدواریم هر چه سریع‌تر بتوانیم در این بخش همکاری داشته باشیم.

هدایی‌پور با اشاره به موضوع زلزله و اهمیت قطع گاز در مواقع بحران گفت: در این ارتباط با یکی از دانشگاه‌های کشور ژاپن طرح ایمن‌سازی را آغاز که در حال حاضر ۵۰ الی ۶۰ درصد از این طرح در پایتخت عملیاتی و اجرا شده به طوری که در برخی از مناطق دکل‌ها یا برج‌های تخلیه گاز ساخته شده است.

وی در خصوص اهمیت احداث یا ساخت دکل یا برج تخلیه گاز در سایر مناطق، گفت: برای احداث این برج‌ها نیاز به تامین زمین داریم و همین امر مشکلاتی را برای ما ایجاد کرده است و امیدواریم بتوانیم با تامین زمین این موارد نیز برطرف شود.

دبیر سندیکای صنعت برق عنوان کرد:

کوچ پیمانکاران صنعت برق به صنایع دیگر

مهدی کاوه‌ای

خصوصی اعم از نیروگاه‌ها، تولیدکنندگان تجهیزات و ارائه‌دهندگان خدمات صنعت برق تقریبا در سال‌های متمادی مبتلا به یک درد مشترک بوده‌اند که به طور خلاصه می‌توان از آن به نادیده‌گرفتن این بازیگران در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی‌های دولت تعبیر کرد؛ هر چند که با مدیریت عاملی مصطفی رجبی مشهدی در توانیر، بخش‌خصوصی به شکل‌گیری این فضای ارتباطی در کشور امیدوار شده، اما قطعا تمام مسائل به وزارت نیرو بر نمی‌گردد و ضروری است تا هیاتی متشکل از نماینده بانک مرکزی، مجلس شورای اسلامی، وزارت نیرو، وزارت صمت و همچنین بخش خصوصی ایجاد شود و چالش‌های کنونی این صنعت را به مانند مشکلات داخلی در بخش صادرات هم مورد کنکاش قرار دهد و ضمن حذف قوانین مزاحم، با استفاده بهینه از دیپلماسی اقتصادی امکان فعالیت در کشورهایی را که با کشور ما مراودات برق دارند، فراهم کند و با اقداماتی نظیر سپرده‌گذاری بخشی از پول برق صادر شده به عنوان ضمانت‌نامه تجار ایرانی، علاوه بر تسهیل شرایط، حذف واسطه‌های خارجی را رقم بزند.

در همین خصوص دبیر سندیکای صنعت برق می‌گوید: حضور رجبی مشهدی در توانیر منجر به تغییر پارادایم عدم‌پاسخگویی و سیاست درهای بسته به شفافیت نسبی و پاسخگویی بوده است بنابراین حضور وی در توانیر که دستگاه مجری سیاست‌های وزارت نیرو است و دستگاه بالادستی ۵۵ شرکت زیرمجموعه آن (شرکت‌های توزیع و شرکت‌های برق منطقه‌ای) است، برای صنعت برق بسیار حیاتی است و می‌توان امیدوارانه‌تر به بخش‌های توزیع، انتقال و به‌ویژه در بخش مالی نگاه کرد، اما نمی‌توان این واقعیت را کتمان کرد که این تغییر رفتار در سطح معاونان و مدیران ایشان هنوز احساس نمی‌شود و بنابراین هنوز به زمان بیشتری برای ارزیابی دقیق توانیر در دوره مدیریت جدید نیاز است، اما شرایط بهتر از قبل شده است.مهدی مسائلی گفت: رئیس بانک مرکزی عنوان می‌کند که ارز ۶۰ هزارتومانی را قبول ندارم و ارز ما ۴۴ هزارتومان است، اما سوال این است که تخصیص احتمالی و دیر هنگام این ارز به شرکت‌ها، آیا هزینه پروژه‌های دولتی را بالا نمی‌برد و عدم‌النفع زمان‌برشدن تامین مواد اولیه یا تجهیزات یا ماشین‌آلات برای شرکت‌های طرف قرارداد دولت (پیمانکاران – سازندگان) منجر به تحمیل هزینه‌های به مراتب بیشتر روی دوش دولت نمی‌شود؟ معتقدم در چنین شرایطی اگر وزارت نیرو یک خط اعتباری ارزی مشخص برای کالاها و مواد اولیه وارداتی صنعت برق ایجاد کند، علاوه بر تسریع پروژه‌ها منجر به شفاف‌سازی می‌شود. نکته دیگر اینکه در بخش خارجی با توجه به اینکه یکی از مزیت‌های نسبی ما انرژی است و با کشورهایی مانند پاکستان و عراق مبادلات برقی داریم؛ اگر بخشی از پول ناشی از صادرات برق را به عنوان ضمانت‌نامه شرکت‌های ایرانی در این کشورها نگهداری کنیم و معادل آن ضمانت‌نامه را وزارت نیرو در داخل کشور از شرکت‌ها بگیرد، صادرات تجهیزات و خدمات فنی مهندسی بسیار تسهیل می‌شود و امروز مجبور نیستیم با واسطه شرکت‌های خارجی صادرات کنیم.

متن پیش رو ما حصل گفت‌وگو با مهدی مسائلی، دبیر سندیکای صنعت برق ایران در رابطه با چالش‌هایی همچون اجرایی نشدن قوانین صنعت برق، موانع حضور در پروژه‌های داخلی و صادرات تجهیزات، بی‌توجهی به نظرات بخش خصوصی و... است که در ادامه می‌آید.

• در مورد ماده ۲ و ۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و اینکه تا چه اندازه اجرایی شده، توضیح دهید.

قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار بسیار مترقی است اما مواد این قانون کمتر اجرا شد. یکی از بخش‌های مهم این قانون مواد ۲ و ۳ بود که دولت را مکلف می‌کرد که نظرات بخش‌خصوصی را قبل از ابلاغ دستورالعمل‌ها بشنود و در واقع این یک نقطه اتصال بود که با رعایت آن دیگر نیازی نبود که بخش‌خصوصی به دنبال اثبات بخشنامه‌ها و قوانین مزاحم بعد از ابلاغ باشد؛ البته از سال ۹۰ تاکنون هم گاهی نظرات بخش‌خصوصی قبل از صدور بخشنامه‌ها شنیده می‌شود اما به دلیل اینکه الزامی به گنجاندن این نظرات در قانون نیامده، بنابراین در اغلب مواقع و در بهترین شرایط صرفا نظرات بخش خصوصی بیان شده، اما اعمال نشده است؛ این رویکرد در بخش دولتی صنعت برق هم وجود داشته و دارد و دستورالعمل‌هایی ابلاغ می‌شود که نظرات بخش خصوصی یا اخذ نمی‌شود یا در آن اعمال نمی‌گردد، بنابر این و برای تحقق مواد ۲ و ۳ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مقتضی است فضای رسمی و دائمی برای دریافت نظرات بخش خصوصی در صنعت برق ایجاد شود به گونه‌ای که امکان مشارکت به موقع بخش‌خصوصی حداقل در تصمیم‌سازی‌ها فراهم شود.تاکید بر کسب نظرات بخش‌خصوصی و گنجاندن موارد قابل اجرا در بخشنامه‌ها از این جهت مورد تاکید بنده قرار می‌گیرد که امسال به عنوان سال «جهش تولید با مشارکت مردم» نام‌گذاری شده و طبیعی است که باید اجرای این مواد قانونی به مراتب بیشتر از گذشته در توانیر و وزارت نیرو مورد تاکید قرار بگیرد تا حداقل اگر جهش تولید اتفاق نیفتاد، با جلوگیری از دستورالعمل‌های خلق‌الساعه یا بهبود در آنها شاهد بقا یا رشد کسب و کارهای بخش خصوصی باشیم. البته ناگفته نماند که منشأ تولید این بخشنامه‌ها یا دستورالعمل‌های مزبور صرفا شرکت توانیر یا وزارت نیرو نیستند، اما وجود چنین فضای رسمی ارتباط بخش دولتی و خصوصی صنعت برق که پیش‌تر به آن اشاره شد می‌تواند اثر اینگونه مواردی که منشأ خارج از صنعت ولی موثر بر آن را دارد را کنترل کند.

• در حوزه تجهیزات صنعت برق و خدمات فنی و مهندسی تلاش‌های بسیاری توسط سندیکا انجام شد، اما بخشی از چالش‌ها به توانیر و وزارت نیرو برمی‌گردد. به طور مشخص با روی کار آمدن آقای رجبی مشهدی در توانیر چه تغییری اتفاق افتاده است؟

حضور رجبی مشهدی در توانیر منجر به تغییر پارادایم از عدم‌پاسخگویی و سیاست درب‌های بسته به شفافیت نسبی و پاسخگویی بوده است؛ بنابراین حضور وی در توانیر که دستگاه مجری سیاست‌های وزارت نیرو است و دستگاه بالادستی ۵۵ شرکت زیرمجموعه آن (شرکت‌های توزیع و شرکت‌های برق منطقه‌ای) برای صنعت برق بسیار حیاتی است و می‌توان امیدوارانه‌تر به بخش‌های توزیع، انتقال و به‌ویژه در بخش مالی نگاه کرد، اما نمی‌توان این واقعیت را کتمان کرد که این تغییر رفتار در سطح معاونان و مدیران ایشان هنوز احساس نمی‌شود و بنابراین هنوز به زمان بیشتری برای ارزیابی دقیق توانیر در دوره مدیریت جدید نیاز است، اما شرایط بهتر از قبل شده است.

• با توجه به تعاملاتی که سندیکای صنعت برق با توانیر دارد، آیا می‌توان امیدوار بود که چالش‌ها کاهش یابد؟

همان‌طور که در سوال قبلی توضیح دادم وضعیت ارتباطی سندیکا به عنوان نقطه کانونی صنعت برق ایران با شرکت توانیر بهتر از قبل شده است و به همین منظور سوسوی امید را داریم اما این ارتباط ارگانیک، تعریف‌شده و حتی تقویم‌دار نیست فلذا برای کاهش چالش‌ها و جلوگیری از تکرار و بروز آنها باید منتظر ماند و در گذر زمان آن را ارزیابی کنیم.

• در سال‌های گذشته شرکت‌های بسیاری در حوزه سرمایه‌گذار در صنعت برق حضور داشتند؛ خروج این سرمایه‌گذاران چه عواقبی به همراه داشته است؟

به طور کلی اگر صنعت برق را از دوره پس از انقلاب بررسی کنیم می‌بینیم که در کاهش وابستگی به خارج از کشور همواره رو به جلو حرکت کرده، اما نباید از این واقعیت چشم‌پوشی کنیم که آهن‌ربای سرمایه‌گذاری در یک دهه گذشته رو به ضعف رفته و در چهار سال گذشته شرکت‌های بزرگ که مثال‌زدنی هستند، شرایط پایدار و تاب‌آوری گذشته را ندارند و این نشان می‌دهد که حمایت از سرمایه‌گذاری و فاینانس مورد نیاز به مراتب کمتر شده و پیمانکاران امروز به جای صنعت برق برای صنایع دیگر کار می‌کنند؛ بنابراین حفظ شرکت‌های بزرگ صنعت برق در کنار حمایت از شرکت‌های کوچک باید همزمان مورد توجه قرار بگیرد چون واقعا شرکت‌های بزرگ افتخار تمام کشور هستند و قطعا با حفظ شرکت‌های بزرگ، زنجیره تامین صنعت برق کامل می‌شود و شرکت‌های کوچک می‌توانند برای شرکت‌های بزرگ کار کنند اما امروز مطالبات شرکت‌های کوچک پرداخت نشده و ضعیف‌تر شده‌اند و وضعیت تاب‌آوری شرکت‌های بزرگ نیز تضعیف شده و در نهایت شاهد کاهش سرمایه‌گذاری در این صنعت هستیم.

• وزارت نیرو چه رویکردی برای پرداخت مطالبات تولیدکنندگان تجهیزات دارد؟

تقریبا ۸۰درصد مطالبات صنعت برق مربوط به اعضای سندیکای صنعت برق است، اما چنانچه صرفا در مورد تجهیزات و شرکت‌های توزیع و برق منطقه‌ای صحبت کنم، جمع این مطالبات ۲۰ همت بوده که ۸ همت اوراق برای پرداخت بدهی‌ها تخصیص داده‌اند که با نرخ تنزیل، حاکم بر اوراق خزانه اسلامی در هنگام نقد شدن آنی در فرابورس واقعا شرایط را برای بخش خصوصی به‌ویژه کوچک‌ترها سخت‌تر کرده، اما بالا رفتن سود تسهیلات بانکی بخش خصوصی صنعت برق را مجبور به پذیرش این اوراق کرده است؛ مجموع این عوامل و پرداخت نشدن به موقع مطالبات بدون در نظر گرفتن ارزش واقعی مطالبات، قطعا افزایش قیمت نهایی کالا و خدمات را در آینده به همراه خواهد داشت.

• گفته می‌شود بخش خصوصی دیگر حاضر به فعالیت در پروژه‌های دولتی نیست؛ کما اینکه دکل‌سازان با یک اقدام مشترک در مناقصه‌های دولتی شرکت نمی‌کنند. شما در این خصوص چه نظری دارید؟

اقدامی که دکل‌سازان انجام دادند الگویی برای سایر فعالان بخش خصوصی است؛ در بحث دکل‌های انتقال تا سال ۷۲ ما وابسته به خارج بودیم که در ادامه عمده دکل‌ها در ایران تولید می‌شود و حتی صادرات هم داشته‌ایم، اما امروز سازندگان داخلی خودشان را از مناقصات کنار کشیدند چون یک همت طلبکار بودند و کسی پاسخگوی خواسته آنان نبود؛ در واقع دکل‌ساز هزینه نیروی انسانی و مواد اولیه را پرداخت می‌کرد و محصول نهایی را تحویل برق منطقه‌ای می‌داد، اما حتی مسوولان زیرمجموعه وزارت نیرو حاضر نبودند اعلام کنند که پول این گروه را چه زمانی می‌پردازند، اما خوشبختانه یکی از اقدامات مهم از زمان مدیریت آقای رجبی مشهدی در توانیر این است که دستورالعملی در حال ابلاغ است که هیچ مناقصه‌ای بدون بسته مالی مصوب برگزار نشود؛ در این میان یک نکته را هم نباید از نظر دور داشت و این نکته مربوط به حمایت نکردن بخش‌خصوصی از خودش بود؛ در واقع برخی کنار رفتن دکل‌سازان را فرصتی مغتنم برای خودشان به حساب آوردند که اقدام قشنگی از طرف سایرین نبود و این باعث شد تا چند روز پیش دکل‌سازان اعلام کردند که هر کس تمایل دارد در مناقصه‌ها شرکت کند.

متاسفانه امروز شاهدیم که بخش‌های مختلف از جمله کابل‌سازان و یراق‌سازان هم همین مشکلات را دارند و به عبارتی از یکسو به دلیل پرداخت نشدن مطالبات داخلی و از سوی دیگر به دلیل فقدان دیپلماسی اقتصادی بین‌المللی شرکت‌های داخلی کوچک و بزرگ عملا در وضعیت بلاتکلیفی قرار دارند یعنی اگر در بازار داخل کار کنند در نهایت باید التماس کنند تا پول خودشان را کارفرمای دولتی پرداخت کند و در مقابل هم ریسک بازارهای صادراتی بیش از داخلی شده است؛ چرا که علاوه بر نبود امکان برای تهیه ضمانت‌نامه، قوانین متعددی برای رفع تعهد ارزی داریم و عملا جذابیتی برای صادرات وجود ندارد و امیدواریم دولت در دیپلماسی اقتصادی خود صنعت برق را جدی بگیرد چراکه صادرات هر یک کیلو تجهیزات صنعت برق معادل ۱۰ برابر صادرات غیرنفتی دیگر ارزش دارد و موفق بودن در این بخش یعنی صرف فعل خواستن از طرف بخش خصوصی و این یک مزیت نسبی برای کشور در منطقه است، اما برای زمانی محدود.

بنابراین اگر حاکمیت این مدت زمان محدود را استفاده نکند و در مراودات دیپلماتیک خود با کشورهای همسایه به آن رسمیت نبخشد عملا چیزی جز خسران برای این صنعت زیربنایی باقی نخواهد ماند.

• انتظارات شما از وزارت نیرو و توانیر برای رفع مشکلات چیست؟

ما نیاز به تمرکز در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی داریم که در صنعت برق وجود ندارد و لازم است دستگاه تصمیم‌گیر و اجرایی به همراه بخش خصوصی با برگزاری جلسات به دنبال راه‌های برون رفت از این وضعیت باشند؛ علاوه بر این امیدواریم قراردادها تیپ‌سازی شوند کما اینکه در بخش انتقال این اتفاق افتاد و امیدواریم تا پایان فصل بهار از ابلاغ قرارداد تیپ خرید کالا و تجهیزات برای شرکت‌های توزیع هم رونمایی شود؛ چرا که بازار توزیع که گردش مالی آن بیش از ۳۵ همت در سال است، بازار خوبی برای شرکت‌های کوچک و متوسط ایجاد می‌کند.

نکته دیگر ارتباط وزارت نیرو با سایر نهادهاست؛ امروزه دستورالعمل‌های مختلفی توسط بانک مرکزی و وزارت صمت ابلاغ می‌شود یا محدودیت‌هایی در گمرکات اتفاق می‌افتد و به نظر می‌رسد برگزاری جلسات مشترک بین وزارت نیرو و این نهادها به همراه بخش خصوصی و نهادهای نظارتی بتواند اوضاع کلان صنعت برق را سر و سامان دهد. به طور مثال رئیس بانک مرکزی عنوان می‌کند که ارز ۶۰ هزارتومانی را قبول ندارم و ارز ما ۴۴ هزارتومان است اما سوال این است که دیر رسیدن سه‌ماهه این ارز به شرکت‌ها، آیا هزینه پروژه‌های دولتی را بالا نمی‌برد و عدم‌النفع از محل دیر رسیدن ارز و مواد اولیه به شرکت پیمانکار طرف قرارداد دولت منجر به تحمیل هزینه‌های به مراتب بیشتر روی دوش دولت نمی‌شود؟ معتقدم در چنین شرایطی اگر وزارت نیرو یک خط اعتباری مشخص برای کالاهای وارداتی صنعت برق ایجاد کند، علاوه بر تسریع پروژه‌ها منجر به شفاف‌سازی می‌شود. نکته دیگر اینکه در بخش خارجی با توجه به اینکه یکی از مزیت‌های نسبی ما انرژی است و با کشورهایی مانند پاکستان و عراق مبادلات برقی داریم؛ اگر بخشی از پول ناشی از صادرات برق را به عنوان ضمانت‌نامه شرکت‌های ایرانی در این کشورها نگهداری کنیم و معادل آن ضمانت‌نامه را وزارت نیرو در داخل کشور از شرکت‌ها بگیرد، صادرات تجهیزات و خدمات فنی مهندسی بسیار تسهیل می‌شود و امروز مجبور نیستیم با واسطه شرکت‌های خارجی صادرات کنیم.

• صحبت دیگری دارید، بفرمایید؟

اوراق خزانه‌ای که پارسال ۲۰ همت و امسال ۳۰ همت به صنعت برق تخصیص یافته، از محل مابه‌التفاوت نرخ تکلیفی و بهای تمام شده بوده است و این بدهی دولت به وزارت نیرو را نشان می‌دهد که ریشه اصلی ضعف در اقتصاد صنعت برق بوده است. اگر نرخ برق و انشعاب برق واقعی شود و به‌عبارتی مواد قانون مانع‌زدایی از صنعت برق به‌درستی و به موقع و به‌اندازه اجرایی شود اقتصاد صنعت برق تغییر می‌کند و عواید آن علاوه بر صنعت به اشتغال کشور و خانواده‌ها هم می‌رسد. صحبت‌هایم را با یک سوال به پایان می‌برم چگونه می‌شود هزینه تمام شده یک انشعاب برق ۲۰ تا ۳۰ میلیون تومان باشد اما قیمت فروش آن در حال حاضر ۲ تا ۳ میلیون باشد آیا زنده ماندن صنعت برق یک معجزه نیست؟ و جالب‌تر اینکه در چنین صنعتی بخش خصوصی همچنان بر مشارکت خود ادامه داده و پای کار کشور خود ایستاده است.

آفریقا و افق توسعه نفتی

شرکت نروژی Carbon Circle که از پیشگامان دنیا در جذب کربن به‌حساب می‌آید، به‌تازگی وارد یک سرمایه‌گذاری مشترک با شرکت انگلیسی-نیجریه‌ای Amplus VGE، شده تا با شرکت در یک مناقصه، کشف و بهره‌برداری از میادین جدید نفت و گاز در غرب آفریقا را هدف قرار دهند. آنها قصد دارند از این طریق، پتانسیل کامل استفاده‌نشده خود را به منصه‌ظهور رسانده و در عین‌حال به‌زعم خود، در شتاب بخشیدن به فرآیند جذب کربن نیز کمک کنند. استیو گاردین، مدیرعامل Amplus در این‌باره گفت: «مدتی است که Amplus علاقه زیادی به ارائه رویکرد و راه‌حل‌های جدید به منطقه غرب آفریقا داشته‌است و ایجاد این سرمایه‌گذاری مشترک، گامی کلیدی برای ما به‌حساب می‌آید.این به ما امکان می‌دهد با شرکای همفکر خود کار کرده و انگیزه و گزینه‌های جدیدی را برای توسعه‌دهندگان و صاحبان میادین نفتی منطقه به ارمغان بیاوریم.» نیل تامپسون، معاون فروش و بازاریابی Amplus خاطرنشان کرد: «هدف ما تبدیل‌شدن به پیشگام صنعت در این منطقه است؛ هدفی که با بهره‌مندی از تجربه و تخصص یک تیم قوی برای جلوگیری از ایجاد اختلال در بازار با طیف گسترده‌ای از راه‌حل‌های انعطاف‌پذیر و نوآورانه، قابل‌دسترسی خواهد بود. از این طریق، غلبه بر چالش‌های تولید بدون لطمه به بهره‌وری، انجام‌پذیر می‌شود.» او ادامه داد این سرمایه‌گذاری مشترک به لطف حمایت و کمک VG Energy VG امکان‌پذیر شده‌است. ارتباطات منطقه‌ای و تخصص تجاری تیم VG در کمک به تسهیل فرآیند صدور مجوزهای محلی، همراه با استخدام کارمندان محلی ماهر، ضروری است. ما از مشارکت آنها سپاسگزاریم و مشتاقانه منتظر همکاری با یکدیگر برای دستیابی به پتانسیل کامل منابع منطقه هستیم.» Amplus VGE با پشتیبانی از Carbon Circle مصمم است راه‌حل‌های نوآورانه‌ای را برای رفع چالش‌های فراروی میدان‌های جدید و البته سودآور واقع در غرب آفریقا ارائه کند. برای این منظور، این شرکت همچنین با افتتاح دفتر جدید خود در نیجریه و در شهر ابوجا، در حالی که برای ایجاد فرصت‌های شغلی محلی بیشتر، همراه با آموزش و توسعه مهارت‌های ضروری، برنامه‌ریزی می‌کند، سرمایه‌گذاری بلندمدتی در منطقه انجام داده‌است. علاوه‌بر این، Amplus اخیرا در Carbon Circle نیز سرمایه‌گذاری کرده‌است تا از رشد صنعت جذب کربن در حال ظهور حمایت کند و توسعه میادین و عملیات تولید، ذخیره و تخلیه شناورها را افزایش دهد. آفریقا همچنین دارای ظرفیت گسترده‌ای برای تبدیل‌شدن به یک تولیدکننده بزرگ انرژی سبز است. به‌رغم بهره‌مندی از صحراهای گسترده آفتابی، سواحل بادخیز و رودخانه‌های نسبتا پرآب، این قاره تنها برابر با یک‌درصد از ظرفیت نصب شده خورشیدی و بادی جهان و تنها پنج‌درصد از انرژی آبی را در اختیار دارد. رشد قیمت حامل‌های انرژی، افزایش تقاضا در اروپا هم‌زمان با دورشدن اتحادیه اروپا از انرژی صادراتی روسیه و تغییر رویکرد استفاده از زغال‌سنگ به گاز که یک سوخت پاک‌تر به‌حساب می‌آید، باعث چرخش سریع بازار انرژی به‌سوی آفریقا شده‌است. از دیدگاه کارشناسان فعال حوزه انرژی، آفریقا در بلندمدت نقش برجسته‌تری در بازار جهانی انرژی ایفا خواهد کرد. مجمع کشورهای صادرکننده گاز، به‌عنوان یک نهاد بین‌المللی، انتظار دارد آفریقا بیش از هر منطقه دیگری (فارغ از خاورمیانه)، به ظرفیت گاز خود اضافه کند. این مجمع تخمین‌زده که آفریقا تا سال ۲۰۵۰ حدود ۶۰۰میلیارد مترمکعب گاز در هر سال تولید خواهد کرد. علاوه‌بر این پیش‌بینی می‌شود هزینه‌های اکتشاف و توسعه منابع نفت و گاز در آفریقا طی سال جاری میلادی به فراتر از ۵۰میلیارد دلار برسد که در نوع خود، بالاترین رقم از سال ۲۰۱۷ است. در همین چارچوب، توتال انرژی که سومین شرکت بزرگ سرمایه‌گذاری در صنعت جهانی نفت و گاز به‌شمار می‌آید، به‌تازگی اعلام کرده که ۵۰درصد از بودجه اکتشاف برون‌مرزی نفت خود را در نامیبیا سرمایه‌گذاری خواهد کرد.

یادداشت

ضرورت اصلاح ساختار تخصیص سهمیه سوخت به ناوگان دیزلی

محمدحسین صفائی

کارشناس صنایع پایین‌دستی نفت

حوزه حمل‌ونقل داخلی و خارجی (ناوگان متردد در محورهای ترانزیتی) در کشورمان با مزیت‌های پیدا و پنهان بیشماری روبه‌روست که شاید مهم‌ترین آن‌ها وجود سوخت ارزان و باکیفیت در اقصی‌نقاط کشور و در جایگاه‌های عرضه سوخت است.ظرفیت و توان خدمات سوخت‌رسانی به ناوگان ترانزیتی در ایران ازجمله عرضه نفت‌گاز (گازوئیل) ارزان، باکیفیت، به‌موقع و بی‌وقفه در مقایسه با دیگر کشورهای منطقه و دنیا بی‌مانند است، به‌گونه‌ای که این دستاورد بخش اعظمی از منابع و ظرفیت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مجموعه تخصصی و حاکمیتی وزارت نفت و شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران را مصروف خود کرده است. فرایند تعیین مقدار سهمیه سوخت واقعی و موردنیاز ناوگان فعال صنعت حمل‌ونقل زمینی و چگونگی تخصیص آن، همواره بدنه کارشناسی دولت‌ها و وزارتخانه‌های مسئول (متولی) و فعالان واقعی این عرصه را متأثر از خود ساخته است.شکی نیست که وزارت راه‌وشهرسازی همسو با مأموریت‌های ذاتی خود برای توسعه و تقویت صنعت حمل‌و نقل زمینی گام برداشته است و وزارت نفت نیز به‌طور متقابل حسب تکالیف قانونی، مأموریت صیانت از سرمایه ملی و سوخت‌رسانی مستمر و باکیفیت را در پهنه کشور به عهده دارد. اما تعارض‌های ناشی از اجرا بین دستگاه‌های متولی، سبب بروز و ظهور مسائلی مانند صدور اسناد حمل غیرواقعی، انحراف فرآورده، ناترازی انرژی و سرانجام قاچاق فرآورده‌های نفتی می‌شود. به استناد تکالیف قانونی، هرگونه جابه‌جایی کالا در جاده‌های کشور مستلزم دریافت سند حمل است. بنابراین، برابر با سالنامه آماری ارائه‌شده از سوی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در سال ۱۴۰۰، حجم کل کالاهای حمل‌شده در کشور معادل ۵۴۶ میلیون تن بوده است، به‌طوری که حمل این مقدار کالا در کشور با استفاده از بارنامه‌ای به مقدار ۵۰۱ میلیون تن انجام شده و بیش از ۴۵ میلیون تن کالا بدون بارنامه در کشور جابه‌جا شده است. همچنین، برابر مصوبه شورای اقتصاد، نرخ عوارض جابه‌جایی کالا براساس تن_کیلومتر از ۴درصد به ۹درصد کرایه حمل افزایش یافت.وزارت راه‌وشهرسازی نیز موظف شد گزارش عملکرد اجرای این مصوبه را هر ۶ ماه به دولت ارائه کند؛ افزون‌برآن، مبتنی‌بر تصمیم‌های مراجع ذی‌ربط، مبالغی به‌عنوان کمیسیون برای شرکت‌های حمل‌ونقلی منظور و در محاسبات کرایه اعمال می‌شود.برای نمونه، این مقدار برای صورت‌وضعیت حمل مسافر حدود ۱۵درصد و برای شرکت‌های حمل‌ونقل مستقر در خارج از پایانه حدود ۱۰درصد تعیین شده است.از سوی دیگر، طبق تصویب‌نامه هیئت وزیران در سال ۱۳۹۴ و اصلاحیه آن در مهر ۱۴۰۲، تحویل سوخت به هر خودروی مشمول، تابع مقدار پیمایش (عملکرد) آن است، به‌گونه‌ای که مبنای محاسبات شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران به‌منظور برآورد مقدار سهمیه نفت‌گاز موردنیاز، اطلاعات دریافتی از سامانه جامع پیمایش خواهد بود. به‌تازگی نرخ رسمی عرضه نفت‌گاز در کشور از سوی دولت ۳۰۰ تومان تعیین شده است که در مقایسه با قیمت عرضه در کشورهای همسایه (مثلاً افغانستان و پاکستان) تفاوت فاحشی دارد.این اختلاف، به‌واقع انگیزه‌های مضاعفی برای سودجویان و دلالان این شبکه غیرمجاز فراهم می‌کند. یک فعال سودجو در ناوگان دیزلی با دریافت یک باک ۷۰۰لیتری گازوئیل حدود بیش از ۲۴ میلیون تومان عایدی خواهد داشت؛ هرچند که در حوزه صدور اسناد حمل (بار/مسافر) و تخصیص سهمیه سوخت با واکاوی رسالت‌ها و مسئولیت‌های ذاتی ۲ بازوی اجرایی دولت، تضادی نمایان می‌شود که شناخت هرچه بیشتر هر بخش می‌تواند زمینه‌های بروز آثار سوء ناشی از بخشی‌نگری در اتخاذ سیاست‌های اجرایی را به حداقل خسارت به خزانه دولت کاهش دهد.دولت به‌منظور اجرای تکالیف قانونی و وصول عوارض دولتی ناشی از خدمات جاده‌ای، لازم است مالکان وسایل نقلیه را ملزم به دریافت اسناد حمل کند؛ ازاین‌رو برای تسریع این روند می‌تواند از ابزارهای مختلفی مانند جریمه و اختصاص سهمیه سوخت به موجب اسناد حمل صادرشده استفاده کند. واقعیت این است که یکی از روش‌های مورد اقبال کسب سهمیه مازاد، ارائه عملکرد بر پایه اسناد حمل غیرواقعی است.در صورت تحقق موفقیت‌آمیز طرح موصوف، این امکان فراهم می‌شود که به‌محض صدور سند حمل، طبق مبدأ و مقصد تعیین‌شده در سامانه‌های مربوطه، مقدار سوخت موردنیاز برای آن مسیر مشخص و تخصیص یابد.در کنار آن نیز هر وسیله نقلیه منطبق با اسناد حمل مربوطه باید در یک مسیر (یا حداکثر دو یا سه مسیر جایگزین) حرکت داشته باشد. بدین ترتیب، کارت هوشمند سوخت ناوگان فقط می‌تواند در جایگاه‌هایی فعال شود که در طول مسیر (یا مسیرهای جایگزین) مشخص در بارنامه باشد. وسیله نقلیه‌ای که بار یا مسافر به‌سمت شمال‌غرب کشور حمل می‌کند، نمی‌تواند در یک جایگاه واقع در جنوب‌شرق کشور درخواست سوخت داشته باشد.هرچند ضرورت دارد در اقدام تکمیلی دیگر برنامه‌های تکلیفی این حوزه مانند طرح‌های پلاک سوم انتظامی، تجهیز ناوگان به سامانه‌های سپهتن (برون‌شهری) و سپاد (درون‌شهری)، بازطراحی کسب‌وکار صدور اسناد حمل به کمک برخیزند و کشور را در مسیر ارائه خدمات مطلوب و تأمین سوخت واقعی و منطقی ناوگان حمل بار و مسافر یاری کنند.نکته بسیار مهم این است که اجرای این طرح به‌هیچ‌وجه مناسبتی با کاهش سهمیه یا تغییر قیمت و نرخ ندارد و هیچ اتفاقی برای این دو مؤلفه نمی‌افتد. نکته حائز اهمیت اینکه قریب به اتفاق رانندگان و مالکان وسایل نقلیه دیزلی در زمره زحمتکشان و افراد صدیق و دلسوز جامعه هستند و هدفی جز مشارکت در رونق و توسعه اقتصاد کشور ندارند. وزارت نفت نیز به نیابت از دولت در نظر دارد این قشر خدوم در هیچ نقطه‌ای و تحت هیچ شرایطی با کمبود و کسری سوخت روبه‌رو نباشد. به عبارت دیگر، هرچقدر فعالیت یک وسیله نقلیه بیشتر باشد، سوخت افزون‌تری را نیز دریافت خواهد کرد. ازاین‌رو، این طرح به‌طور کامل به سود رانندگانی است که خواستار تلاش و کار سالم باشند، اما متأسفانه در هر قشر و صنفی معدود افراد سودجویی هستند که درصدد ضربه به سرمایه‌های ملی بوده و حوزه سوخت دستاویزی برای منافع شخصی آنان شده است که این غرض‌ورزی به کاستی و ناترازی در عرضه گازوئیل منجر می‌شود. پر واضح است هرگونه مماشات، خیانت به زحمات و تلاش‌های صادقانه رانندگان و مالکان شریف و راستین تعبیر خواهد شد.

روزگار معدن

E-mail:info@madandaily.com • https://t.me/rozegarmadan • www.twitter.com/Madandaily • www.instagram.com/Madandaily • www.rouzegaremadan.ir

شنبه
• ۱۲ خرداد ۱۴۰۳
• ۲۳ ذی القعده ۱۴۴۵
• اول ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم
• شماره ۱۳۱۵

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

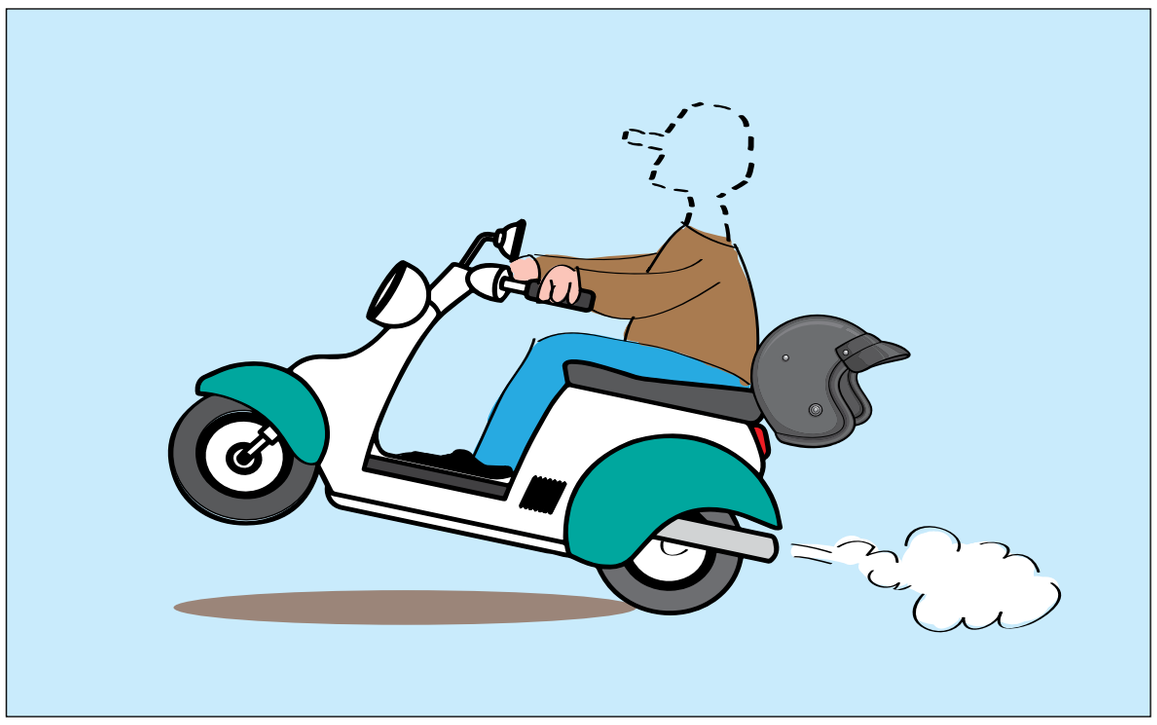
آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها:۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امورمشترکین:۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها:۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:صمیم

در جلسه رؤسای بانک مرکزی و سازمان بورس چه گذشت؟

روز جاری بعد از جلسه ستاد اقتصادی دولت و به پیشنهاد رییس سازمان بورس و اوراق بهادار جلسه‌ای بین رؤسای بانک مرکزی و سازمان بورس تشکیل شد که حدود یکساعت به طول انجامید.روز جاری بعد از جلسه ستاد اقتصادی دولت و به پیشنهاد رییس سازمان بورس و اوراق بهادار جلسه‌ای بین رؤسای بانک مرکزی و سازمان بورس تشکیل شد که حدود یکساعت به طول انجامید.در این جلسه، مجید عشقی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار به بیان دغدغه‌ها و نگرانی‌های خود در خصوص آثار سیاست‌های بانک مرکزی بر بازار سرمایه و همچنین راهکارهای پیشنهادی برای خروج از وضعیت موجود پرداخت.در ادامه، محمدرضا فرزین، رییس بانک مرکزی نیز ضمن سازنده مطرح کردن جلسه و مباحث مطرح شده، اطمینان خاطر داد که ضمن تذکرات جدی به شبکه بانکی جهت رعایت سقف نرخ سود، برخوردهای انضباطی موثری را با اعضای هیات مدیره بانک های خاطی بعمل آورده و مراتب را نیز به نحو مقتضی اطلاع رسانی کند.همچنین، در این جلسه تفاهم شد بانک مرکزی تدابیر لازم در خصوص افزایش میزان ریپو اوراق خزانه خریداری شده توسط نهادهای مالی بازار سرمایه در شبکه بانکی را اتخاذ کند.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

بورس جان گرفت

گروه بورس: نخستین روز مثبت کم‌جان نماگر اصلی بازار در هفته جاری معاملاتی رقم خورد. روز گذشته سه شاخص اصلی بازار افزایش ارتفاع محدودی داشتند. در این میان دماسنج اصلی تالار شیشه‌ای که زیر سایه محدودیت دامنه نوسان پنج‌روزه به فعالیت خود ادامه می‌دهد، پس از چند روز نزول متوالی و سقوط به کانال ۲میلیون واحدی، روز گذشته با افزایش ارتفاع ۰.۵۷درصدی همراه شد و در پایان ساعت معاملاتی روز سه‌شنبه در سطح ۲میلیون و ۶۹هزار واحدی قرار گرفت.

رشد ۱۱هزار و ۷۴۳واحدی نماگر اصلی در حالی محقق شد که نماگر هموزن که شاخصی برای ارزیابی همه‌جانبه حال‌وروز نمادهای مختلف بازار سهام است، با صعود ۰.۱۷درصدی روبه‌رو شد و در پایان روز معاملاتی در سطح ۶۸۱هزار و ۶۹۶واحدی قرار گرفت. در این بین شاخص کل فرابورس که معیار مناسبی برای بررسی وضعیت سهام مختلف فرابورسی است، حدود ۰.۵۷درصد سبزپوش شد و در سطح ۲۲هزار و ۴۹۵واحدی کار خود را به اتمام رساند. میانگین ارزش معاملات خرد بازار سرمایه که شامل سهام و حق تقدم بازار می‌شود، روز گذشته مقدار ۲هزار و ۴۲۲ میلیارد تومانی را ثبت کرد. به‌علاوه ۴۱میلیارد تومان پول حقیقی از گردونه معاملات بازار خارج شد. در این میان سه نماد «فملی»، «فولاد» و «شستا» بیشترین تاثیر را بر شاخص کل بورس تهران و نمادهای «آریا»، «هرمز» و «زاگرس» بیشترین تاثیر را بر شاخص کل فرابورس داشتند.

همچنین «شبندر»، «شپنا» و «شتران» سه نماد پرتراکنش روز سه‌شنبه بازار بودند. روز گذشته روز سبزپوشی بازار از عینک اخبار مثبت بود. بازار سرمایه که از هفته گذشته با به شهادت رسیدن رئیس دولت سیزدهم، شرایط نامطلوبی داشت و برای چند روز متوالی صف‌های فروش هیجانی را در تابلوی معاملاتی به نمایش درآورد، روز گذشته تحت‌تاثیر انتشار اخبار تاثیرگذار قرار گرفت.

■ نشست فرزین و عشقی در میرداماد

نرخ بازدهی اخزا که در روزهای گذشته روند افزایشی به خود گرفته بود، با انتشار خبر ممنوعیت سپرده‌گذاری بانک‌ها با نرخ‌های فراتر از ۲۳درصد، تب‌وتاب نزولی گرفت. از طرفی روز گذشته نرخ دلار نیما به محدوده ۴۲هزار تومان نزدیک شد. در صورتی که در روزهای آینده شکاف دلار نیما با نرخ دلار بازار آزاد کاهش پیدا کند، می‌تواند مسکن آرام‌بخشی برای این روزهای بازار سرمایه محسوب شود. از طرفی خبر تجدیدارزیابی گروه خودرویی اتمسفر مثبتی به بازار تزریق کرد. همه این عوامل منجر به تشکیل صف خرید در برخی نمادها و صندوق‌های اهرمی شد.

مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، با حضور در ساختمان میرداماد، با دکتر محمدرضا فرزین، رئیس‌کل بانک مرکزی، دیدار کرد. در این نشست یک‌ساعته رئیس‌کل بانک مرکزی و رئیس سازمان بورس راه‌های تقویت شاخص‌های بورس و اتخاذ تدابیر لازم جهت بهبود فرآیند سیاستگذاری‌ها را بررسی کردند. با وجود چنین اخباری باید دید اخبار فعلی تا چه میزان رنگ‌وبوی عملیاتی به خود می‌گیرد و به میزان تداوم افزایش تقاضا در بازار در روزهای آینده و افزایش ارزش معاملات در چند روز متوالی می‌توان به بهبود وضعیت بازار امیدوار بود.

■ بمباران خبری بازار

پیام الیاس کردی، کارشناس بازار سرمایه، پیرامون وضعیت روز گذشته بازار گفت: پیش از به شهادت رسیدن رئیس دولت سیزدهم، بازار سرمایه روند نزولی را آغاز کرده بود. با به شهادت رسیدن رئیس‌جمهور، روند نزولی بازار قوت گرفت. بر همین اساس بود که سازمان بورس و اوراق بهادار تصمیم گرفت دامنه نوسان بازار را کاهش دهد. باید اظهار کرد هرگونه تصمیم در ارتباط با ریزساختارهای بازار، مانند دامنه نوسان، در زمان بحران، بحران‌زا می‌شود، چرا که در زمان وقوع ریسک‌های گوناگون، اقداماتی از این دست اتمسفر ناخوشایندی به بازار مخابره می‌کند. با این وجود بازار از هفته گذشته فعالیت کج‌دارومریز خود را ادامه داد و روز سه‌شنبه شرایط بهتری را تجربه کرد. بازار سرمایه در چند ماه گذشته شرایط خوبی را پشت‌سر نگذاشته است و بورس در ماه‌ها و روزهای آینده می‌تواند شرایط مطلوب‌تری داشته باشد. در صورتی که رئیس دولت چهاردهم برنامه‌هایی جهت افزایش روابط بین‌الملل داشته باشد، بازار سرمایه می‌تواند مانند روزهای پس از برجام، جو مثبتی برای سرمایه‌گذاران فراهم آورد و می‌توان به بازدهی دلاری بازار خوش‌بین بود.

در صورتی که سکان‌دار بعدی قوه مجریه تمایل چندانی به افزایش روابط خارجی نداشته باشد، ریزشی شدن یا نوسان کم‌افت‌وخیز بازار دور از انتظار نخواهد بود. با این وجود نگاه دولت‌ها به بازار سرمایه به دو شکل متفاوت است. در نوع اول دولت شرایط بهبود بازار را فراهم می‌کند و همگام با رشد بازار، فروش دارایی را رقم می‌زند. این اقدام می‌تواند وضعیت بازار را برای سرمایه‌گذاری و رشد تولید فراهم کند. در صورتی که نگاه به بازار نگاه تولیدمحورانه نباشد و تصمیماتی مانند تغییر نرخ خوراک شرکت‌های پتروشیمی و پالایشی و افزایش عوارض صادراتی اتخاذ شود، نتیجه‌ای جز ریزش بیشتر بازار و کوچ بیش از حد نقدینگی در پی نخواهد داشت.

این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: در خصوص افزایش نرخ دلار نیما تا محدوده‌های ۴۲هزار تومانی می‌توان بیان کرد اگر نرخ دلار نیما در هفته‌های آینده افزایش‌های محسوس مجددی به محدوده‌های ۴۵هزار تومانی داشته باشد، بازار سرمایه می‌تواند سبزپوشی‌های پایدارتری را به ثبت برساند.

این کارشناس بازار در خصوص کاهش محدود نرخ بهره پس از چندین هفته افزایش متوالی افزود: با وجود کاهش محدود نرخ بهره، باید دید روند نزولی نرخ بهره برای روزهای آینده چه روندی به خود می‌گیرد. نکته جالب‌توجه روند قیمتی نرخ ارز این است که روز گذشته هم‌زمان با کاهش محدود نرخ بهره، نرخ ارز افزایش ارتفاع قیمتی را تجربه کرد. به نظر می‌رسد عوامل مذکور مانند نقطه کانونی عدسی روز گذشته بازار را هدف قرار دادند و تاثیر مثبت خود را اعمال کردند. بر همین اساس باید گفت انتشار اخبار بالا نمی‌تواند به‌تنهایی بازار غرق در رکود چندماهه را نجات دهد و باید منتظر ماند و دید در نهایت این عوامل قابل‌توجه تداوم پیدا می‌کنند یا خیر.

این کارشناس بازار سرمایه در پایان بیان کرد: در شرایط فعلی باید منتظر ماند تا مشخص شود پس از عرضه نصفه‌نیمه سهام در روزهای آینده، خریداران پرقدرت به خرید سهام عرضه‌شده روی خوش نشان می‌دهند یا خیر.

از این رو هر گونه تقاضا برای عرضه سهام می‌تواند نشانه مثبتی برای بازگشت بازار به مدار صعودی باشد، در غیر این صورت اخبار فعلی را نمی‌توان چندان تاثیرگذار قلمداد کرد.

پیش‌بینی می‌شود در روزهای آینده عرضه‌هایی در سطح بازار وجود داشته باشد. باید رفتار طرف تقاضای بازار را زیر ذره‌بین قرار داد و دید نیروی تقاضا چه واکنشی نشان می‌دهد.

سیاه پوشی در بورس تهران

تکرار روزهای تلخ برای بورس تبدیل به یک عادت شده است و به نوعی به نظر می‌رسد که بازار سهام بدون تکرار نمی‌تواند مسیر خود را پیش ببرد. درست است شاخص کل بورس تهران روز گذشته سبز شد؛ اما این سبزی می‌تواند قرمزپوشی روزهای گذشته را جبران کند؟

پاسخ به این سوال کمی دشوار است و باید به گذشته بازگشت؛ مگر از سال ۱۳۹۹ تا به امروز، عددی از زیان سهامداران کمتر شده است؟ بلکه هر روز شاهد افزایش زیان و از بین رفتن سرمایه این افراد هستیم. در سال ۹۹ با تبلیغ دولت دوازدهم بخش عمده‌ای از اقشار مردم وارد بورس شدند و سرمایه‌های اساسی زندگی خود همانند خانه، ماشین، طلا و... را سرمایه اولیه خود برای سهامداری قرار دادند؛ اما پس از مدتی به جای آنکه بتوانند از پول فروش خانه خود سودی کسب کنند، زیان سنگین نصیبشان شد و در نهایت به جای اینکه با سود خود از بورس خانه‌ای خریداری کنند مجبور شدند در جنوبی ترین نقطه شهر اجاره نشین شوند. داستان بورس و زیان سرمایه گذاران بسیار تلخ است و کمتر کسی می‌تواند به سود و سرمایه واقعی خود برسد.

■ چرا بورس سرخ پوش است؟

چند روزی می‌شود که بورس تهران ریزش‌های سنگینی را تجربه می‌کند و همین موضوع باعث شده نقدینگی سنگینی از دایره معاملات خارج شود. یکی از دلایلی باعث شد بازار روند رو به پایین را تجربه کند، محدودیت دامنه نوسان که باعث افزایش عرضه می‌شود؛ چراکه تمایل به محدوده‌های منفی دو درصد بسیار بیشتر از تمایل به عرضه بر منفی ۶ درصد است و همین موضوع باعث قرمزپوشی بیشتر تابلو می‌شود.از سوی دیگر سیاست‌های اعمال شده فشار بسیار زیادی بر روی بورس می‌آورد. درحال حاضر نرخ بهره بسیار بالا رقیب بورس است و باعث ضعف در شرکت‌های بورسی و فشار بیشتر روی سهامداران است. همچنین باتوجه به شهادت ریاست جمهوری تا چند هفته آینده انتخابات جدیدی برگزار خواهد شد و احتمالا دولت جدید ریل جدیدی در سیاست‌گذاری تدوین کند و در نهایت به واسطه این موضوع شرایط کشور تغییرات بسزایی خواهد کرد.

■ اصلاح نرخ اوراق اسناد خزانه اسلامی

نرخ اوراق اسناد خزانه اسلامی «اخزا» که روزهای گذشته افزایش یافته بود، روند اصلاحی در پیش گرفت. بر این اساس، متوسط نرخ سود اوراق خزانه اسلامی «اخزا» در بازار عادی (خرد) که سه روز گذشته ۳۵.۵۶ درصد بود، روز سه‌شنبه به ۳۵.۵۳ درصد کاهش یافت. همچنین، نرخ اخزا در بازار بلوک که سه روز گذشته ۳۶.۰۳ درصد بود نیز به ۳۵.۳۶ درصد کاهش یافت.

همچنین نرخ بهره به ۳۰ درصد رسیده و بسیاری از کارشناسان عقیده دارند که این موضوع می‌تواند به زیان بورس تمام شود و شرایط بدی برای این بازار رقم بزند.حامد موسوی، کارشناس و فعال بازار سرمایه درمورد تأثیر نرخ بهره بر بورس گفت: در صحبت‌های آقای فرزین شنیدیم که نرخ بهره بر بازار سرمایه تأثیری ندارد و بورس ماه‌ها نزولی است؛ بنابراین باید به این موضوع اشاره کنم در خصوص این‌که بازار سرمایه بیش از یکسال نزولی است شکی نیست، امّا نمی‌توان منکر تأثیر نرخ بهره بر تمامی بازارها هم، شد. چون از زمانی که آقای فرزین به عنوان رییس بانک مرکزی به بانک‌ها اجازه انتشار اوراق خاص ۳۰درصد داد به بازار سرمایه شوک وارد شد.

این فعال بازار سرمایه تصریح کرد: در گام اول، سپرده‌های ۲۳ درصد را به ۳۰ درصد تبدیل کردند و همین موضوع باعث شد تا نقدینگی از بورس خارج شده و به صندوق‌های درآمد ثابت و سپرده‌های بانکی وارد شود و دلیل خروج پول این بود که در بازار سرمایه، هیچ صنعتی توانایی این مقدار سود ساختن ندارد.در گام بعدی، دولت شروع به فروش اوراق کرد و پیمانکارانی که به نقدینگی نیاز داشتند در نرخ اخزا رقابت کردند و نرخ‌ها را تا ۳۸ درصد رشد دادند و متأسفانه، بانک مرکزی نیز، از ابزار نرخ بهره با شدت بالا استفاده کرد؛ به‌طوری‌که هزینه تأمین مالی برای شرکت‌ها به بالای ۴۰درصد رسید و هیچ شرکتی این مقدار حاشیه سود نداشت و تولید نیز، از صرفه افتاد و بازار سرمایه به رکود بیشتری فرو رفت.موسوی با اشاره به تأثیر دخالت دولت در روند کاهشی بازار سرمایه تأکید کرد: از عوامل دیگری که وضع موجود بازار سرمایه را رقم زده، دخالت‌های دولت است که به عناوین مختلف دست در جیب شرکت‌ها کرده و باعث کاهش سود شرکت‌ها شده است تا جایی که ردّ پایِ این تأثیرات منفی در گزارش‌های زمستان آشکار شد و در این فصل، برخی از شرکت‌ها زیان ساختند و عده‌ای دیگر نیز، با کاهش شدید سودآوری روبه‌رو شدند؛ بنابراین در حال حاضر، بی اعتمادی به حدی زیاد شده است که فعالان حتی در قیمت‌های نازل هم، برای خرید تردید دارند و بعضاً اقدام به خرید اوراق و صندوق ثابت می‌کنند تا درگیر تصمیمات خلق‌الساعه دولتی‌ها نشوند. با اتفاق ناگهانی که برای رییس دولت افتاد مشکلاتی چون؛ رکود بازار سرمایه، نبود دولت و مجلس مشخص و مستقر نیز، به دیگر مشکلات اضافه شدند و زمان زیادی نیاز است تا دولت و مجلس جدید مستقر شوند.

۹ هدف توسعه‌ای سپرده‌گذاری مرکزی در سال ۱۴۰۳

محمد باغستانی، مدیرعامل سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه ۹ هدف توسعه‌ای این شرکت در سال ۱۴۰۳ را اعلام کرد.محمد باغستانی، در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه ضمن تشریح گزارش عملکرد هیات مدیره برای سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند ۱۴۰۲ و برنامه‌های اجرایی شده در سال گذشته، ۹ هدف توسعه‌ای سال ۱۴۰۳ را اعلام کرد. وی با بیان این که حاکمیت شرکتی به عنوان یکی از اهداف ویژه در همه فعالیت‌های شرکت عملیاتی شده، اظهار داشت: بر همین اساس کمیته‌های تخصصی زیر مجموعه هیات مدیره که شامل «کمیته حسابرسی، کمیته مدیریت ریسک حاکم بر کسب و کار، کمیته فناوری اطلاعات، کمیته انتصابات و جبران خدمات، کمیته صندوق تضمین تسویه، کمیته ساختمان و کمیته پایش ریسک تضامین دریافتی شرکت» است برای اجرای دقیق حاکمیت شرکتی به عنوان بازوی اجرایی و مشورتی هیات مدیره در جهت تصمیم گیری و تصمیم سازی و تحقق اهداف ترسیم شده شکل گرفته است.باغستانی در ادامه جلسه مجمع، اهداف ترسیم شده برای سال ۱۴۰۳ سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه را نیز اعلام کرد و گفت: ۹ هدف توسعه‌ای «تکمیل توسعه و بهره برداری از سامانه IRPT، توسعه و ارتقاء سامانه میراث از سهام عدالت به سایر اوراق بهادار (انتقال قهری مکانیزه)، توسعه و بهره برداری مرکز داده متمرکز سمات، توسعه و ارتقاء سامانه جدید تسویه بازار فیزیکی بورس انرژی ایران، استقرار وب سرویس های مورد نیاز کارگزاری ها، استقرار سامانه مکانیزه اعمال اوراق اختیار فروش تبعی، مکانیزه سازی فرآیندهای سبدگردانی، افزایش تعداد بانک‌های تسویه یار، کاهش چرخه تسویه معاملات به یک روز کاری» از مهم ترین برنامه‌ها و اهداف توسعه‌ای شرکت در سال ۱۴۰۳ است.

یادداشت

تحدید دامنه نوسان و اثر آن بر بازار سهام

هلن عصمت‌پناه
مدرس دانشگاه و تحلیلگر مالی

دامنه نوسان یکی از قوانین مهم در شرایط هیجانی بازار است. طبق این محدودیت، قیمت هر سهم در هر روز معاملاتی حداکثر به همین میزان دامنه نوسان اعلام‌شده می‌تواند افزایش یا کاهش پیدا کند. محدودیت دامنه نوسان توسط قانون‌گذاران بازار برای حفاظت از منافع سرمایه‌گذاران در برابر نوسان‌های شدید قیمت سهام که معمولا به واسطه عدم‌تعادل در عرضه وتقاضا یا معاملات سفته‌بازی ایجاد می‌شود، ایجاد شده است. طبق ماده ۳۲ قانون بازار سرمایه، در صورت وقوع شرایط اضطراری، هیات‌مدیره سازمان بورس می‌تواند معاملات را حداکثر به مدت سه‌روز متوقف کند.

اما در مواقعی که تصمیمی مبنی بر کاهش این دامنه گرفته می‌شود، اهدافی همچون کاهش آشفتگی بازار جهت محافظت از سرمایه سرمایه‌گذاران، جلوگیری از دست‌کاری قیمت و دیگر بحران‌ها، مورد نظر است. باید بدانیم اگر هم کاهش دامنه نوسان ادامه‌دار شود، نه‌تنها کاربرد خود را از دست می‌دهد، بلکه عواقبی همچون تاخیر در کشف قیمت، عکس‌العمل بیش از اندازه، دخالت در معاملات، تسریع نوسان‌ها و اثر ربایشی را تشدید می‌کند. می‌دانیم که جهت ایجاد بازار کارای اوراق بهادار، تقابل عرضه و تقاضا موجب کشف قیمت نزدیک‌تر به ارزش واقعی اوراق می‌شود. این امر به این معنی است که حتی محدودیت مجاز دامنه نوسان نیز می‌تواند اثر منفی بر تقابل عرضه و تقاضا بگذارد؛ چه برسد به کاهش این محدودیت در مدت طولانی.از طرفی با توجه به حادثه بالگرد آقای رئیسی و هیات همراه، وضعیت انتخابات و سیاست‌های جدید دولت، ترس و ابهام در بازار ایجاد کرده است؛ بماند که این ابهام در خصوص انتخابات آمریکا هم از قبل وجود داشت. همچنین علاوه بر دامنه نوسان باید دیگر متغیرهای اقتصادی و سیاسی، ریسک‌های سیستماتیک، نرخ‌های جهانی، تصمیماتی که از طرف مدیران دولتی برای صنایع بورسی اتخاذ می‌شود، عوامل درون سازمانی و برون‌سازمانی و... را موثر بر روند بازار دانست.هرچند کلیه شرکت‌ها موظفند در شرایط اضطراری، به‌منظور کنترل استرس بازار، استراتژی معاملاتی از پیش تعیین‌شده داشته باشند؛ اما شرکت‌های فعال در بازار یک طرف قضیه هستند و در طرف دیگر بخش اعظم سهامداران خرد آسیب‌دیده قرار دارند که باید توجه ویژه‌ای به آنها داشت. با توجه به تداوم بی‌جانی بازار و به دنبال آن بی‌اعتمادی سهامدار، توجه به سودهای بدون ریسک افزایش یافته و عملا فرآیند ریسک و بازده کمرنگ شده است که این به خودی خود به بورس لطمه می‌زند، این روزها هم مشکل اساسی بورس عدم‌نقدینگی است. پس انتظار می‌رود در این شرایط عمیقا و اساسا تصمیماتی اتخاذ شود که باعث تقویت نقدینگی در بازار سرمایه شود.از طرفی هم اثر تصمیمات اشتباه مدیران منتج به ارائه صورت‌های مالی ضعیف و زیان و افت سودآوری بسیاری از صنایع و شرکت‌ها شد. بنابراین اگر در تصمیمات این روزهای بلاتکلیف بازار به این موضوع توجه ویژه شود، نیز باعث تقویت تقاضا خواهد شد؛ چراکه بخش اعظم سرمایه‌گذاران به دنبال سودهای مجامع و افزایش سرمایه‌ها و طرح توسعه‌های شرکت‌ها هستند که متاسفانه این مورد هم این روزها جذابیتی برای آنها ندارد؛ به‌خصوص پول‌های بزرگ و باتجربه. بنابراین فعلا نباید انتظار حال خوش برای بازار را داشت. بماند که مشکلات عمقی و زیرساختی بسیاری هم در این شرایط بازار داریم که هنوز حل نشده است؛ از جمله قوانین بازارگردانی و حقوقی و ناظر.

دنیای رمزارز

تغییر محبوبیت میم‌کوین‌ها

دوج کوین (DOGE) و شیبا اینو (SHIB) با وجود اینکه بزرگ‌ترین میم کوین‌ها از نظر ارزش بازار هستند، اما به نظر می‌رسد که سلطه خود را در بازار از دست می‌دهند. بر اساس داده‌های موجود، طی هفته گذشته، میم کوین‌های جدیدتر عملکرد بهتری از خود نشان داده‌اند که در ادامه، به معرفی برترین آنها می‌پردازیم.پپه (PEPE) در صدر این لیست قرار دارد. با وجود رالی بسیار سریع، به نظر می‌رسد که این رشد همچنان ادامه دارد. در ماه گذشته، قیمت پپه پس از بهبود از سقوط بازار، بیش از ۱۲۰ درصد افزایش یافت.در روزهای گذشته، قیمت این میم کوین به بالاترین حد خود یعنی بالاتر از ۰.۰۰۰۰۱۷ دلار رسید. با وجود اصلاح قیمت پس از ثبت رکورد جدید، پپه همچنان از نظر بازدهی هفتگی بیش از ۱۵ درصد رشد دارد.فلوکی (FLOKI) نیز عملکرد فوق‌العاده‌ای از خود نشان داده است. ارزش بازار فلوکی در مدت یک سال از کمتر از ۵۰۰ میلیون دلار به بیش از ۲.۵ میلیارد دلار رسیده است.این بهبود باعث شده تا فلوکی جایگاه خود را به عنوان چهارمین میم کوین بزرگ تثبیت کند. فلوکی نیز ماه فوق‌العاده‌ای را پشت سر گذاشته و در این مدت، بیش از ۸۰ درصد جهش داشته است.بازدهی هفتگی فلوکی ۲۵.۱۷ درصد بوده و امروز هم با ۹ درصد رشد بیشتر، این میم کوین تنها اندکی با ثبت یک رکورد قیمتی جدید فاصله دارد.

بانک (BONK) دیگر میم‌کوین با عملکرد مناسب است. این توکن پس از عبور موفق از مقاومت ۰.۰۰۰۰۳۶ دلاری، به روند صعودی خود ادامه داده است.قیمت بانک در هفته گذشته ۳۲.۵۹ درصد رشد داشته و با افزایش ۱۱.۵۸ درصدی در ۲۴ ساعت گذشته، ارزش بازار آن اکنون به ۲.۸۵ میلیارد دلار رسیده است.در نهایت، داگ‌ویف‌هت (WIF) نیز در بین میم کوین‌ها عملکرد خوبی داشته است. در هفته گذشته، WIF با حدود ۳۸ درصد افزایش قیمت در بین میم‌کوین‌ها پیشتاز بوده است. در حال حاضر WIF با ۲۰.۴۴ درصد رشد روزانه در محدوده قیمتی ۳.۹۳ دلاری معامله می‌شود. در همین حال، شایان ذکر است که قیمت شیبا امروز ۱۵.۳۰ درصد افزایش یافته است.

بازار بیت‌کوین ۱ میلیارد دلار جذب کرد

بر اساس گزارش جدید شرکت کوین‌شیرز (CoinShares)، مجموع سرمایه ورودی به محصولات سرمایه‌گذاری بیت کوین در هفته گذشته به بیش از ۱ میلیارد دلار و مجموع آن از ابتدای سال تا به امروز به حدود ۱۴.۶ میلیارد دلار رسیده است. این افزایش سرمایه‌گذاری عمدتاً به مؤسسات و سرمایه‌گذاران بلندمدت نسبت داده می‌شود.طی هفته گذشته، محصولات سرمایه‌گذاری بیت کوین ۱.۰۱ میلیارد دلار سرمایه جذب کردند. همچنین، مجموع سرمایه جذب شده توسط همه محصولات سرمایه‌گذاری رمزارزی، ۱.۰۵ میلیارد دلار بود که مجموع سرمایه‌گذاری در این بخش را از ابتدای سال تا کنون، به رکورد ۱۴.۹ میلیارد دلار رسانده است.گزارش اخیر کوین‌شیرز همچنین حاکی از افزایش ۲۸ درصدی حجم معاملات هفتگی و رسیدن آن به ۱۳.۶ میلیارد دلار است. صندوق‌های سرمایه‌گذاری کریپتو اکنون در مجموع ۹۸.۴۳ میلیارد دلار دارایی تحت مدیریت دارند.

افزایش اخیر حجم خرید و قیمت، در درجه اول به واسطه خوش‌بینی بازار نسبت به تأیید ETF اسپات اتریوم در هفته گذشته به وجود آمد. علی‌رغم تایید این صندوق‌ها در پایان هفته گذشته، همچنان عملکرد بیت کوین بهتر از اتریوم است و جریان ورود سرمایه به ETFهای این ارز دیجیتال ادامه دارد.داده‌های فارساید اینوستورز (Farside Investors) نشان می‌دهد که از ۲۰ تا ۲۴ می، موسسات نزدیک به ۱.۰۵۷ میلیارد دلار در ETFهای اسپات بیت کوین سرمایه‌گذاری کرده‌اند. در این میان، تحلیلگر معروف با نام مستعار رکت کپیتال (Rekt Capital) بیان داشته که بهبود اخیر بیت کوین به بالای ۷۰ هزار دلار، موجب تشکیل یک سقف محلی دیگر شده است. او پیش‌بینی می‌کند که روند جانبی قیمت بین ۶۰ هزار تا ۷۰ هزار دلار احتمالاً برای مدتی ادامه خواهد داشت.

جان آلبرت (John Albert) نیز می‌گوید که اگر قیمت بیت کوین بر مقاومت ۶۸ هزار دلار غلبه کند، به سطوح بالاتری دست خواهد یافت. در همین حال، سرمایه‌گذاران سازمانی و بلندمدت از روند جانبی بیت کوین برای افزایش ذخایر خود بهره می‌برند. به گزارش گلس‌نود، سرمایه‌گذاران بلندمدت برای اولین بار از دسامبر ۲۰۲۳ به انباشت مجدد این ارز دیجیتال روی آورده‌اند.در همین راستا، یکی از تحلیلگران مشهور بازار کریپتو به نام علی مارتینز (Ali Martinez)، به افزایش فعالیت خرید نهنگ‌ها در روزهای اخیر اشاره کرده است.

پیش‌بینی رشد ۳۰۰ درصدی چین‌لینک

قیمت چین‌لینک (LINK) در ۲۴ ساعت گذشته با ۷ درصد افزایش به بالاترین سطح ماهانه خود یعنی ۱۸.۸۲ دلار رسیده است. این افزایش قیمت به لطف دو عامل کلیدی رخ داده است: همکاری چین‌لینک با سیستم پرداخت بین‌المللی سوئیفت (Swift) و تأثیر مثبت تایید صندوق قابل معامله در بورس (ETF) اسپات اتریوم.

کنفرانس کانسنسیس که قرار است این هفته در شهر آستین تگزاس برگزار شود، به صورت مشترک توسط چین‌لینک و سوئیفت، میزبانی خواهد شد.

انتظار می‌رود بیش از ۱۵۰۰۰ نفر از ۱۰۰ کشور در این رویداد شرکت کنند. این همکاری باعث خوش‌بینی دارندگان چین‌لینک شده است. همچنین، شبکه چین‌لینک ۱۲ به‌روزرسانی برای ۶ سرویس خود روی ۹ بلاکچین مختلف از جمله آربیتروم، بیس، آپتیمیسم و اتریوم انجام داده است.

علاوه بر این، تایید صندوق ETF اسپات اتریوم باعث افزایش تقاضا برای آلت‌کوین‌ها، از جمله چین‌لینک شده و همچنین، فرصت‌هایی را برای ورود سایر ETFها به بازار باز کرده است.

همانطور که سرگی نزاروف (SergeyNazarov)، یکی از بنیانگذاران پروژه چین‌لینک گفته است، پذیرش گسترده صندوق‌های ETF نشانه‌ای از یک روند رو به رشد است که در آینده نه تنها بیت کوین و اتریوم، بلکه بسیاری از ارزهای دیجیتال دیگر نیز صندوق‌های ETF مخصوص خود را خواهند داشت.

با وجود افزایش اخیر، قیمت چین‌لینک همچنان فاصله زیادی با بالاترین رکورد خود یعنی ۵۲.۸۸ دلار دارد. با این حال، تحلیلگران پیش‌بینی کرده‌اند که قیمت چین‌لینک در روزهای آینده حدود ۳۰۰ درصد افزایش یابد.

مایکل ون‌ده‌پوپ (Michael van de Poppe)، تحلیلگر برتر بازار، بر این باور است که قیمت چین‌لینک می‌تواند بین ۱۵۰ تا ۳۰۰ درصد رشد کند. او معتقد است که این رمزارز از سطح حمایتی حیاتی برگشته و به زودی شاهد روند صعودی قابل‌توجهی برای این ارز دیجیتال خواهیم بود.